

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการศึกษาและทบทวนเอกสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในหัวข้อเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี” จะได้ศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยมและความทันสมัย

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น

2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้

2.6 แนวคิด เกี่ยวกับพฤติกรรม พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการขายบริการทางเพศและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการขายบริการทางเพศ

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัว

2.1.1 ความหมายของสัมพันธภาพ

ตรีทับทิม พานิชพันธ์ (2527 : 115-116) ให้ความหมายของสัมพันธภาพว่า หมายถึง ความเกี่ยวข้อง ความผูกพันรักใคร่ ความสนิทสนมกลมเกลียวกัน ความคุ้นเคยใกล้ชิดกัน ชั้นที่มีตรสัมพันธภาพเกิดจากการติดต่อระหว่างบุคคลสองคน ซึ่งมีความในใจบางสิ่งบางอย่างร่วมกัน มีการสนทนาติดต่อใกล้ชิดกัน สัมพันธภาพนี้ อาจจะเป็นไปในทางที่ดี คือเป็นมิตรหรืออาจจะเป็นไปในทางที่ไม่ดีคือ เป็นศัตรูก็ได้ ถ้าเป็นไปในทางที่เป็นมิตร ก็จะก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี แต่ในทางตรงข้าม ถ้าการแสดงออกเป็นไปในทางที่เป็นศัตรู และผู้ตอบสนองมีความรู้สึกเป็นศัตรูย่อมก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ไม่ดี

ดิงเมเยอร์ และ แมกเคย์ (Dinkmeyer and Mckay, 1983 : 7 ; อ้างถึงใน สุทธิลักษณ์ นาคสุสุข, 2544 : 37) ได้กล่าวถึง สัมพันธภาพว่ามีลักษณะดังนี้ มีความเกี่ยวข้องและดูแลซึ่งกันและกัน ผูกพันซึ่งกันและกัน มีความต้องการที่จะรับฟังซึ่งกันและกัน ร่วมกันคลั่งคลายในความคืบข้องใจ แบ่งปันความคิดและความรู้สึก มีจุดประสงค์ร่วมกัน สนับสนุนและยอมรับซึ่งกันและกัน

ปุย โรจน์บุรานนท์ (2515 ; อ้างถึงใน สุทธิลักษณ์ นาคสุสุข, 2544 : 37) กล่าวว่า บิดามารดาควรให้ความรักที่ถูกต้อง โดยการช่วยดูตามความสามารถ รู้จักชมเชย ให้กำลังใจยอมรับ

สภาพของคน ย่อมองในความสามารถและเห็นใจเมื่อผิดพลาด ไม่เยาะเย้ยถากถาง ถ้าเด็กได้รับความรักจะรู้จักสร้างความรักให้กับครอบครัวของคนต่อไป ถ้าบิดามารดาไม่สนใจปรับปรุงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ปล่อยให้เด็กเจริญเติบโตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ผิดปกติ ย่อมนำไปสู่ความแปรปรวนในสภาพจิตใจของเด็กต่อไป

คดียา ทูมเสน (2542 : 12) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวและการดำเนินชีวิตในครอบครัว หมายถึง ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์ และมีการดำเนินชีวิตของบุคคลในครอบครัว คือ บิดามารดา หรือผู้ปกครอง บุตร ญาติพี่น้อง อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความอบอุ่น มีความสุข ความสอดคล้อง หรือความขัดแย้ง และรวมถึงความรู้สึกรักของนักเรียน คอบุคคลในครอบครัวโดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดีระดับดีพอใช้ และระดับไม่ดี

1. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว และการดำเนินชีวิตในครอบครัวระดับดี หมายถึง บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ
2. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว และการดำเนินชีวิตในครอบครัว ระดับดีพอใช้ หมายถึง บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหาในครอบครัวในบางครั้ง
3. ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว และการดำเนินชีวิตในครอบครัวระดับไม่ดี หมายถึง บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกัน และไม่ช่วยกันคิดแก้ไขปัญหาในครอบครัว

ดังนั้นสัมพันธภาพ จึงรวมไปถึงสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยมนุษย์อยู่ภายใต้อิทธิพลของความสัมพันธ์กับผู้อื่นตั้งแต่แรกเกิด จนกระทั่งจนถึงวาระสุดท้าย เมื่อเติบโตขึ้นก็จะขยายไปสู่การมีความสัมพันธ์เพื่อน ครู เพื่อนร่วมงาน ซึ่งจะนำไปสู่สัมพันธภาพของครอบครัวต่อไปอีกด้วย

2.1.2 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล

แฮรี่ สแตค ซัลลิวาน (Harry Stack Sullivan); อ้างถึงใน สุทธิลักษณ์ นาคสุสุข. 2544 : 30) กล่าวว่า บุคลิกภาพของมนุษย์เป็นผลพวงมาจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์อยู่ภายใต้อิทธิพลของความสัมพันธ์กับผู้อื่นตั้งแต่แรกเกิด จนกระทั่งจนถึงวาระสุดท้าย มนุษย์จะมีการกระทำใด ๆ ก็ตาม ถ้าเพื่อที่จะได้ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับผู้อื่น เป็นไปด้วยความราบรื่นหรือเป็นไปตามที่ตนเองต้องการ ซึ่งในวัยเด็กความสัมพันธ์กับพ่อแม่จะเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเมื่อเติบโตขึ้นก็จะขยายไปสู่การมีความสัมพันธ์เพื่อน ครู เพื่อนร่วมงาน ฯลฯ ต่อไป

แซส (Sasse. 1978 : 121-131 ; อ้างถึงใน โสภกา พิษณุโสภณ. 2542 : 12-13) ระบุว่าในระหว่างบุคคลจะมีลักษณะของสัมพันธภาพในด้าน 3 ด้าน ดำเนินไปด้วย ได้แก่ความเชื่อใจกัน ความรักใคร่ ชอบพอกัน และพลังอำนาจ ดังนี้

1. ความเชื่อใจกัน (Trust) เป็นสิ่งที่ทั้งสองฝ่ายต้องการ เมื่อเข้ามามีความสัมพันธ์กัน ถ้าสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทั้งสอง เกิดความเชื่อใจกันขึ้นแล้ว สัมพันธภาพจะมีแนวโน้มพัฒนา

ไปในทางด้านที่ดีขึ้น แต่ถ้าสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลทั้งสอง ดำเนินไปอย่างขาดความเชื่อใจกัน ขึ้นแล้ว แม้สัมพันธ์ภาพจะดำเนินต่อไป แต่จะไม่มีความยั่งยืนของศักยภาพในอนาคตที่จะนำไปสู่สัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนมกัน ในสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่ลูกมักจะเกิดปัญหาเรื่องขาดความเชื่อใจกัน ได้บ่อยในช่วงวัยรุ่น วัยรุ่นมักจะบ่นว่าพ่อแม่ไม่เชื่อใจพวกเขา ส่วนพ่อแม่จะบอกลูก ว่าลูกของพวกเขาไม่น่าไว้วางใจ สัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่-ลูกเมื่อมีการดำเนินต่อไป ระยะเวลายาวนาน พ่อแม่สามารถอาศัยเวลาสร้างความเชื่อใจให้ลูกเห็นได้ส่วนลูกที่เป็นวัยรุ่นเมื่อแสดงท่าทางที่รับผิดชอบมากขึ้น พ่อแม่จะเกิดความเชื่อใจขึ้นเอง

2. ความรักใคร่ชอบพอกัน (Affection or Linking) การที่คนเราจะชอบพอกันและกันนั้น เป็นสิ่งที่ซับซ้อนต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง อาจขึ้นอยู่กับ

- รางวัลและการลงโทษ (ชอบคนที่ให้รางวัล กลัวคนที่ลงโทษเขา)
- การหาประโยชน์ใส่ตัว และการสงเคราะห์ทำประโยชน์ให้ผู้อื่น (ไม่ชอบคนที่ทำให้เสียประโยชน์ แต่ชอบคนที่ช่วยเหลือ)
- อุดมโนทัศน์ในการสร้างความสัมพันธ์ภาพของแต่ละคน (ผู้มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองก็จะรู้สึกกับคนอื่น ๆ เพราะเชื่อว่าคนอื่น ๆ ก็คล้ายตัวเอง)

3. พลังอำนาจ (Power) คือความสามารถของผู้หนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของอีกผู้หนึ่ง เช่น พ่อมีอำนาจลงโทษลูก แต่อำนาจไม่มีขีมีเพียงด้านเดียว ลูกสามารถมีอิทธิพลต่อพ่อแม่ได้เช่นกัน เช่น ขนกรมีอำนาจทำให้พ่อแม่ต้องดูแลเปลี่ยนผ้าอ้อมเวลาเปียกให้ ในสัมพันธ์ภาพของคนสองคน มักจะมีผู้หนึ่งที่มีพลังอำนาจมากกว่า โดยอาจขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ เช่น อายุมากกว่า การศึกษาสูงกว่า มีเงินหรือมีความสามารถต่าง ๆ มากกว่าทำให้มีพลังอำนาจมากกว่าได้ นอกจากนี้พลังอำนาจยังเป็นแหล่ง ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ในสัมพันธ์ภาพได้เช่นกัน ถ้าต่างฝ่าย ต่างไม่ยอมกัน หรือมีการใช้อำนาจมากเกินไป

กล่าวโดยสรุปว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลมิได้เป็นเพียงความเกี่ยวพันกัน หรือการชอบพอกันเท่านั้นเอง แต่ต้องเป็นความสนิทสนมอันแน่นแฟ้น ที่ก่อให้เกิดอิทธิพลของสัมพันธ์ภาพต่อบุคคลทั้งสองฝ่ายด้วย จึงเมื่อนำแนวคิดมาใช้ศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่าง สมาชิกในครอบครัวที่เป็นวัยรุ่นนี้ ส่งผลให้เด็กมีสุขภาพจิตดีหรือไม่ดี ผู้วิจัยจึงกำหนดที่ระดับการศึกษาสัมพันธ์ภาพถึง พ่อแม่ หรือบุคคลอื่นในครอบครัวที่เป็นสิ่งแวดล้อมของเด็ก ไม่ว่าจะเป็น ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้า อา หรือบุคคลที่อยู่ในชุมชนเหล่านั้น ในการวัดระดับความไว้วางใจเชื่อใจกันและกัน รักใคร่ชอบพอกัน และอิทธิพลที่มีต่อกันโดยเฉพาะอิทธิพลในทางบวก หรืออิทธิพลที่ดึงดูดใจกัน

2.1.3 สัมพันธ์ภาพในครอบครัว

จากแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพถึงบุคคลของ แซส ที่กล่าวมา นักวิชาการไทยได้สรุปแนวคิดที่เกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพในครอบครัวไว้ เช่น กมลลา แสงสีทอง (2526 : 8 ; อ้างถึงใน สุทธิลักษณ์ นาคสุสุข. 2544 : 33) กล่าวว่า สัมพันธ์ภาพในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ภาพตาม

บทบาทที่คนเรามีต่อสมาชิกคนอื่นในครอบครัว ถ้าความสัมพันธ์เป็นการปรองดองรักใคร่กลมเกลียวในครอบครัว นับว่าเป็นลักษณะสัมพันธ์ภาพที่ดี แต่ถ้าเป็นความขัดแย้งหรือมีความรู้สึกที่เป็นอริต่อกัน ถือว่าเป็นลักษณะของสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดี ภายในครอบครัวบางคนเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา

เมธียุทธ พิชัยสนธิ (2535 ; อ้างถึงใน เอมอร มณีวัฒนา, 2538 : 21) กล่าวถึง วิธีการสร้างความผูกพัน รักใคร่ในครอบครัว ดังนี้

1. ให้ความสำคัญต่อกันและกัน และเคารพนับถือกันตามฐานะ เช่น สามีให้เกียรติภรรยา ภรรยาให้เกียรติสามี เป็นต้น

2. เอื้ออาทรต่อกันโดยแสดงความมีน้ำใจ ความห่วงใย และให้ความช่วยเหลือดูแลกันและกันเสมอ ทั้งยามปกติ ยามตกทุกข์ได้ยาก หรือมีปัญหา การแสดงน้ำใจห่วงใยช่วยเหลือกันกระทำได้โดยไต่ถามทุกข์สุข และหุดหุดด้วยทุกครั้งที่มีโอกาส ช่วยเหลือในสิ่งที่ตนเองทำได้ โดยไม่ต้องเอ่ยปากให้รู้วาม เช่น สามีภรรยาเตือนกันและกันเอง ไปตรวจสุขภาพตามหมอนัด เป็นต้น

3. การหาเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นเหตุให้เกิดความสุขความพอใจ และความสนุกสนาน เป็นประสบการณ์ประทับใจร่วมกันระหว่าง สามีภรรยา พี่น้องพ่อแม่ลูก การทำกิจกรรมร่วมกันทำให้นุคคลได้ใกล้ชิด และรู้จักกันและกันดีขึ้น ประสบการณ์เดียวกันทำให้เกิดถึงกันและกัน ภูมิใจด้วยกัน

4. ความสามัคคี คือสมาชิกครอบครัวมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดจะสามัคคีร่วมมือกันทำงานเสร็จลุล่วงไปด้วยดี สมาชิกแต่ละคนของครอบครัว เต็มใจทำงานเพื่อกันและกัน เพื่อครอบครัวเต็มความสามารถ

โสภา พิษณุโสภณ (2542 : 16) ได้สรุป ลักษณะของสัมพันธ์ภาพในครอบครัวไว้ดังนี้

- มีความรักใคร่ผูกพันกัน ห่วงใยกัน
- ให้เกียรติยกย่องซึ่งกันและกัน
- ซื่อสัตย์ต่อกัน
- มีน้ำใจให้แก่กันและกัน
- อดทนและให้อภัยกัน
- ปรีกษาหารือกัน
- ให้กำลังใจกันและกันเมื่อมีปัญหา
- ไม่มีความลับซึ่งกันและกัน
- เสียสละความสุขเพื่อสมาชิกอื่นในครอบครัว

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2542 ; อ้างถึงใน สุทธิลักษณ์ นาคสุสุข, 2544 : 35-36) ระบุว่า การที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีได้ ก่อนอื่นจะต้องรู้ว่าทุกคนต้องการสิ่งใดบ้าง สิ่งที่ต้องการให้เกิด ได้แก่

1. ความใส่ใจและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ความใส่ใจในคนอื่น คือ มีความต้องการที่จะรู้ว่า มีอะไรเกิดขึ้นกับเขาบ้าง มีความสนใจในความคิดและความรู้สึกของเขา ต้องการรับรู้ในความล้มเหลว และความสำเร็จในชีวิตของเขา คนทุกคนชอบที่ให้ความสนใจ ในเรื่องราวของตัวเองอย่างจริงจัง แต่ในทางตรงข้ามทุกคน จะไม่อยากคบกับคนที่สนใจแต่เรื่องของตัวเองโดยไม่สนใจผู้อื่นเลย

2. ความไว้นือเชื่อใจ การอยู่กับผู้อื่นอย่างมีความสุข จำเป็นต้องให้เขาไว้วางใจในตัวเราด้วย เช่น การตรงต่อเวลา การรักษาสัญญา คนที่ไม่ได้รับความไว้นือเชื่อใจก็ยากที่ใครจะคบเป็นเพื่อนได้

3. การยอมรับนับถือ คนทุกคนต้องรู้จักการนับถือตนเอง แต่ก่อนที่จะรู้จักนับถือตนเอง ต้องรู้จักที่จะนับถือผู้อื่นก่อน การรู้จักที่แสดงความชื่นชมและนิยมยินดีกับผู้อื่น ก็เป็นการแสดงถึงความเติบโตทางวุฒิภาวะด้วยเช่นกัน

4. การมีส่วนร่วมและการแบ่งปัน สัมพันธภาพที่ดีที่สุดคือการ ได้มีส่วนร่วมและแบ่งปันในเรื่องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การมีส่วนร่วมในประสบการณ์ ร่วมเป็นเจ้าของในจิตวิญญาณของมีส่วนร่วมและแบ่งปันในความคิดความรู้สึก การมีส่วนร่วมและแบ่งปัน หมายถึง การรับฟังคนอื่นแล้วถึงสิ่งที่หวัง ความใฝ่ฝัน และความไม่สมหวัง ความจริงคนส่วนมากมักจะลังเลที่จะมีส่วนร่วมแบ่งปัน เพราะกลัวถูกปฏิเสธ หรือถูกมองอย่างผิด ๆ แต่ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างเพื่อนจะเกิดขึ้นได้ ก็คือเมื่อทั้งสองฝ่ายได้มีส่วนร่วมในชีวิตของกันและกัน

5. การมีความยืดหยุ่นสัมพันธ์ภาพที่ดี ระหว่างคนสองคนควรมีความยืดหยุ่นไว้สำหรับความบกพร่อง ความผิดพลาด และความแตกต่างไว้ด้วย ความยืดหยุ่น หมายถึง การที่คน ๆ นั้นสามารถยอมรับ และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ คนที่มีความยืดหยุ่นจะเป็นคนที่สามารถมีความสุข แม้จะอยู่กับคนที่มีความคิดเห็นต่างกัน หรือวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน โดยปราศจากความรู้สึกกดดัน หรือต้องเลียนแบบเพื่อน เพื่อที่จะเข้ากับเพื่อนได้ในคนที่ไม่มี ความมั่นใจในตนเอง พบว่าไม่สามารถจะยอมรับเพื่อน หรือคนอื่นที่มีความแตกต่างได้ การพัฒนาความสามารถในการยอมรับ และปรับตัวเข้ากับเพื่อนที่มีความแตกต่าง เป็นความท้าทาย และทำให้เพิ่มความเชื่อมั่นในเอกลักษณ์ และความเห็นตัวของตัวเองมากขึ้น

6. ความเห็นอกเห็นใจคนอื่น คือความสามารถใส่ความรู้สึกในตัวเอง ในขอบเขตของความรู้สึกของคนอื่น การจะเข้าใจความรู้สึกความคิด และพฤติกรรมของผู้อื่นได้นั้นต้องมาจากการได้พิจารณาและสังเกตอย่างใกล้ชิด แต่ละคนก็มีแนวความคิดและวิธีแสดงอารมณ์ที่แตกต่างกัน

นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2538 : 3 ; อ้างถึงใน ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อุทยา. 2540 : 10-11) ให้ความสำคัญในครอบครัวโดยผ่านสื่อสารในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ ระบุถึงการสื่อสารในครอบครัว 3 ระดับ คือ

1. การสื่อสารในชีวิตประจำวัน เป็นการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดต่อกันในชีวิตประจำวัน เช่น ข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็น ความพอใจหรือไม่พอใจ ความกลัวหรือความวิตกกังวลความ

คาดหวัง และความปรารถนา หากการสื่อสารนี้เป็นไปด้วยดี จะนำมาซึ่งความผูกพันในครอบครัวที่ใกล้ชิดมากขึ้น

2. การสื่อสารเพื่อแก้ปัญหา หรือการสื่อสาร เมื่อมีความต้องการต่างกันในชีวิตครอบครัว การขัดแย้งกันย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมดา หรือแม้แต่แก้ปัญหาในครอบครัวหากทั้งสองฝ่ายช่วยกันหาทางออกด้วยดี ไม่เกิดการสะสมปัญหา ความรู้สึกผูกพันและความรู้สึกรับผิดชอบต่อครอบครัว จะทวีขึ้น

3. การสื่อสารในสถานการณ์ที่ยากลำบาก ในชีวิตครอบครัวจะมีบางขณะที่เกิดเหตุการณ์ที่ ทั้ง 2 ฝ่ายอยากสื่อสารกันให้เข้าใจ เช่น ปัญหาเรื่องเพศ ปัญหาเรื่องบุคคลที่ 3 การสื่อสารเมื่อเกิดเหตุการณ์นี้ มักจะมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอารมณ์ และไม่พร้อมจะเข้าใจ การสื่อสารให้สถานการณ์เหล่านี้คลี่คลาย จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ริชาร์ด แกรนแดล (Richard C. Grandall ; อ้างถึงใน สุธีรา นุ้ยจันทร์, 2530 : 20) กล่าวถึงความสัมพันธ์ในครอบครัว ว่าเป็นความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ (Primary Relationship) มีองค์ประกอบดังนี้

3.1 จำนวนของบทบาท (Number of Role) ความสัมพันธ์ในครอบครัวจะมีความสัมพันธ์กันหลายบทบาท เนื่องจากครอบครัวมีการปฏิสัมพันธ์กันหลายด้านทำให้เกิดความสนใจได้รู้จักกันนิยม ความเชื่อถือ ตลอดจนบุคลิกที่แท้จริงของกันและกัน

3.2 การสื่อสาร (Communication) ความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ เป็นความสัมพันธ์แบบเปิด มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

3.3 อารมณ์ (Emotion) ความสัมพันธ์ในครอบครัว จะก่อรูปจากอารมณ์ต่าง ๆ ระหว่างสมาชิกก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ ความผูกพันรักใคร่ ความขัดแย้ง

4. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้สึก (Transferability) ความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ ก่อรูปขึ้นกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งอย่างแน่นอน เป็นการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแต่ละบุคคลไปไม่มีความรู้สึกผูกพันเฉพาะเจาะจงอยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้

สัมพันธ์สภาพในครอบครัวจึง หมายถึง การแสดงออกของพ่อแม่ที่มีต่อลูกในการดำเนินชีวิตในครอบครัว เช่น การวางแผนร่วมกันในการเลี้ยงดู การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในบ้าน การติดต่อพูดคุยสื่อสารอย่างเข้าใจกันและกัน การไว้วางใจ ความเอาใจใส่ดูแลซึ่งกันและกัน มีความผูกพันกัน มีเวลาให้ครอบครัวอย่างเหมาะสม มีความรักความเอื้ออาทร และการให้อภัย

จากแนวคิดเกี่ยวกับสัมพันธ์สภาพในครอบครัว ผู้ศึกษาได้ใช้ลักษณะสัมพันธ์สภาพ (เชิงลบ) ในครอบครัวของ โสภ พิษณุโสภณ เช่น ไม่ให้เกียรติยกย่องซึ่งกันและกัน ไม่ซื่อสัตย์ต่อกัน และมีความลับซึ่งกันและกัน และการศึกษาของ อารีย์ กุศล โดยจะนำไปสู่ครอบครัวที่แตกแยกเกิดการหย่าร้างกัน เช่น สถานภาพสมรสของมีคามารดา และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว จึงทำให้เด็กถูกทอดทิ้งขาดการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นตัวเร่งหรือเป็นแรงผลักดันอันสำคัญต่อการตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน หรือมีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมทางเพศทางเพศได้

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยมและความทันสมัย

2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม

คูนทรี โลมิน และสนิท สมิทราการ์ (2522 : 1) กล่าวว่า ค่านิยม (Value) มีบทบาทสำคัญมากต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ในฐานะที่เป็นตัวตัดสินใจ กำหนดตัวนำหรือผลักดันให้พฤติกรรมโน้มเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง ค่านิยมจึงเป็นพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์

พินัส หันนากินท์ (อ้างถึงใน ชญาพร พัทธชัยเชียร, 2524 : 12) ยังมีความเห็นสอดคล้องว่า ค่านิยมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ที่จะบ่งชี้ว่าจะประพฤติปฏิบัติอย่างไร ทั้งต่อตัวเองและต่อสังคม การเลือกกระทำของแต่ละคน ขึ้นอยู่กับค่านิยมที่ยึดถือเป็นการสำคัญ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อสังคม ค่านิยมยังเป็นตัวหนดพฤติกรรมของบุคคลในสังคม และค่านิยมยังมีความสัมพันธ์กับสังคมอื่นด้วยเพราะสังคมมีอิทธิพลต่อการเกิด และกำหนดค่านิยม อีกทั้งค่านิยมยังสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมด้วยว่าเป็นเช่นไร

2.2.1.1 ความหมายของค่านิยม

มิลตัน โรคิช (Milton Rokeach ; อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย, 2546 : 23) ให้ความหมายของค่านิยมคือ ความเชื่ออย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะถาวร เชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่าง หรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้น เป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดหรือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติ หรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

เกรย์ คลุคคอน (Clyed Kluckhohn ; อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย, 2546 : 24) ได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า เป็นลักษณะพิเศษของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเกี่ยวกับอะไรเป็นสิ่งที่ดี ซึ่งเป็นความคิดที่มีอิทธิพลให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลนั้นเลือกกระทำการอันใดอันหนึ่ง จากวิธีการที่มีอยู่หลายวิธี หรือเลือกเป้าหมายอันใดอันหนึ่งจากหลาย ๆ อันที่มีอยู่

เนล เจ สเมลเซอร์ (Neil J.Smelser ; อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย, 2546 : 24) ให้ความหมายไว้ว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่บอกบุคคลอย่างกว้าง ๆ ว่า จุดมุ่งหมายอะไรบ้างในชีวิตเป็นสิ่งที่น่าปรารถนา ฉะนั้นค่านิยมจึงเป็นเรื่องซึ่งแนวปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงให้แก่บุคคล

พจนานุกรมด้านสังคมศาสตร์ (อ้างถึงใน ชญาพร พัทธชัยเชียร, 2524 : 17) ได้ให้คำจำกัดความของค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเป็นความเชื่อ ความคิดที่คนสนใจ และยึดถือว่าเป็นมาตรฐาน (Standard) ในการประพฤติปฏิบัติ

วิเชียร รักการ (อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย, 2546 : 24) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่า หมายถึง วัฒนธรรมที่กำหนดพฤติกรรมของสมาชิกของสังคมโดยส่วนรวมตัวอย่าง เช่น ลัทธิคอมมิวนิสต์ เชื่อว่าการปฏิบัติโดยใช้กำลังเป็นสิ่งชอบ เนื่องจากกระตพทุนนิยมมีแต่ทางไปสู่

หายนะ ฉะนั้นการปฏิวัติจึงจัดเป็นการย้อนระยะเวลาการชดริคประชาชนให้สิ้นเข้า เพื่อนำไปสู่สังคมใหม่ที่ยุติธรรมและเสมอภาค ดังนั้น การมีค่านิยมตามอุดมการณ์เช่นนี้ จึงเป็นการกำหนดพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงในการปฏิวัติสังคม ค่านิยมจึงเป็นระบบความชอบในการจัดรูปแบบของพฤติกรรมมนุษย์ ที่ฝังแน่นอยู่ในตัวตน และเป็นสิ่งที่คนเรายึดถือปฏิบัติ ๆ กันมา

พนัส หันนาคินทร์ (อ้างถึงใน ชฎาพร พัทธชัยเชียร, 2524 : 19) ให้ความหมายไว้ว่า ค่านิยม หมายถึง ความโน้มเอียง หรือแนวทางที่คนจะประพฤติไปในแนวทางใดทางหนึ่งที่ตัวเองได้พิจารณาแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับคน หรือสังคมยอมรับนับถือและปฏิบัติตามแนวความคิดนั้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ

สนิท สมักรการ และวิเชียร รักการ (อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย, 2546 : 24) ได้แสดงให้เห็นถึงความหมายของค่านิยม ในแง่ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์โดย สนิท สมักรการ ให้ความหมายของค่านิยมว่า หมายถึง แนวคิดแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ ที่คนในแต่ละวัฒนธรรมมีความนิยมชมชอบเลือก หรือยึดถือเอามาเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ ของตน

ปรามิทธิ นาคทรพรพ (อ้างถึงใน ชฎาพร พัทธชัยเชียร, 2524 : 18) ให้ความหมายของค่านิยมว่า ค่านิยม คือแนวความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่พึงปรารถนา ซึ่งมีอิทธิพลในการเลือกประพฤติของมนุษย์

จากความหมายของค่านิยมที่กล่าวมานั้นสรุปได้ว่า ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม และยังเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติสำหรับคนในสังคม ซึ่งกรรยึดถือค่านิยมของแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันไป

2.2.1.2 ลักษณะของค่านิยม

สุนทรี โภภิน และ สนิท สมักรการ (2522 : 13-17) อธิบายถึงลักษณะต่าง ๆ ของค่านิยม ดังนี้

1. ค่านิยมมีลักษณะชินชงถาวร "ค่านิยม" เกิดจาก กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์มนุษย์ได้ถูกสอนมาตั้งแต่เด็กเกี่ยวกับค่านิยมต่างๆ ในรูปของความแน่นอนอย่างเต็มที่ (Absolute, All-or-none Manner) เช่น เด็กมักจะถูกสอนว่าต้อง "ซื่อสัตย์" ต้องมี "น้ำใจ" ต้องรู้จัก "กตัญญูกตเวที" มากกว่าที่เด็กจะถูกสอนว่า "ซื่อสัตย์" นิดเดียวก็พอ หรือบางครั้งก็สอนว่า "ซื่อสัตย์" บางครั้งต้องมี "น้ำใจ" หรือบางครั้งก็สอนว่า "กตัญญู" กระบวนการสอนการเรียนรู้ได้เป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัยที่ค่อนข้างจะชินชง และคงที่ของค่านิยมต่างๆ ที่คนเรียนรู้จากการเติบโตในสังคมนั้น ๆ กระบวนการเรียนรู้มาเป็นเวลานาน เป็นวิธีหนึ่งที "ดอกร้าย" (Conditioning) ให้ค่านิยมมีลักษณะชินชงถาวร อย่างไรก็ตามค่านิยมไม่ใช่มีลักษณะคงที่เต็มที่ ไม่เปลี่ยนแปลงเลย เนื่องจากค่านิยมต่างๆ มีระดับความสำคัญแตกต่างกันและค่านิยมเหล่านี้ ซึ่งมีความคงที่พอสมควร ได้ถูกจัดอันดับเข้าเป็นระบบ ตามลำดับความสำคัญการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้น ในลักษณะชั่วคราวชั่วยามตามอารมณ์ขึ้นลงของมนุษย์

2. ค่านิยมมีลักษณะเปรียบเทียบระดับความสำคัญ ในสังคมที่มีคนหมู่มากอยู่ด้วยกันบุคคลมีโอกาสพบเห็น ว่าในแต่ละสถานการณ์ที่เขาประสบ ไม่ได้มีค่านิยมเดียวอย่างที่พ่อแม่ได้สั่งสอนไว้ แต่มีหลายค่านิยมที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน และเขาพบว่าคนจะให้ความสำคัญแก่ค่านิยมบางอย่างมากกว่าค่านิยมอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่อแม่ไม่ได้สอนโดยตรงแต่เป็นสิ่งที่เด็กเรียนรู้จากคำสอน ประกอบกับการสังเกตจากการกระทำที่เป็นปทัสฐาน (Norm) ของคนในสังคมของเขา ด้วยการเรียนรู้เช่นนี้ เมื่อเขาจะมีโอกาสประสบกับ "ค่านิยม" ที่ไม่สอดคล้องกัน และต้องทำการตัดสินใจเลือกค่านิยมอันใดอันหนึ่ง เขาก็จะเลือกตามสิ่งที่เขาได้รู้เห็นนี้โดยไม่รู้สึกตัว เขาจึงจัดลำดับค่านิยม โดยให้ความสำคัญเหลือมล้ำค่าสูงกันตามที่เขาได้รู้ (ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล) แต่ก็มักจะไมต่างจากกลุ่มไปมากนักเช่น ในเรื่องความสัมพันธ์กับผู้อาวุโส มีกรณีที่เราจะต้องเลือกประเพณีแบบ "อ่อนน้อมเชื่อฟัง" หรือจะประเพณีอย่าง "เป็นตัวของตัวเอง" และด้วยบรรทัดฐานของวัฒนธรรมสังคมไทยก็จะพบว่าโอกาสที่คนจะเลือกประเพณีแบบ "อ่อนน้อมเชื่อฟัง" คงมีมากกว่าเลือกประเพณีแบบ "เป็นตัวของตัวเอง" เป็นต้น ด้วยลักษณะเช่นนี้ ค่านิยมแต่ละค่านิยม จะถูกจัดเรียงลำดับตามความสำคัญมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

3. ค่านิยมมีลักษณะเป็น "ความเชื่อ" สุนทรีย์ โภมิณี และสนธิ สมักรกร (2522 : 17) อ้างถึงใน Clyde Kluckhohn ซึ่งให้คำนิยามของค่านิยมว่า เป็นความเชื่อของคนเกี่ยวกับสิ่งที่เขาปรารถนา (One's Beliefs About the Desirable) และอัลพอร์ท ได้กล่าวไว้ว่า "ค่านิยมเป็นความเชื่อที่ใช้เป็นฐาน สำหรับการเลือกปฏิบัติตามที่ตนชอบ (A Value is a Believe upon Which a Man Acts by Preference) ฉะนั้น "ค่านิยม" จึงประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ

3.1 ค่านิยมมีลักษณะเป็นความรู้เชิงรู้ (Cognitive) ในความหมายที่ว่า บุคคลหนึ่งรู้ในทางที่ถึงของการประพฤติดงาน หรือรู้ในเป้าหมายที่ในชีวิตของเขาพยายามจะไฝหา

3.2 ค่านิยมมีลักษณะเป็น ความรู้สึกสัมพันธ์ (Affective) ในความหมายที่ว่าบุคคลนั้นมีอารมณ์อ่อนไหวเกี่ยวข้องกับค่านิยมนั้น คือ ชอบค่านิยมนั้น หรือเกลียดไปเลยเห็นด้วยสนับสนุนหรือไม่ด้วยและคัดค้านค่านิยมนั้น

3.3 ค่านิยมมีองค์ประกอบของพฤติกรรม (Behavioral) อยู่ในตัวในความหมายที่ว่าเป็นตัวแทรกซ้อนที่นำไปสู่พฤติกรรม เมื่อถูกกระตุ้นให้เกิดมีการกระทำ (Activated) ขึ้น

จากลักษณะของค่านิยมที่ทำให้รู้ถึง ความสำคัญของค่านิยมที่มีต่อสังคมและค่านิยมยังมีแหล่งที่มา ซึ่งแต่ละค่านิยมก็มีความแตกต่างกันไป ดังเช่นในสังคมไทย คือศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ ระบบศักดินา และระบบเกษตรกรรม โดยจะมีความเชื่อในอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์

อานนท์ อาภาภิรมย์ (อ้างถึงใน จุมพล เหลืองสุภกรณ. 2545 : 14) ได้รวบรวมค่านิยมโดยทั่วๆ ไปในสังคมไทยในปัจจุบันนี้ ไว้ในหนังสือมนุษย์กับสังคม ดังนี้

1. ค่านิยมในเรื่องความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์
2. ค่านิยมในเรื่องทรัพย์สินเงินทอง
3. ค่านิยมในเรื่องอำนาจ

4. ค่านิยมในเรื่องการทำบุญ
5. ค่านิยมในเรื่องความบันเทิงรื่นเริง ความสนุกสนาน
6. ค่านิยมในเรื่องการบริโภคนิยม
7. ค่านิยมในเรื่องความหรรษา สะดวกสบาย
8. ค่านิยมในเรื่องการจัดงานพิธี
9. ค่านิยมในเรื่องโหราศาสตร์
10. ค่านิยมในเรื่องความเป็นปัจเจกภาพ
11. ค่านิยมในเรื่องการพนัน การเสี่ยงโชค
12. ค่านิยมในเรื่องตัวใครตัวมัน
13. ค่านิยมในเรื่องการชาดพระเชษฐา
14. ค่านิยมในเรื่องการสนใจต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือที่เรียกกันว่า “ไทยมุง”
15. ค่านิยมในเรื่องการศึกษา
16. ค่านิยมในเรื่องความเชื่อเพื่อเตือน
17. ค่านิยมในเรื่องการเคารพพระบพผู้อาวุโส
18. ค่านิยมในลักษณะชาตินิยม

สรุป เกี่ยวกับทฤษฎีค่านิยม คือ ค่านิยมจะมีอิทธิพลในการเลือกประพฤติปฏิบัติหรือในการเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมของ อานนท์ อาภาภิรมย์ ซึ่งเป็นลักษณะค่านิยมของคนในสังคมไทยในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ค่านิยมในเรื่องทรัพย์สินเงินทอง ค่านิยมในเรื่องความบันเทิงรื่นเริงสนุกสนาน และค่านิยมในเรื่องความหรรษาสะดวกสบาย เพื่อความเท่าเทียมทางสังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดค่านิยมที่ทันสมัยขึ้นได้ดังกล่าวจะไม่สามารถที่จะแยกแยะค่านิยมที่คิด ๆ โดยเฉพาะในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ซึ่งจะนำไปสู่การขายบริการทางเพศต่อไปได้

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความทันสมัย

ความทันสมัย เปรียบเสมือนการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม ทักษะ และความเป็นอยู่ของมนุษย์ไปสู่สังคมอีกสังคมหนึ่ง ที่มีแต่ความเจริญ มีเทคนิค และมีวิทยาการที่ก้าวหน้า จึงทำให้เกิดของความทันสมัยขึ้น ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

แม็กเคลแลนด์ (McClelland, 1967 : 74-85 ; อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย, 2546 : 16) นักเศรษฐศาสตร์และนักจิตวิทยา กล่าวว่า คุณภาพของคนที่ทันสมัยขึ้นอยู่กับการรู้จักพึ่งตัวเอง และมีความตั้งใจทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุความสำเร็จปัจจัยที่จะทำให้ความทันสมัยของบุคคล หรือของกลุ่มมีมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หรืออยู่ในระดับสูงหรือต่ำ กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นคนทันสมัยมากและเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ที่ดีด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำก็จะเป็นคนที่ทันสมัยน้อย และมีลักษณะเป็น

ผู้ประกอบการต่ำ ซึ่งเป็นการมองที่คุณลักษณะทางจิตใจ เช่น เดียวกับ แอนเดอร์สัน และซิลส์ Anderson และ Shils (อ้างถึงใน ริชาร์ดสัน เทียนไชย, 2546 : 16) เน้นว่าคนที่ทันสมัยจะต้องมีการพัฒนาทักษะและจิตใจ ความคิดสร้างสรรค์ในขณะที่นักประวัติศาสตร์อย่าง แม็ลล์ (Black, 1966 : 33) ให้ความเห็นว่าสังคมสมัยใหม่ คือสังคมที่มีความก้าวหน้าของความรู้ใหม่ๆ และมีบุคคลที่มีความสามารถในอันที่จะเข้าใจความลึกลับของธรรมชาติ และสามารถประยุกต์ความรู้ใหม่ๆ นี้ เพื่อประโยชน์ต่อกิจกรรมของมนุษย์

กลอดัก (Chodak ; อ้างถึงใน ริชาร์ดสัน เทียนไชย, 2546 : 16) ได้จำแนกการทำให้ทันสมัย ออกเป็น 3 ประเภท คือ การทำให้ทันสมัยทางอุตสาหกรรม การทำให้ทันสมัยโดยการผสมผสานทางวัฒนธรรม และการทำให้ทันสมัยโดยการปรับปรุงสาธารณูปการต่างๆ อะบราบาม (Abrabam, 1979)

โรเจอร์ (Rogers, 1968 : 27-29 ; อ้างถึงใน ริชาร์ดสัน เทียนไชย, 2546 : 16) ให้นิยามคำว่า "Wodemization" หรือ การทำให้ทันสมัยว่าหมายถึง กระบวนการที่บุคคลเปลี่ยนจากการดำเนินชีวิตแบบดั้งเดิม (Traditional) มาเป็นแบบที่สลับซับซ้อนมากขึ้น มีเทคนิควิทยากรที่ก้าวหน้า และเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตอย่างรวดเร็ว

อะบราบาม (Abrabam, 1979 : 5-10 ; อ้างถึงใน ริชาร์ดสัน เทียนไชย, 2546 : 16) แบ่งการทำให้ทันสมัยเป็น 2 ประเภท คือ การทำให้ทันสมัยทางสังคม การทำให้ทันสมัยทางเศรษฐกิจ หมายถึง การยกระดับการครองชีพและมาตรฐานชีวิตให้สูงขึ้น โดยมีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่างๆ มีการส่งเสริมการลงทุนและมีการจัดระเบียบแบบประชาธิปไตย ส่วนการทำให้ทันสมัยทางสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงลักษณะ แบบแผนสถานภาพ และบทบาทต่างๆ ในสถาบันสังคมเสียใหม่อย่างมีแบบแผน และการทำให้ทันสมัยนั้น จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้าง ทัศนคติกระบวนการ และการเปลี่ยนแปลงในด้านใดด้านหนึ่งนี้ จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในอีกสองด้านที่เหลือโดยอัตโนมัติอีกด้วย

กาซี (Kahl, 1968 : 18-22 ; อ้างถึงใน ริชาร์ดสัน เทียนไชย, 2546 : 16) ได้สรุปลักษณะต่างๆ ไป เพื่อเปรียบเทียบลักษณะสังคมดั้งเดิมและสังคมแบบทันสมัยไว้ดังนี้ คือ

1. การแบ่งงานกันทำ สังคมแบบดั้งเดิม จะมีผู้ประกอบการเกษตรกรรมมากกว่าร้อยละ 70-80 นอกจากนี้จะเป็นผู้ทำงานอื่นๆ เช่น ช่างฝีมือ นักกฎหมาย ฯลฯ ส่วนในสังคมสมัยใหม่ จะมีผู้ทำงานเกษตรกรรมเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น นอกนั้นจะเป็นงานรับจ้าง ทำงานอุตสาหกรรม ฯลฯ

2. การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยเฉพาะในเรื่องของการผลิต ในสังคมสมัยใหม่จะนิยมใช้วิธีการผลิตแบบใหม่ มีการค้นคว้าวิจัย ส่วนสังคมแบบดั้งเดิม จะใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมสืบต่อกันมา

3. ระดับการกลายเป็นเมือง เมื่อเกิดการแพร่กระจาย และเกิดการยอมรับเอานวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการเกษตรกรรม จะทำให้การใช้ที่ดินกับการใช้แรงงานคนน้อยลง ไปสังคมส่วนใหญ่จะเริ่มกลายเป็นเมือง

4. เศรษฐกิจ สังคม แบบดั้งเดิมมีการผลิตระดับพอเลี้ยงตนเองได้เท่านั้นส่วนสังคมสมัยใหม่มีพื้นฐาน เศรษฐกิจระดับชาติ มีรายได้ต่อหัว และมีการบริโภคสูง

5. การแบ่งช่วงชั้นทางสังคม สังคมแบบดั้งเดิม มีการแบ่งชั้นทางสังคมระหว่างเจ้าของที่ดินกับผู้เช่าที่ดิน ซึ่งแตกต่างกันมาก ส่วนในสังคมสมัยใหม่ มีการแบ่งช่วงชั้นทางสังคมขึ้นอยู่กับ การแบ่งงานกันทำ มีการกระจายรายได้ และมีอัตราเลื่อนชั้นทางสังคมสูงขึ้น

6. การศึกษา และการสื่อสาร ในสังคมแบบดั้งเดิม คนส่วนใหญ่จะมีการศึกษาดำรงในสังคมสมัยใหม่ คนจะรู้หนังสือ และได้รับการศึกษาดึ้น ระบบสื่อสารมวลชนเป็นสื่อกลางที่จะให้ข่าวสาร และการศึกษาแก่ประชาชน

7. ระเบียบค่านิยม ซึ่งแบ่งเป็น 14 ประเภท เพื่อใช้เป็นเครื่องวัดว่า บุคคลมีค่านิยมสมัยใหม่เพียงใด ดังนี้คือ

7.1 การตื่นตัวต่อการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Activism) เป็นค่านิยมที่ตรงกันข้ามกับค่านิยมแบบเก่า ได้แก่ การเชื่อถือโชคละตา หรือชะตากรรม ซึ่งมักปรากฏอยู่ในสังคมแบบดั้งเดิม ทั้งนี้เพราะ โครงสร้างของสังคมชนบททำให้คนในสังคมนั้น มีประสบการณ์ที่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ทำให้เชื่อถือในโชคชะตา

7.2 การจัดช่วงชั้นของโอกาสก้าวหน้าในชีวิต (Stratification of Life Chances) ในสังคมสมัยใหม่ คนทุกคนมีโอกาสก้าวหน้าเท่าเทียมกัน โดยพิจารณาบุคคลจากความสามารถที่เขาประสบผลสำเร็จ ในการทำงานมากกว่าจะพิจารณาจากพื้นฐานเดิม

7.3 การจัดช่วงชั้นของชุมชน (Community Stratification) ในสังคมแบบดั้งเดิมชุมชนจะถูกปกครองด้วยผู้นำเพียงไม่กี่คน ส่วนสังคมสมัยใหม่นั้น บุคคลจะยอมรับว่าทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการปกครองได้

7.4 อาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด (Occupation Primacy) ในสังคมสมัยใหม่ ทุกคนจะมีค่านิยมที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน

7.5 ความผูกพันกับเครือญาติ (Integration With Relatives) บุคคลในสังคมสมัยใหม่พร้อมที่จะแยกออกจากกลุ่มเครือญาติ เพื่อไปแสวงหาความก้าวหน้าในชีวิต มากกว่าจะอยู่กับบิดามารดาญาติพี่น้อง เหมือนกับบุคคลในสังคมสมัยเก่า ที่มีความผูกพันกับญาติพี่น้องมากกว่า

7.6 ปัจเจกชนนิยม (Individualism) บุคคลที่ทันสมัย จะมีความสามารถในการคาดคะเน และกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต่างจากบุคคลในสังคมดั้งเดิมซึ่งจะต้องหวังและเกรงใจบุคคลอื่น ๆ ว่าจะไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของคน

7.7 ความเชื่อในบุคคลอื่น (Trust) บุคคลในสังคมสมัยใหม่ จะเต็มใจติดต่อกับคนอื่น ๆ รวมทั้งคนที่ไม่รู้จัก มากกว่าคนในสังคมดั้งเดิม ที่จะเชื่อถือแก่เครือญาติเท่านั้น

7.8 การรับสื่อมวลชน (Participation in Mass Media) คนสมัยใหม่ จะสนใจข่าวสารต่าง ๆ ที่เผยแพร่ทางสื่อมวลชน มากกว่าคนในสังคมดั้งเดิม

7.9 องค์กรขนาดใหญ่ (Big Companies) คนสมัยใหม่นิยมการจัดองค์กรอย่างมีระเบียบ มีการวางเครือข่ายงานอย่างเป็นระบบ และเน้นที่การปรับปรุงการทำงานขององค์กรให้ดีขึ้น

7.10 การทำงาน (Manual Work) คนที่ทันสมัย จะไม่รังเกียจการทำงานด้วยการใช้แรงและจะพยายามปรับปรุงการทำงานด้วย การใช้เครื่องมือที่ทันสมัยเข้าช่วย

7.11 ความชอบชีวิตในเขตเมือง (Preference of Urban Life) คนที่ทันสมัยจะชอบใช้ชีวิตอยู่ในเมืองหลวง เพราะเป็นแหล่งที่รวมเอาความเจริญด้านต่าง ๆ ไว้ และทำให้ได้พบปะกับผู้คนมากมาย

7.12 ครอบครัวที่ทันสมัย (Family Modernism) บุคคลทันสมัย จะไม่นิยมมีครอบครัวขนาดใหญ่ คนจะรู้จักการคุมกำเนิด และรู้จักบทบาทของครอบครัว รวมทั้งคำนึงถึงบทบาทของสตรีด้วย

7.13 ความเคร่งศาสนา (Religiosity) คนในสังคมสมัยใหม่ จะนับถือศาสนาอย่างมีเหตุผลมากขึ้น

7.14 การกล้าเสี่ยง (Risk Taking) บุคคลสมัยใหม่ จะมีความกล้าเสี่ยงในการลงทุน การทำงาน และสามารถแก้ไขปัญหาการงานด้วยความสามารถของตนเอง

จันงลี อติวัฒน์สิทธิ์ (2523 : 33-36) ได้สรุปความทันสมัยไว้ดังนี้

1. กระบวนการความทันสมัย ไม่ใช่จะศึกษาจากแง่เดียว หรือใช้ดัชนีอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเครื่องวัด เช่น เราไม่อาจกล่าวได้ว่า การที่บุคคลมีมาตรฐานการครองชีพสูงขั้นนั้น หมายถึงว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ทันสมัยเหมือนอย่าง Rogers ตั้งข้อสังเกตว่า กระบวนการทันสมัยนี้รวมเอาการปะทะสังสรรค์ของปัจจัยหลายอย่าง เพราะพฤติกรรมของมนุษย์สามารถจะวัดได้มากกว่าหนึ่งลักษณะ

2. ความทันสมัย มุ่งที่เดียวที่เชื่อกันว่า เหมือนกับกระบวนการที่เป็นอยู่ในตะวันตก (Westernization Europeanization หรือ Americanization) เพราะคิดกันว่า ความทันสมัยมีกำเนิดมาจากตะวันตก ยุโรป หรืออเมริกา และทักษะดังกล่าวแพร่สะพัดไปกว้างขวางมากในหมู่ประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งพยายามเลียนแบบกระบวนการพัฒนาประเทศเหมือนอย่างประเทศตะวันตก แต่โดยที่จริงแล้วความทันสมัยนั้น ไม่ได้หมายถึง การปฏิบัติตามแบบยุโรป หรืออเมริกา หากเป็นการส่งเสริมชีวิตแบบเก่า และแบบใหม่ให้เข้าด้วยกันเพราะสิ่งใหม่ ๆ ไม่จำเป็นต้องมาจากตะวันตก หรือยุโรป และการปรับปรุงรับเอาวัฒนธรรมจากประเทศพัฒนาแล้ว ไม่จำเป็นต้องให้ประเทศที่รับเอาจำลองตามแบบ ของประเทศแหล่งให้วัฒนธรรม เพราะส่วนใหญ่จะต้องมีการดัดแปลงแก้ไข ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศที่รับเอาก่อน ดังนั้น ความทันสมัยในความหมายนี้ จึงไม่จำเป็นต้องนิยามตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเท่านั้น สามารถจะหมายถึง การเรียนรู้วิถีคิดแปลง ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมด้วย

3. ความทันสมัย บ่อยที่เชื่อว่าที่เชื่อกันว่า ทุกลักษณะของความทันสมัยเป็นสิ่งที่ดีซึ่งการตัดสินใจเกี่ยวกับคำนิยามนี้เป็นการพูดง่ายเกินไป โดยที่ไม่ใช้ลักษณะทุกอย่างของความทันสมัยเป็นสิ่งดี เพราะความทันสมัยนำมาเอาการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดไม่เพียงแต่ผลดีเท่านั้น แต่ยังนำเอาความขัดแย้ง ความเจ็บปวด และสิ่งที่ไร้ประโยชน์อย่างอื่นมาด้วยอีกมาก และเราอาจจะศึกษาความทันสมัยได้จากสี่ระบบ คือ ระบบวัฒนธรรม ระบบสังคมระบบจิตวิทยา และระบบประวัติศาสตร์ หรือสภาพแวดล้อม

ความทันสมัยทางจิตวิทยานี้เอง บางที่เรียกว่า ความทันสมัยของบุคคล (Individual Modernization) ซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อกันว่า จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมให้เป็นสังคมสมัยใหม่ ซึ่งจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคลเสียก่อน

อินเกลส และสมิท (Inkeles and Smiths. 1976 : 33 อ้างถึงใน ชิดารัตน์ เทียนไชย. 2546 : 19) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการพัฒนา คือ การพัฒนาลักษณะสมัยใหม่ระดับบุคคล ซึ่งการพัฒนาในระดับประเทศจะเป็นไปไม่ได้ถ้าหากว่าประชาชน ไม่มีคุณลักษณะสมัยใหม่ และปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้บุคคลเกิดความทันสมัย คือ การศึกษาขั้นต้นแรก รองลงมา คือ การเปิดรับสื่อมวลชน และประสบการณ์การทำงานตามลำดับ

1. การศึกษา (Education) การศึกษาจะเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ลักษณะของบุคคลทันสมัยขึ้น กล่าวคือ ในการเรียนรู้ภายในโรงเรียน นอกจากบุคคลจะเรียนรู้ในเรื่องการอ่าน การเขียน และการคำนวณแล้ว บุคคลจะได้เรียนรู้ในเรื่องของคำนิยาม ทักษะ และวิถีทางในการที่จะดำรงชีวิตในระดับสูงสำหรับตนเอง และสำหรับการพัฒนาประเทศ เช่น มีการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม เปิดรับความคิดใหม่ ๆ รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และพร้อมที่จะกำหนดจำนวนของบุตร สำหรับครอบครัวของตนเอง เป็นต้น

2. การเปิดรับสื่อมวลชน (Mass Media Exposure) พบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น ๆ อย่างแท้จริง อย่างเช่น มีความสัมพันธ์กับการศึกษาอย่างมาก บุคคลที่มีความทันสมัยจะเปิดรับสื่อมวลชน และจากการเปิดรับสื่อมวลชนนี้เองทำให้บุคคลนั้นทันสมัยมากขึ้นกว่าเดิมด้วยอันเป็นสาเหตุ (ซวรุจน์ เชาว์ชัย. 2527 : 159) ต่อสภาพจิตใจบุคคลเหล่านั้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีอยู่ในตัวของผู้รับสื่อและจะมีผลโดยตรงต่อการรับสื่อ การเลือกรับสื่อด้วย ดังนั้น กระบวนการในการเลือกรับข่าวสารซึ่งประกอบไปด้วยพฤติกรรม 3 แบบ คือ

2.1 การเลือกสนใจ (Selective Attention) ได้แก่ แนวโน้มที่ผู้รับสารจะเลือกสนใจข่าวสารจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง โดยปกติแล้วมนุษย์เรามักจะเปิดตัวเอง ให้สื่อสารตามความคิดเห็นและความสนใจของตน เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิด และความคิดเห็นของตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากได้รับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้สึก ความเข้าใจ หรือทัศนคติที่มีอยู่เดิมแล้ว ทำให้เกิดภาวะทางจิตใจที่ไม่สมดุล (Cognitive Dissordance) ดังนั้น การที่ลดภาวะดังกล่าวได้ จะต้องแสวงหาข่าวสารหรือเลือกสรรเฉพาะที่สอดคล้องกับความคิด และทัศนคติเดิม

2.2 การเลือกรับรู้และตีความ (Selective Perception and Interpretation) คนเราจะเลือกรับรู้ และตีความสารที่ได้รับแตกต่างกันไป ตามประสบการณ์ ทัศนคติ ความต้องการความหวัง แรงงูใจ สภาวะร่างกาย หรืออารมณ์ในขณะนั้น เป็นต้น ในบางครั้งมนุษย์เราอาจจะบิดเบือนสาร เพื่อสอดคล้องกับความคิดเดิมของตน

2.3 การเลือกจดจำ (Selective Retention) เป็นแนวโน้มการจดจำเลือกข่าวสารเฉพาะ ส่วนที่ตรงกับความสนใจ ความต้องการ ทัศนคติของตนเอง ดังนั้น การเลือกจดจำเนื้อหาที่ได้รับ จึงเท่ากับเป็นการช่วยเสริมให้ทัศนคติ หรือความเชื่อเดิมของคนเรามีความมั่นคงยิ่งขึ้น และเปลี่ยนแปลงได้ยากขึ้น

3. ประสบการณ์ในโรงงานอุตสาหกรรม (Factory Experience) บุคคลจะมีความทันสมัยมากขึ้น นับแต่ได้เข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

นอกจากนั้น อินเคเลส และสมิท (Inkeles and Smith, 1976 : 33 ; อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย, 2546 : 20) ยังได้แบ่งลักษณะของคนที่มีความทันสมัย (Modern Man) ไว้ว่ามี 2 ด้าน

1. ด้านวัตถุ หรือ (External Modernization) ดูได้จากระดับความเป็นเมือง การศึกษา การสื่อสารมวลชน การเป็นอุตสาหกรรม

2. ด้านจิตใจ หรือ (Internal Modernization) ดูได้จากสภาพสิ่งแวดล้อม ทัศนคติ และโลกทัศน์ทั่วไป

ในงานศึกษาความทันสมัยของบุคคล (Individual Modernity) อินเคเลส และสมิท (Inkeles and Smiths, 1976 : 19 - 25 ; อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย, 2546 : 20) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคนที่ล้าสมัย (Traditional man) กับคนที่ทันสมัยมากกว่า (More Modern Man) ใน 6 ประเทศ คือ อาร์เจนติน่า ชิลี อินเดีย อิสราเอล ในจีเรียและบังกลาเทศ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างไป แต่ก็มีความคล้ายคลึงกัน จนกำหนดได้เป็นคุณลักษณะของ "ความทันสมัย" ได้กว้าง ๆ คือ

การวิเคราะห์ตัวบุคคลหรือปัจจัยภายใน

1. มีความพร้อมที่จะยอมรับประสบการณ์ใหม่ (Openness to New Experience) คนในสังคมทันสมัยจะเปิดรับความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะปรากฏได้ในหลายรูปแบบ เช่น การใช้จ่าย ใช้จ่าย หรือเมล็ดทัศน์ชนิดใหม่ มีความพร้อมที่จะรู้จักกับคนอื่นที่แตกต่างจากคน หรือมีการเปิดรับข่าวสารจากแหล่งที่ไม่คุ้นเคย

2. มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Readiness for Social Change) ซึ่งจะเกี่ยวเนื่องมาจากความพร้อม ที่จะเปิดรับประสบการณ์ใหม่แตกต่างกัน ที่การเปิดรับประสบการณ์ใหม่เป็นการทำเพื่อตนเอง แต่ความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นการยอมรับความเปลี่ยนแปลงในองค์กรทางสังคม เช่น การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นผู้ที่พร้อมรับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอยู่รอบตัว และยอมรับโอกาสที่เปลี่ยนแปลง

3. การขยายขอบเขตความคิดเห็น (Growth of Opinion) คนในสังคมสมัยใหม่จะเป็นผู้ที่มีความตระหนักต่อความแตกต่างของทัศนคติ และความคิดเห็นรอบตัวเขาต้องไม่ปิดตัวเองยอมรับความเห็นที่แตกต่างกัน ต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของคนที่อยู่ต่ำกว่าหรือเหนือกว่า
4. สนใจในข่าวสารข้อเท็จจริงต่าง ๆ (Interest of Facts and Information) บุคคลที่ทันสมัยต้องมีความกระตือรือร้นที่จะรับทราบข่าวสาร ซึ่งจะนี้เป็นพื้นฐานไปสู่การแสดงความคิดเห็น
5. เห็นคุณค่าของเวลา (Valuing of Time) เวลาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับคนทันสมัยเป็นคนตรงต่อเวลา และมีแนวโน้มที่จะสนใจต่อบริษัท หรืออนาคตมากกว่าอดีต
6. เชื่อในความสามารถของมนุษย์ (Sense of Efficacy) คือ เป็นผู้ที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถเรียนรู้วิธีการควบคุมสภาพแวดล้อม มีเป้าหมายในชีวิตเป็นของตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มากกว่าที่จะถูกรองงำด้วยธรรมชาติ หรือผู้มีอำนาจเหนือกว่า
7. มีการวางแผนการดำเนินชีวิต (Planning) บุคคลทันสมัย จะมีแนวโน้มของการวางแผนในระยะยาว ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมชุมชน และกิจกรรมของตนเอง
8. มีความสามารถในการคาดคะเนเหตุการณ์ และเข้าใจบทบาทของผู้อื่นชื่อในหลักเหตุผล (Calculability or Trust) เชื่อในโลกที่มีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของมนุษย์อย่างมีเหตุผล บุคคลทันสมัยจะเชื่อคนแปลกหน้ามากกว่าคนในสังคมดั้งเดิม
9. เห็นคุณค่าของทักษะและความชำนาญต่าง ๆ (Valuing of Technical Skill)
10. มีความมุ่งหวัง หรือความทะเยอทะยาน ในด้านการศึกษาและอาชีพ (Educational and Occupational Aspirations) ผู้ที่มีลักษณะสมัยใหม่ จะเป็นผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาที่สูงกว่าภาคบังคับ มุ่งหวังที่จะ ให้บุตรของตนละทิ้งงานอาชีพในแบบดั้งเดิม และรับเอาอาชีพใหม่ที่เกี่ยวข้องกับวิถีทางใหม่ ๆ
11. ตระหนักและเชื่อถือในคุณค่า ความสามารถ หรือเกียรติยศของผู้อื่น (Awareness of and Respect for The Dignity of Others) บุคคลสมัยใหม่ต้องปรารถนาศักดิ์ศรี ของบุคคลที่อ่อนแอหรืออยู่ในสถานะต่ำกว่า เช่น ผู้หญิงและเด็ก
12. มีความเข้าใจในเรื่องการผลิตต่าง ๆ เช่น รู้จักเลือกในการตัดสินใจ (Production Understanding) เป็นความเข้าใจของบุคคลในเรื่องการผลิตเกี่ยวกับเรื่องการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม

การวิเคราะห์ภายนอกหรือปัจจัยแวดล้อม

1. ระบบเครือญาติ และระบบครอบครัว (Kindship and Family) คนที่อยู่ในสังคมสมัยใหม่ จะมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และญาติที่น้อยเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้เพราะสามารถที่จะทำงานมาเลี้ยงดูครอบครัวได้ มากกว่าบุคคลที่ประกอบอาชีพทำนา
2. สิทธิสตรีจะเพิ่มมากขึ้น (Women's Rights) ผู้ชายจะยอมรับสถานภาพ และสิทธิสตรีมากขึ้น

3. มีการคุมกำเนิด และการจำกัดขนาดของครอบครัว (Birth Control or Restriction of Family Size)

4. ความเชื่อเรื่องศาสนา (Religion) จะลดลง คนจะมีความเชื่อในหลักการทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น เมื่อมีการพัฒนาในด้านการศึกษา

5. การให้ความเคารพในผู้สูงอายุ (Aging and The Age) การให้ความเคารพผู้สูงอายุจะยังคงมีอยู่ในสังคมสมัยใหม่

6. คนในสังคมสมัยใหม่ จะมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการเมืองเป็นอย่างดีมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสนใจในเรื่องที่เกิดกับชุมชน

7. การสื่อสารทั้งในรูปของสื่อมวลชน และสื่ออื่น ๆ ในสังคมสมัยใหม่ จะมีความเชื่อในสื่อมวลชนมากกว่า ที่จะเชื่อถือสื่อประเภทอื่น และความเชื่อถือในบุคคลในชุมชนจะลดลง

8. การบริโภคนิยม (Consumerism) คนที่มีลักษณะสมัยใหม่ จะใช้จ่ายซื้อของใช้ที่คิดว่าคนที่ทันสมัยน้อยกว่า มอง โบริยาร์ด (Jean Baudrillard ; อ้างถึงใน ชมพร ทัดโรตง. 2456 : 25-26) ได้กล่าวถึงลักษณะการบริโภคนิยมในสังคมไว้ 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

8.1 การบริโภคนิยมประโยชน์ของวัตถุนั้น

8.2 การได้รับความพึงพอใจจากการบริโภคนั้น

8.3 การบริโภคเชิงสัญลักษณ์ หรือการบริโภคนิยมเครื่องหมาย ที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดความแตกต่าง

9. การจัดช่วงชั้นทางสังคม (Social Stratification) สังคมสมัยใหม่ จะเชื่อว่าการเลื่อนชั้นทางสังคมในอนาคต เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ทั้งสำหรับตนเองและบุตร

10. ความผูกพันกับงาน (Work Commitment) คนที่ทันสมัย จะยอมรับการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า ในคนที่ทันสมัยน้อยกว่า ซึ่งอาจจะไม่ผูกพันกับงาน เช่น มาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมชั่วคราวเท่านั้น

นอกจากแนวคิดเกี่ยวกับ การทำให้ทันสมัย และความทันสมัย ของนักวิชาการด้านต่าง ๆ แล้ว สเตียร์ เซยประดับ (2526 : 6-19 ; อ้างถึงใน ธิดารัตน์ เทียนไชย. 2546 : 22) ได้สรุปแนวความคิดของกระบวนการทำให้ทันสมัยไว้ 2 แนวทาง คือ

1. แนวความคิดแบบวัตถุนิยมคลาสสิก คือ ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตทางด้านวัตถุ และความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีลักษณะสำคัญ คือ 1) เป็นแนวความคิดที่อยู่บนพื้นฐานว่า การพัฒนาประเทศโดยพื้นฐาน ก็คือกระบวนการของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ 2) ซึ่งก่อให้เกิดความก้าวหน้า หรือการปรับทางด้านวัตถุของประเทศใดประเทศหนึ่ง 3) และส่งผลให้เกิดความกินคืออยู่ดี และนำไปสู่ความยุติธรรมในสังคมเสรีภาพและความเป็นประชาธิปไตย โดยแนวความคิดทางด้านวัตถุนิยมคลาสสิกนี้ จะไม่ให้ความสำคัญกับปัจจัยเกี่ยวกับตัวคนและสังคม และจะวัดที่การเพิ่มความสามารถด้านการผลิต ด้านการบริโภคและการกระจายสินค้าและบริการ ซึ่งเป็นดัชนีความเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว

2. แนวความคิดที่เน้นการพัฒนาในระดับบุคคลและสังคม การพัฒนาประเทศมิได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีการพัฒนาหลายแง่หลายมุมคั้งนี้การวัดการพัฒนาที่ดี ควรจะต้องวัดทั้งผลผลิตทางเศรษฐกิจ วัดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตทางการเมืองและสังคม ก็เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมของประเทศ แนวความคิดนี้ถ่วงถึงศักดิ์ศรี และชีวิตของมนุษย์คั้งนั้นคั้งนี้ที่ชี้ให้เห็นการพัฒนาในแนวความคิดที่สองนี้ก็คือ คุณลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมและลักษณะทางจิตวิทยาของบุคคลนั่นเอง

สรุปแล้ว การทำให้ทันสมัย (Modernization) เป็นกระบวนการที่จะทำให้บุคคลมีลักษณะเป็นคนทันสมัย (Modern Man) หรือการเป็นอยู่ที่คั้งขึ้น ซึ่งความทันสมัยในระดับบุคคล (Individual Modernization) คือ ลักษณะภายใน ความคิด ทักษะคติ ซึ่งจะเป็ผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบคั้งเดิม ไปสู่สังคมสมัยใหม่ที่สลับซับซ้อนคั้งขึ้น เพราะการทันสมัยทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคม และการทันสมัยทางสังคมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของลักษณะ บทบาท ทักษะคติ กระบวนการ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางลบและทางบวก โดยเฉพาะเด็กมีทักษะคติ ความเชื่อ ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาประเทศที่เน้นเศรษฐกิจเป็นหลัก คั้งนั้น ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดของ Inkeles and Smiths ซึ่งเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความทันสมัย คือ การเปิดรับสื่อมวลชน ซึ่งเกิดจากการไม่กัลดสรรคหรือเลือกรับสื่อ และการบริโภคนิยม จึงทำให้เด็กมีคั้งนิยมทางวัตถุหรือสินคั้งที่พุ่มเฟือยคั้งคั้งคั้งต้องแสวงหาเพื่อให้ตนมีความเท่าเทียมกับคนอื่น แล้วจึงหาวิธีการที่จะได้เงินมาสนองตอบด้วยคารมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่การขายบริการทางเพศแอบแฝงได้คั้ง

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการของวัยรุ่น

2.3.1 พัฒนาการของวัยรุ่น

พัฒนาการ มนุษย์ทุกคนย่อมมีพัฒนาการ มาคั้งแต่อยู่ในครรภ์ของมารดาการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ จึงคั้งขึ้นอยู่กับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยาของคั้งแต่ละบุคคลเมื่อคั้งนั้นคั้งมาคั้งก็จะได้รับการพัฒนาจากครอบครัว และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ซึ่งมีพัฒนาการคั้งต่อไปนี้

พัฒนาการ หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงในคั้งต่าง ๆ ของมนุษย์อย่างมีระเบียบแบบแผนสืบเนื่องคั้งกันไป จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณภาพ ทำให้มนุษย์มีลักษณะใหม่ ๆ เกิดขึ้นและมีความสามารถใหม่ ๆ เกิดขึ้นคั้งด้วย (สุชา จันทรเฒ, 2529 : 3)

ตามระยะพัฒนาการของ Erikson วัยรุ่นมีอายุระหว่าง 12-18 ปี อยู่ในคั้งของการพัฒนาความมีเอกลักษณ์ หรือความรู้สึกสับสนไม่เข้าใจตนเอง (Identity & Identity Diffusion) เป็นระยะที่เด็กจะเริ่มพัฒนาความเป็นคั้งของตัวเอง สร้างเอกลักษณ์คั้งตนเอง มีความคิดเปิดกว้างสำหรับคั้งแปลกใหม่ รู้จักเชื่อมโยงประสพการณ์ในอดีต และความคั้งหวังในอนาคตคั้งด้วยคั้งกันวัยรุ่นจึงมี

การรู้สึกเพิ่มขึ้น ตามประสบการณ์ที่เพิ่มมากขึ้น (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2530 : 138 – 139 ; อ้างถึงใน วาสนา แซ่จิว, 2541 : 20) ได้สรุปพัฒนาการของวัยรุ่นได้ 4 ด้านดังนี้

1. ด้านร่างกาย พัฒนาการทางด้านร่างกายของวัยรุ่น จะมีการเจริญเติบโตถึงขีดสมบูรณ์ เพื่อสามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งปัจจัยสี่โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหาร จะทำให้มีพัฒนาการด้านนี้ เป็นไปอย่างปกติ นั่นคือ ความเจริญเติบโตภายใน ได้แก่ การทำงานของต่อมบางชนิด ไตรงกระดูกแข็งแรงขึ้น ระบบการย่อยอาหาร และการใช้ประโยชน์จากอาหารเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมากกว่าเดิม เพราะร่างกายกำลังเปลี่ยนแปลงและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและลักษณะเด่นที่น่าสนใจของความเป็นหญิงและชาย คือ ขนาดของสะโพก การขยายทรวงอกและการมีประจำเดือนของเพศหญิง การมีเสียงที่ห้าวและมีหนวดของเพศชาย เป็นต้น ซึ่งลักษณะเหล่านี้ได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยรุ่น

2. ด้านอารมณ์ ลักษณะทางอารมณ์ของวัยรุ่น เป็นความรู้สึกหรือความสะเทือนใจที่เกิดจากการที่ร่างกายมีสิ่งรบกวนกระตุ้น ซึ่งลักษณะทางอารมณ์ของวัยรุ่นมีดังนี้

2.1 วัยรุ่นมีการแสดงออกที่แข็งกร้าว เป็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลง จากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่

2.2 เด็กวัยนี้ต้องการความเป็นอิสระมากขึ้น จึงมีปัญหาขัดแย้งกับบิดามารดาเสมอ เนื่องจากเด็กวัยนี้กำลังก่อกำเนิด และพยายามหนีจากการปกครองเลี้ยงดูของบิดามารดา ซึ่งก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย

2.3 วัยนี้เป็นวัยเพื่อฝัน โดยเฉพาะเรื่องอนาคตมักจะฝันถึงการได้รับความสำเร็จในอนาคตการทำงานและอาชีพ นอกจากนี้อารมณ์ของวัยรุ่นจะมีลักษณะที่ไม่แน่นอนและรุนแรง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายทั้งภายนอกและภายใน และยังเกิดจากความสับสนในบทบาทของตนเองที่กำลังเปลี่ยนจากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่อีกด้วย

3. ด้านสังคม วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมวัย มีความผูกพันกับเพื่อนในกลุ่มมาก โดยจะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศเข้ามาสมทบด้วย ซึ่งกลุ่มเพื่อนจะรับรู้ เข้าใจและช่วยแก้ปัญหาของกันและกันได้ดีกว่าคนต่างวัย และยังสนองความต้องการทางสังคมได้มาก เช่น การเป็นบุคคลสำคัญ การต่อต้านผู้มีอำนาจ การหนีสภาพที่ไม่น่าพอใจของบ้าน เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางสังคมของวัยรุ่นดังนี้

3.1 วัยรุ่นจะปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มเพื่อนยิ่งกว่าการปฏิบัติตามบิดามารดาหรือครู และเป็นวัยที่ต้องการความอิสระ

3.2 เป็นวัยที่ขาดความมั่นใจ จึงทำอะไรคล้าย ๆ กลุ่มเพื่อนให้เป็นที่ยอมรับ เช่น การแต่งกาย การแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

3.3 วัยรุ่นหญิงมีพัฒนาการด้านสังคมเร็วกว่าวัยรุ่นชาย

4. ด้านสติปัญญา พัฒนาการทางด้านสติปัญญา หมายถึง การมีบุคคลสามารถเข้าใจ และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ ซึ่งการปรับตัวนี้มีมาแต่เกิด และพัฒนาต่อเนื่อง

กันตามวัยจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยพัฒนาการทางสมองจะสูงเกือบเท่าผู้ใหญ่ และเข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคมได้ดีขึ้น มีความสามารถในการใช้เหตุผลในการตัดสินใจปัญหา รวมถึงมีการพัฒนาด้านความคิดเป็นไปอย่างรวดเร็วเพียงแต่ขาดประสบการณ์ ซึ่งทำให้ไม่สามารถใช้ความเข้าใจนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และ เพียเจต์ (Piaget, 1971) กล่าวว่า วัยรุ่นซึ่งมีช่วงอายุตั้งแต่ 11 - 15 ปีเป็นต้นไป มีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (Formal Operational stage) สามารถตั้งสมมติฐาน หรือทำนายสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นได้ ใช้เหตุผลทดสอบสมมติฐานได้แบบแผนของความคิดจะสัมพันธ์ระหว่างอดีต ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งเป็นความคิดแบบผู้ใหญ่ เพียเจต์ และ อินhelder (Piaget & Inhelder, 1971 : 132 - 136 ; อ้างถึงใน วาสนา แซ่ถั่ว, 2541 : 22) แท็คเก็ต และ รันเบอร์เกอร์ (Tackett & Runsbeger, 1981 : 145 - 149 ; อ้างถึงใน วาสนา แซ่ถั่ว, 2541 : 22) กล่าวว่า การรู้คิด ความเข้าใจของวัยรุ่นขยายออกไปมากกว่าเด็กระดับประถมศึกษา โดยวัยรุ่นตอนต้นเริ่มมีความคิดแบบนามธรรม แต่ความสามารถยังอยู่ในขอบเขตจำกัด มีการพัฒนาความคิดแบบนามธรรมเพิ่มขึ้น สามารถที่จะรวมปัจจัยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและวัยรุ่นตอนปลายสามารถสร้างความคิดแบบนามธรรมมองปัญหาได้กว้าง สามารถที่จะรวมหรือแยกองค์ประกอบต่าง ๆ ในการพิสูจน์ข้อสมมติฐานหรือแก้ปัญหา ความสามารถทางสติปัญญาหรือความคิดความเข้าใจเพิ่มขึ้นในเรื่องราวต่าง ๆ ทุกด้านของชีวิต ฟอสเตอร์, ฮันเบอร์เกอร์ และแอนเดอร์สัน (Foster, Hunsberger & Anderson, 1989 : 359 ; อ้างถึงใน วาสนา แซ่ถั่ว, 2541 : 22) เห็นว่าเมื่อเด็กก้าวเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นแล้วจะเริ่มมีการพัฒนาในทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นตัวของตัวเอง ตลอดจนมีความคิดแบบนามธรรมมากขึ้น สิ่งที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากที่สุดก็คือ ตัวบุคคล เช่น พ่อ แม่ ครู เพื่อน และบุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ฉะนั้น การเสริมสร้างพัฒนาที่ดีของวัยรุ่นจึงมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ดังนี้

4.1 ครอบครัวเป็นระบบย่อยที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุดในการสังคมและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กพร้อมทั้งมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนด้านต่าง ๆ มากมายครอบครัวจึงมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการ กล่าวคือ หากมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในครอบครัว มีความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่เหมาะสมซึ่งถือเป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว ย่อมจะเป็นสิ่งเอื้อต่อพัฒนาการของเด็กที่จะเป็นวัยรุ่น นอกจากนี้ครอบครัวยังทำหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างค่านิยมของเด็ก ซึ่งมีผลกระทบต่อรสนิยม (Taste) ความนิยมการบริโภค (Consumption Preference) และรูปแบบการดำเนินชีวิต (Life - style)

4.2 โรงเรียน (ระวีวรรณ แสงฉาย, 2538 : 44) ได้กล่าวว่า ในการสอน โรงเรียนควรจัดให้มีครู อาจารย์ที่ปรึกษา โดยจัดวางตัวให้เหมาะสมเพื่อจะได้รับปรึกษาปัญหาสืบบางอย่างของเด็กได้ การให้การศึกษารื่องเพศนี้ เพราะเมื่ออย่างขึ้นสู่วัยรุ่นจะสนใจเพศตรงข้ามอยากมีความรู้เรื่องเพศมากขึ้น ถ้าไม่จัดให้ได้รับความรู้ที่ถูกต้อง เด็กจะเสาะหาเอง เช่น ถามเพื่อนหรือผู้อื่นซึ่งไม่มีความรู้จริง อ่านหนังสือที่มีได้เขียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งสื่อมวลชน

ต่าง ๆ ก็มีส่วนในการให้ความรู้เรื่องเพศอยู่ด้วย การให้ความรู้หรือการที่เด็กแสวงหาความรู้เอง และได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้อง จะกลายเป็นสิ่งเร้าความรู้สึกลงทางเพศ จะเป็นผลให้ประพฤติดีศีลธรรม จรรยา หรือขนบธรรมเนียมประเพณีไปก็ได้อีก

ครูผู้สอนเพศศึกษานั้นจึงมีส่วนสำคัญยิ่งในการให้ความรู้ในเรื่องนี้ เพราะไม่มีวัสดุ อุปกรณ์การสอนใดจะมีความสำคัญเท่าการที่มีครูสอนที่ดี เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ เข้าใจพัฒนาการของมนุษย์ และเข้าใจปัญหาของมนุษย์ได้ดีเท่า ครูที่ดีจะช่วยวางรากฐานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และ การปฏิบัติตัวที่ดีแก่นักเรียนได้ บทบาทของครูจึงมีความสำคัญยิ่ง ในการสอนวิชานี้ (อรอุษา สรรวิริยะ. 2541 : 19) โรงเรียน จึงได้มีวิธีการปลูกฝังจริยธรรมศีลธรรม และเพศศึกษาโดยมีหลักสูตรบทเรียนที่แน่นอน มีวิธีการปลูกฝัง ถ่ายทอดและประเมินผลอย่างมี ระบบ ประการแรกนักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ค่านิยมทางจริยธรรมศีลธรรม และเพศศึกษา จาก กิจกรรมนอกหลักสูตร และจากเพื่อนนักเรียนด้วยกันเองประการที่สอง ด้วยระเบียบและเงื่อนไข ของโรงเรียนที่นักเรียนต้องปฏิบัติ เช่น นักเรียนต้องมาโรงเรียนตรงเวลา ต้องทำงานที่ครู มอบหมายให้เสร็จด้วยตนเอง ต้องสอบแข่งขัน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ และ ได้รับการปลูกฝัง ค่านิยมทางจริยธรรม โดยไม่ต้องอาศัยหลักสูตรหรือบทเรียนจึงเป็นอิทธิพลที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ (Unintended Effects) ที่มีผลต่อการปลูกฝังค่านิยมของนักเรียนอย่างมาก

ในปัจจุบัน โรงเรียนได้มีหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับจริยธรรม ศีลธรรมและ เพศศึกษา ซึ่งปลูกฝังให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย โดยแทรกเนื้อหา ดังกล่าวลงในวิชาพระพุทธศาสนา สุขศึกษา หรือบางโรงเรียนอาจจะมีวิธีการเรียนการสอน โดยใช้ เทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ หรือสื่อทางอินเตอร์เน็ต มาเพื่อเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในการเสริมพัฒนาการให้นักเรียน

4.3 กลุ่มเพื่อน (วาสนา แซ่ฉั่ว. 2541 : 22) มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งทางที่ดีและไม่ดี ถ้า วัยรุ่นอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ก็จะชักจูงกันไปในทางที่ดี เขาใจใฝ่แสวงหาความรู้ เพิ่มเติมซึ่งเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการ และกลุ่มเพื่อนยังช่วยสอนให้รู้จักอำนาจที่ไม่ใช่แบบ ส่วนตัวทำให้การเรียนรู้ถูกเกณฑ์ต่าง ๆ จากการมีส่วนร่วมด้วย ถ้าฝ่าฝืนจะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม แต่ถ้าวัยรุ่นอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน ก็อาจถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดีรวมถึงการ ถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ผู้ใหญ่ไม่ต้องการ เช่น หนีโรงเรียน เที่ยวเตร่ ดื่มสุราติดยาเสพติด ซึ่งเป็นผลเสียต่อการเรียนและสุขภาพได้

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน

โดยธรรมชาติของมนุษย์ บุคคลจะ โดดเดี่ยวขาดเพื่อนมิได้ เพื่อนเป็นบุคคลที่รักใคร่สนิท สนม เพื่อนเป็นผู้คอยปลอบประโลมใจ เป็นเสมือนที่ปรับทุกข์ยามสับสนเพื่อนจึงมีความสำคัญต่อ วิธีการดำเนินชีวิตของบุคคลอย่างมาก ในบรรดาเพื่อนก็มีทั้งเพื่อนกินเพื่อนเที่ยว เพื่อนแท้ เพื่อน ใจ เพื่อนตาย และเพื่อนปลอม เป็นต้น ทฤษฎีการคบสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory) ของเอ็ดวิน ซัทเธอร์แลนด์ และคณะ (Edwin Sutherland. 1982 : 492 ;

อ้างอิงใน หนึ่งฤทัย โอภาสพสุ. 2546 : 43) กล่าวว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคมได้ จากการเรียนรู้การปฏิสังสรรค์โดยมีแรงจูงใจ การนิยมชมชอบ การนับถือ การหาเหตุผลเข้าข้างตนเองในการแสดงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน นั่นคือ การขายบริการทางเพศ ยิ่งถ้าหากกระบวนการกลุ่มของเพื่อนมีความสัมพันธ์เข้มข้นมาก ก็จะทำให้บุคคลนั้นซึมซับค่านิยมของเพื่อน ๆ และมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนเพื่อน ๆ ซึ่งการที่บุคคลอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมการขายบริการทางเพศอยู่แล้ว และมีความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ สูง ก็จะทำให้ผู้ซึมพฤติกรรมการขายบริการทางเพศของนักเรียนไปด้วย อิทธิพลของเพื่อนที่มีต่อการขายบริการทางเพศส่วนใหญ่จะมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ อิทธิพลของเพื่อนที่ชักจูงเช่น ทำงานสบาย ได้เงินเยอะใช้เวลาน้อย ไม่มีการลงทุน เป็นต้น และต่อต้านการขายบริการทางเพศ ซึ่งเพื่อนทั้ง 2 ลักษณะนี้อาจเป็นได้ทั้งเพื่อนสนิทและเพื่อนทั่วไป

โคเฮน (Cohen, 1955 ; อ้างถึงใน หนึ่งฤทัย โอภาสพสุ. 2546 : 43) ได้นำทฤษฎีวิวัฒนาการย่อย (Subcultures Theory) มาอธิบายการกระทำผิดของเยาวชน ว่าการกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นเป็นการตอบสนองต่อปัญหาของแต่ละคน โดยเด็กจะหาทางออกด้วยการ ไปพบปะเข้ากลุ่มเพื่อนแล้วช่วยกันสร้างแบบแผนพฤติกรรมขึ้นมาใหม่ ในลักษณะที่เป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคม เพื่อประท้วงความไม่เสมอภาคที่ตนได้รับจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และแบบแผนของพฤติกรรมนี้จะ เป็นวัฒนธรรมย่อยของเด็ก เหล่านี้มิได้มุ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการกระทำตน แต่มุ่งให้กลุ่มเพื่อนด้วยกันเห็นว่าตนนั้นเป็นคนเก่งกล้า มีความสามารถมีเงินมาจับจ่ายในการซื้อวัตถุที่มีราคาแพงมาไต่อด เช่น โทรศัพท์มือถือยี่ห้อดัง นาฬิกายี่ห้อดังกระเป๋า เสื้อผ้า รองเท้ายี่ห้อดัง ๆ การเลี้ยงเพื่อนคนร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด เป็นต้น เพื่อจะได้รับการยกย่องจากบรรดาเพื่อนในกลุ่มตน จากทฤษฎีวิวัฒนาการย่อยแสดงให้เห็นว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจขายบริการทางเพศของนักเรียน

สรุป ธรรมชาติของมนุษย์ เป็นบุคคลที่จะอยู่โดดเดี่ยวโดยขาดเพื่อนมิได้ เพื่อนเป็นบุคคลที่รักใคร่สนิทสนม เพื่อนเป็นผู้คอยปลอบประโลมใจและช่วยในการปรับทุกข์ในยามสับสน ดังนั้นเพื่อนจึงมีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลอย่างมาก และในบรรดาเพื่อน ก็จะมีเพื่อนในรูปแบบต่าง ๆ จากทฤษฎีการคบสมาคมที่แตกต่างกัน กล่าวว่าบุคคลจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไปจากบรรทัดฐานทางสังคมนั้นได้ ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ปฏิสังสรรค์ โดยจะมีแรงขับเคลื่อนมากจากสิ่งเหล่านี้ เช่น การคบเพื่อน และความสัมพันธ์กับเพื่อน ก็จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการขายบริการทางเพศแอบแฝงได้ด้วย

4.4 สื่อมวลชน (วาสนา แซ่ถั่ว. 2541 : 22) ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์จึงเป็นสิ่งแวดล้อมที่วัยรุ่นได้รับมากในชีวิตประจำวัน เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความตื่นตัวต่อการรับข่าวสารทางสังคม จึงมีโอกาสได้รับความรู้และข่าวสารทางสื่อมวลชนมากกว่าวัยอื่น ๆ แต่สื่อมวลชนก็มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งในแง่บวกและแง่ลบ กล่าวคือ

ถ้าเมื่อหน้านั้นมีประโยชน์ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดี สื่อนั้นก็จะมีอิทธิพลในแง่บวก และส่งเสริมพัฒนาการด้วยในทางกลับกันหากเมื่อหน้านั้นแสดงถึงความก้าวร้าว ขู่ขู่ทางอารมณ์แล้ว สื่อนั้นก็จะไม่มีประโยชน์ต่อตัวบุคคลแล้ว ชักก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติอีกด้วย

ตามที่กล่าวถึงพัฒนาการและปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของวัยรุ่นแล้วนั้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นด้วย นั่นคือ โดยทั่วไปถ้าเป็นพฤติกรรมที่เป็นปกติก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ต้องเอาใจใส่ต่อพฤติกรรมที่ผิดปกติ ซึ่งลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่นมีดังนี้

1. ขาดเสถียรภาพทางอารมณ์ ทำอะไรเกินขอบเขต และขาดความยั้งคิด รู้เท่าไม่ถึงการณ์
2. ทำอะไรเป็นเด็ก มีความอวดดี
3. ทำอะไรอยากได้หน้า อยุ่เด่น เป็นความต้องการทางด้านจิตใจ ต้องการเป็นผู้เก่งในสายตาของผู้อื่น รวมถึงต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่ทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ
4. ชอบแสดงออกเหมือนผู้ใหญ่ ชอบเลียนแบบการกระทำของผู้ใหญ่
5. มีความสนใจในเรื่องของร่างกายเป็นพิเศษ เช่น ความสวยงามของร่างกาย เป็นต้น วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ มากมาย ซึ่งในวัยนี้กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากวัยรุ่นส่วนใหญ่จะอยู่กับเพื่อนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน วัยรุ่นจะยึดบรรทัดฐานของกลุ่มเป็นแบบอย่าง (จรรยา ทองदार, 2530 : 271 - 272 ; อ้างถึงใน วาสนา แซ่จิว, 2541 : 19) ได้กล่าวถึงความสนใจของวัยรุ่นนั้น ต้องการคำนิยมและความสนใจของวัยรุ่นตอนต้น มักจะเป็นการแต่งกายและรูปร่างหน้าตา ในวัยรุ่นตอนปลายความสนใจในอาชีพเป็นหลักใหญ่ ซึ่งเป็นความสนใจที่เล็กขี้แค่นี้ในวัยผู้ใหญ่

ดังนั้น พัฒนาการของวัยรุ่น ซึ่งได้มีการพัฒนาความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และมีความคิดเปิดกว้างสำหรับสิ่งแปลกใหม่ ที่เรียนรู้ได้จากครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ซึ่งจะเห็นขั้นแรกของการมีพัฒนาการของพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นได้

โดยสรุป พัฒนาการของวัยรุ่น เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น ทั้งในด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นปัจจัยให้เด็กไขว่คว้าหาสิ่งต่าง ๆ มาสนองตอบต่อความต้องการของตนเอง ตามพัฒนาการและความต้องการของแต่ละคน ซึ่งการเจริญเติบโตทางด้านต่าง ๆ มีผลมาจากการรอบเลี้ยวจากครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ด้วย ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาของ ระวีวรรณ แสงฉาย และอรอุมา สรรวีริยะ ในเรื่องการให้ความรู้ทางเพศศึกษาของโรงเรียน รวมถึงการแสดงบทบาทต่าง ๆ เช่น การเป็นแบบอย่างของครู การสอนในเรื่องของเพศศึกษา และจริยธรรม และการใช้หรือการควบคุมสื่อในโรงเรียน และการศึกษาของ หนึ่งฤทัย โอภาสพศ ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของวัยรุ่น เช่น กลุ่มเพื่อน ซึ่งส่งผลต่อวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกชักจูงให้กระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง และอาจจะถึงขั้นการมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการขายบริการทางเพศแอบแฝงได้

2.4 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ในเรื่อง "ทัศนคติ" เป็นความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยส่งผลเนื่องจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ ซึ่งกระตุ้นให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่างกัน ดังนั้นนักวิชาการหลายได้กล่าวไว้ดังนี้ คือ

2.4.1 ความหมายของทัศนคติ (Attitude)

ซูซีฟ อ่อนโลกสูง (2522 : 108 ; อ้างถึงใน กัทรภาพร บุหศิริ, 2546 : 21) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองหรือแสดงความรู้สึกรู้สึกหรือการตอบสนองอาจเป็นไปได้ในทางชอบ (เข้าไปหา) หรือไม่ ชอบ (หลีกเลี่ยงหนี)

เชิดศักดิ์ โฉวสินธ์ (2522 : 29 ; อ้างถึงใน กัทรภาพร บุหศิริ, 2546 : 20) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งอาจเป็นไปได้ในทางสนับสนุน หรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรอบการเรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม ซึ่งทัศนคติเหล่านี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นได้ชัดในกรณีที่ตั้งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

รุ่งนภา บุญคุ้ม (2536 ; อ้างถึงใน กัทรภาพร บุหศิริ, 2546 : 21) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีผลมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม อันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดงปฏิกิริยา และกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ในทางสนับสนุนหรือปฏิเสธ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน การที่จะทราบทัศนคติของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ ก็ต้องใช้วิธีแปลความหมายของการแสดงออก

จากความหมาย สามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึก ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ และแนวโน้มของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการตั้งสมประสบการณ์ และการเรียนรู้ เป็นไปในทางสนับสนุน (ทางบวก) หรือปฏิเสธ (ทางลบ) ก็ได้

2.4.2 ลักษณะของทัศนคติ

จิตยา สุวรรณะชญ (2520 : 602) กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติไว้ว่า เป็นสิ่งที่ซับซ้อน ทิศทางของการแสดงออกของบุคคล หรือสถานการณ์ และเป็นที่ยอมรับกันในระหว่ง นักวิชาการว่า ทัศนคติมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ทัศนคติเป็นสภาวะก่อนมีพฤติกรรมได้ตอบ (Predispositionm to Respond) ต่อเหตุการณ์ หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ จะเรียกว่าสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง

2. ทักษะคิดจะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา (Persistant Overtime) แต่มิได้หมายความว่า จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3. ทักษะคิดเป็นตัวแปรแฝง ที่นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับความรู้สึกนึกคิด ไม่ว่าจะ เป็นในรูปของการแสดงออกโดยวาจา หรือการแสดงความรู้สึกตลอดจนการที่จะต้องเผชิญ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4. ทักษะคิดมีคุณสมบัติของแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้นุคคลประเมินและเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายความว่า ไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริงด้วย

พจน์ เพชรบูรณิน (2530 ; อ้างถึงใน กัทรภาพร บุพศิริ. 2546 : 21 – 22) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของทักษะคิดยังอาจแยกพิจารณาออกได้ดังนี้

1. ทักษะคิดไม่ใช่พฤติกรรมเปิดเผยที่มีต่อวัตถุทางสังคมหรือบุคคล แต่เป็นสภาพที่ใกล้ชิด ต่อเนื่องกับการกระทำ

2. ทักษะคิดเป็นเครื่องกระตุ้นอย่างสำคัญที่จะกำหนดพฤติกรรมเปิดเผยของบุคคลแต่ในขณะเดียวกันก็อยู่ในขอบเขตจำกัด ของบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล

3. ก่อนจะเกิดทักษะคิดต้องมีสิ่งเร้า ทักษะคิดเป็นเพียงพฤติกรรมแบบปกปิด

จากความหมายข้างต้น สามารถแยกลักษณะของทักษะคิดได้ดังนี้

1. ทักษะคิดเป็นพฤติกรรม หรือความรู้สึกทางด้านจิตใจ ที่มีต่อสิ่งเร้าหนึ่งในสังคม

2. ทักษะคิดเป็นความรู้สึก ที่เกิดจากการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งเร้า หรือเกี่ยวกับประสบการณ์ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง บุคคลนั้นจะต้องเคยพบเห็น และรู้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน

3. การแสดงออกของทักษะคิด หรือการตอบสนองสิ่งเร้าใด ๆ จะเป็นไปในรูปของการ สนับสนุนคัดค้าน ซึ่งเรียกว่าเป็นไปในทางบวก (Positive) หรือในรูปการโต้แย้งคัดค้าน ซึ่งเรียกว่าเป็นไปในทางลบ (Negative) หรืออาจรู้สึกเฉย ๆ (Neutral) ต่อสิ่งเร้านั้น

การที่บุคคลใดหรือบุคคลหนึ่งจะเกิดทักษะคิดต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้นั้น ไม่ว่าจะ เป็นในทางบวก หรือในทางลบ บุคคลนั้นจะต้องผสมผสานคุณลักษณะข้อ ๆ หลายอย่าง เช่น การรับรู้ การประเมินค่า ความซาบซึ้ง ความสนใจ คุณลักษณะเหล่านี้จะรวมตัวกันขึ้นเป็นความรู้สึก และทักษะคิดของบุคคลนั้น

2.4.3 องค์ประกอบของทักษะคิด

จิตยา สุวรรณะชฎ (2520 : 603 – 604) กล่าวถึง องค์ประกอบของทักษะคิดว่ามีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ (Cognitive Component) บุคคลใดจะมีทักษะคิดต่อสิ่งใดนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้นก่อน เพื่อใช้เป็นรายละเอียดสำหรับให้เหตุผลในการที่สรุปเป็นความเชื่อต่อไป

2. ความรู้สึก (Feeling Component) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับความรู้สึก หรืออารมณ์ของ บุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หลังจากรับรู้และเข้าใจสิ่งนั้นแล้ว กล่าวคือ เมื่อบุคคลใดรู้และเข้าใจเรื่อง

โค ก็สรุปเป็นความเห็นในรูปการประเมินผลว่า สิ่งนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่สำคัญหรือไม่ดีหรือเลว ซึ่งเท่ากับเกิดอารมณ์หรือความรู้สึกต่อสิ่งนั้น

3. ความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ (Action Tendency Component) เป็นองค์ประกอบสุดท้ายที่รวมตัวมาจากความรู้ และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนทำให้เกิดความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งนั้น ในทิศทางที่สนับสนุน คล้อยตาม หรือขัดแย้งตามความรู้สึกที่เป็นพื้นฐานนั้น

สรุปได้ว่า ทักษะคิดเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความโน้มเอียงทางด้านจิตใจที่มีผลต่อการตัดสินใจของแต่ละบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลนั้นแสดงถึงพฤติกรรมทั้งทางบวกและทางลบได้ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดของ จิตวิทยา สุวรรณชะวก เกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะคิดที่สำคัญ คือ ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ ซึ่งส่งผลทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนอาจถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ และตัดสินใจเข้าสู่การขายบริการทางเพศได้

2.5 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้

ในเรื่องของ “ความรู้” เป็นการเกิดขึ้นของกระบวนการรับรู้ และประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมา เช่น ได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น จนกลายมาเป็นความรู้ที่มีความเข้าใจในเรื่องราวและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายดังต่อไปนี้ คือ

2.5.1 ความหมายของความรู้ (Knowledge)

พจนานุกรมทางการศึกษา (Cater V. Good. 1973 : 325 ; อ้างถึงใน ภักดี มูลมณี. 2536 : 14) ได้ให้ความหมายของ “ความรู้” ว่าข้อเท็จจริง (Facts) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับและรวบรวมสะสมจากมวลประสบการณ์ต่างๆ

พจนานุกรมของ The Lexicon Webster ได้ให้คำจำกัดความของ “ความรู้” ว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์และโครงสร้างที่คิดจากการศึกษาหรือการค้นหา หรือเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของหรือบุคคล ซึ่งเกิดจากการสังเกต ประสบการณ์หรือจากรายงานการรับรู้ ข้อเท็จจริง เหล่านี้ต้องอาศัยเวลาและต้องชัดเจน (The Lexicon Webster Dictionary Encyclopedia Edition. 1997 : 531 ; อ้างถึงใน ภักดี มูลมณี. 2536 : 14)

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 16) กล่าวว่า “ความรู้” เป็นพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้อาจจะโดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็น หรือได้ยินจำได้ ความรู้ขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง

รัชชัย ชัยจรีฉายกุล (ม.ป.ป. อัดสำเนา : 63 ; อ้างถึงใน ภักดี มูลมณี. 2536 : 15) กล่าวว่า “ความรู้” หมายถึง “การเรียนรู้” ที่เน้นถึงความจำและการระลึกได้ที่มีต่อความคิด วัตถุ

และปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นความจำเป็นที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระต่อกัน ไปจนถึงความจำเป็น
 สิ่งที่อยู่ยากสลับซับซ้อนและมีความหมายต่อกัน

เบนจามิน แบล บลูม (Benjamin S. Bloom. 1971) นักการศึกษาชาวอเมริกัน กล่าวว่า
 “ความรู้” เป็นเรื่องของการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ ระลึกถึงวิธีและขบวนการต่าง ๆ หรือระลึกถึงแบบ
 กระบวนโครงสร้างวัตถุประสงคิในด้านความรู้ นั้น ในเรื่องขบวนการจิตวิทยาของความจำเป็น
 ขบวนการเชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบใหม่

ชาวท แพร์ทูล (2526 : 201 ; อ้างถึงใน ภักนี มูลมณี. 2536 : 15) ได้ให้ความหมาย
 “ความรู้” ไว้ว่า ความรู้ คือการแสดงออกของสมรรถภาพสมองด้านความจำ โดยใช้วิธีให้ระลึก
 ออกมาเป็นหลัก

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 130 ; อ้างถึงใน ภักนี มูลมณี. 2536 : 15) กล่าวถึง ความหมายของ
 “ความรู้” ไว้ว่าความรู้เป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียนสามารถจำได้หรือระลึกได้

จากความหมายข้างต้นของความรู้ดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า “ความรู้” หมายถึง การรับรู้
 เรื่องราวข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ สถานที่ สิ่งของ หรือบุคคล ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทั้งทางตรง
 และทางอ้อม ซึ่งเป็นความจำที่มนุษย์ได้สะสมรายละเอียดของเรื่องราวและประสบการณ์ไว้
 และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่เรียกเอาสิ่งที่จำออกมาให้ปรากฏ ให้สังเกตได้ วัดได้

พฤติกรรมการเรียนรู้กลุ่มพุทธิศาสตร์ (Cognitive Conain) และลักษณะทางด้านสมองในการ
 คิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งแบ่งย่อยได้เป็น 6 ขั้นดังนี้ (ภักนี มูลมณี. 2536 : 15 – 16)

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจำหรือระลึกได้ (Recall) ซึ่งรวม
 ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยได้รับรู้มา

1.1 ความรู้เฉพาะอย่าง เช่น ความรู้เกี่ยวกับศัพท์ ความหมายของความรู้เกี่ยวกับความ
 จริงเฉพาะอย่าง

1.2 ความรู้เกี่ยวกับวิธีทาง และวิธีการดำเนินงานเรื่องใด เรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ
 เช่น ความรู้เรื่องระเบียบแบบแผน ประเพณี การแยกประเภทจัดหมวดหมู่ เกณฑ์กระบวนการ
 ฯลฯ

1.3 ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิดและ โครงสร้าง เช่น หลักการข้อสรุป
 ทั่วไป

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการแปลความหมายการตีความหมาย
 และการขยายความ

3. การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำสาระสำคัญต่าง ๆ ไปใช้ใน
 สถานการณ์จริง ตลอดจนความคิดที่เป็นนามธรรมนำมาปฏิบัติได้จริงอย่างรูปธรรม

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกการสื่อความหมายไปสู่หน่วยย่อย
 เป็นองค์ประกอบสำคัญแยกเป็นส่วน ๆ จำแนกได้ 3 ลักษณะ คือการวิเคราะห์ส่วนประกอบ การ
 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการในเชิงจัดดำเนินการ

5. การสังเคราะห์แผนงาน (Synthesis) เป็นความสามารถในการนำหน่วยต่าง ๆ หรือส่วนต่าง ๆ เข้าเป็นเรื่องเดียวกัน จัดเรียงและรวบรวมเพื่อสร้างแบบแผน หรือโครงสร้างที่ไม่เคยมีมาก่อน จำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ การสังเคราะห์ข้อความ การสังเคราะห์แผนงานและการสังเคราะห์ความสัมพันธ์

6. การประเมิน (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของเนื้อหาวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ โดยตั้งเกณฑ์การรวบรวมข้อมูล การวัดข้อมูลตามมาตรฐาน

2.5.2 ลักษณะของการเรียนรู้เรื่องเพศ

ความสำคัญของการเรียนรู้เกี่ยวกับเพศ สามารถจำแนกออกได้เป็นลักษณะสำคัญหลายประการ คือ (วันทนี วาสิกะสัน, 2526 : 6-7)

1. การเรียนรู้เรื่องเพศ ทำให้บุคคลนั้นมีความรู้เรื่องสรีระ ทั้งของตนเองและเพศตรงข้าม โดยจะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจ เมื่อก้าวเข้าสู่ช่วงของวัยรุ่น ทำให้บุคคลนั้น ๆ สามารถเตรียมพร้อมต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ

2. การเรียนรู้เรื่องเพศ ทำให้บุคคลนั้นสามารถจัดการความกลัว ความสงสัย ความกังวลใจ ตลอดจนความรู้สึกในด้านลบเกี่ยวกับเพศลดลง

3. การเรียนรู้เรื่องเพศ ทำให้บุคคลนั้นสามารถสร้างทัศนคติที่ดีในเรื่องเพศทั้งที่เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ไปในทางที่ดี มีความเข้าใจความต้องการทางเพศของตนเมื่อถึงวัยอันสมควร

4. การเรียนรู้เรื่องเพศ ทำให้บุคคลนั้นรู้จักการพบและยกย่องเพศตรงข้าม ทำให้มีความรู้สึกรับคลชอบเพศตรงข้าม เช่น เพศชายจะไม่มองเพศหญิงเป็นของเล่น รู้จักให้เกียรติเพศตรงข้าม

5. การเรียนรู้เรื่องเพศ ทำให้บุคคลนั้นสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถเข้าใจและยอมรับผู้อื่น

6. การเรียนรู้เรื่องเพศ ทำให้บุคคลมีความเข้าใจถึงลำานิยมที่ดี มีศีลธรรมจรรยาในเรื่องเพศที่ดี ไม่หาประโยชน์จากเพศตรงข้าม

7. การเรียนรู้เรื่องเพศ ทำให้บุคคลนั้นมีวุฒิภาวะสมวัย สามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีทัศนคติที่ดี มีเหตุผล การเรียนรู้เรื่องเพศนั้น ทำให้บุคคลนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี เพื่อเป็นประชาชนที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

8. การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ทำให้บุคคลมีความรู้เรื่องเพศ ไม่ตกเป็นเครื่องเล่นหรือเป็นเหยื่อของผู้อื่น รู้จักป้องกันตนเอง รู้จักการวางตัว การคบเพื่อนต่างเพศ รวมไปถึงการเรียนรู้เรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันสมควร

9. การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ทำให้บุคคลสามารถสร้างสรรค์สังคม เช่น ช่วยขจัดความเสียหายในเรื่องเพศ เช่น การข่มขืน การขายบริการทางเพศ

การเรียนรู้เรื่องเพศ เป็นการเรียนรู้ในเชิงที่สร้างสรรค์ให้บุคคลได้มีมุมมอง และแนวทางการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและเหมาะสม แต่บุคคลกลับเอาการเรียนรู้ในเรื่องเพศไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม และมีทัศนคติที่ผิด ๆ จึงทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ และเข้าสู่อาชีพการขายบริการทางเพศ และเกิดสถานะความเสี่ยงของการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากขึ้นอีกด้วย

2.5.3 ลักษณะการให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (Long Range Behavioral Goal)

การให้การศึกษาเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จะออกมาในรูปของการปฏิบัติหรือพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ซึ่งได้มาจากความรู้ ทัศนคติที่ได้รับในช่วงชีวิตของเขาโดยให้นักเรียนที่กำลังมีพลังทางเพศสูงให้มีความรับผิดชอบต่อนอง และช่วยดูแลบุคคลอื่นด้วย ซึ่งจะทำให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้ (ระวีวรรณ แสงฉาย, 2538 : 28)

1. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่คนทั่วไป
2. ระมัดระวังในการเลือกที่จะมีเพศสัมพันธ์กับใคร
3. หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับคนที่สงสัยว่า จะเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
4. ปกป้องตนเอง เมื่อร่วมบริการทางเพศ หรืออยู่ใกล้ชิดกับคนอื่น
5. ให้แพทย์เป็นผู้รักษา ถ้าสงสัยว่า ตนเองจะติดโรค
6. ถ้าตนเองเป็นโรค ระวังอย่าให้ไปติดผู้อื่น
7. ท้าวมคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ขณะทำการรักษา
8. แจ้งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบ ถ้าทราบว่า มีโรคติดต่อ เพื่อจะได้นำมารักษาให้หาย ป้องกันการระบาดของโรค โดยนึกถึงหลักผู้ที่เป็น (Host) สาเหตุ (Agent) และพาหะนำโรค (Carrier)
9. กระตุ้นให้ผู้ที่เป็โรคไปพบแพทย์ และให้ความร่วมมือกับนักสาธารณสุข

2.5.4 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การให้ความรู้เรื่องโรคต่าง ๆ ที่สามารถติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้นั้น เปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กนักเรียน ทำให้นักเรียนสามารถป้องกันตนเองจากโรคร้ายได้ ดังต่อไปนี้ (www.Siamhealth.net)

1. โรคหนองใน

หนองในเกิดจากเชื้อแบคทีเรียชนิดหนึ่งเรียกว่า *Gonococcus gonorrhoea* หรือ *Neisseria gonorrhoea* มีลักษณะคล้ายเม็ดกาแฟ ในผู้หญิงจะพบว่าส่วนมากมีการติดเชื้อที่ปากมดลูก ท่อปัสสาวะ ทวารหนัก และอาจจะพบในคอได้ด้วย ในผู้ชายส่วนมากจะพบที่ท่อปัสสาวะ บางครั้งพบที่ในลำคอ หรือในพวกที่นิยมรักร่วมเพศ แม้ไม่ใช่ก็ตามก็อาจจะพบการติดเชื้อในทวารหนักได้

การแสดงอาการ

ในผู้หญิงจะไม่แสดงอาการของโรค นอกจากมีการตกขาวมากขึ้น แต่ก็ไม่มีลักษณะการติดเชื้อที่ชัดเจนแต่อย่างใด บางคนจะมีอาการปวดขัดเวลาถ่ายปัสสาวะ หรือถ้ามีการติดเชื้อที่ทวารหนัก อาจพบหนองออกจากช่องทวารหนักแต่ก็ไม่ชัดเจนนัก สำหรับผู้ชายจะพบอาการหลังจากได้รับเชื้อแล้วประมาณ 10 วัน สังเกตได้จากมีหนองสีเหลืองข้น ออกจากท่อปัสสาวะแสบขัดเวลาถ่ายปัสสาวะ นอกจากนั้นจะมีการอักเสบในช่องทางเดินของปัสสาวะร่วมด้วย

การติดต่อ

สามารถติดต่อได้จากการร่วมเพศกับผู้ติดเชื้อ โดยเฉพาะถ้ามีเพศสัมพันธ์แบบออรัลเซ็กส์ จะทำให้พบเชื้อได้ในลำคอ ในผู้ชายบางคนพบที่ทวารหนัก ถ้ามีการร่วมเพศที่ทวารหนักในพวกร่วมเพศ ส่วนในผู้หญิงเชื้ออาจจะกระจายจากช่องคลอดมาสู่ทวารหนักได้

การป้องกันด้วยตนเอง

ถ้ามีอาการผิดปกติหลังมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ไม่รู้จักมาก่อน หรือไม่ได้พบอีกควรรีบไปพบแพทย์ ไม่ว่าผู้นั้นจะมีท่าทาง การแต่งกายดี หรือไม่ก็ตาม เพราะอาจจะเป็นโรคนี้ได้ทั้งสิ้น ส่วนในชายรักร่วมเพศก็พบว่าเมื่ออัตราการเกิดโรคสูงได้เช่นกัน ดังนั้นจึงควรไปพบแพทย์ถ้าคู่นอนหรือตัวเองมีอาการผิดปกติเกิดขึ้น

วิธีที่ควรเลือกใช้วิธีคุมกำเนิด ซึ่งยาคุมกำเนิดจะช่วยป้องกันหนองในได้ แต่มักจะทำให้เสี่ยงต่อการติดเชื้อ Chlamydia แต่ไม่ควรใช้ห่วงคุมกำเนิดเพราะจะทำให้การติดเชื้อรุนแรงและแพร่กระจายไปได้ วิธีที่ดีที่สุด คือ ใช้หมวกยางสามช่องคลอด หรือถุงยางอนามัยที่มียาฆ่าสเปิร์ม Nonoxynol-9 ร่วมด้วย ซึ่งจะช่วยให้สายเชือกอุณทรีย์ต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะหนองใน หรืออาจจะใช้ฟองน้ำคุมกำเนิดก็ได้เพราะมียาตัวนี้เช่นกัน

2. โรคซิฟิลิส

ซิฟิลิสเกิดจากเชื้อแบคทีเรียที่ชื่อ *Traponeema Pallidum* หรือเรียกกันทั่วไปว่า *Traponeema* มีรูปร่างเป็นเกลียวและมีการเคลื่อนไหวแบบอิมินาสติก ซึ่งในผู้หญิงจะมีการติดเชื้อที่บริเวณปากช่องคลอด คลitoris และปากท่อนงเดินปัสสาวะ บางครั้งอาจพบที่ปากมดลูก ในชายส่วนมากจะพบที่อวัยวะเพศ และในทั้งชายและหญิงจะพบได้ที่รอบ ๆ ทวารหนัก ปาก หรืออาจพบได้ที่หัวนมแต่น้อยมาก

เด็กทารกสามารถติดเชื้อซิฟิลิสได้ด้วย ถ้ามารดาไม่ได้รับการรักษา แต่ปัจจุบันนี้พบได้น้อยมาก

การแสดงอาการ

ในผู้หญิงจะพบว่าใช้เวลาในการฟักตัวประมาณ 3 เดือน จึงจะแสดงอาการในระยะเริ่มแรก แต่ส่วนมากมักจะเกิดขึ้นภายใน 1 เดือน และทำให้เกิดเป็นแผลขึ้นปรากฏตรงตำแหน่งที่ได้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย โดยเป็นแผลนูนแข็ง ไม่เจ็บ ทั่ว ๆ ไปจะเป็นแผลเดี่ยว ขนาดประมาณ 1 เซนติเมตร ซึ่งระยะพวกนี้จะพบว่า ต่อมนี้เหลืองที่ขาหนีบไคร่วมด้วย

จากนั้นจะเข้าสู่ระยะที่ 2 สามารถพบภายใน 6 – 8 สัปดาห์ ส่วนแผลริมแข็งจะหายไป แต่จะเกิดตุ่มหนองสีแดงหรือแผลขึ้นตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย อาการนี้จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและปรากฏอยู่ได้หลายอาทิตย์ อาจจะมีตุ่มหนองที่อวัยวะเพศ (ไม่ใช่ลักษณะของหูดไวรัส) และมีแผลสีขาวที่ลิ้น อาการเหล่านี้จะพบร่วมกับอาการไข้ ปวดตามกล้ามเนื้อ ปวดกระดูกและข้อต่างๆ อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร และอาจจะผรุสว่ลง และส่วนมากจะพบว่า ต่อมน้ำเหลืองโตและคับโตร่วมด้วย สำหรับในผู้ชายอาการโดยทั่วไปเหมือนกับอาการในผู้หญิง แต่จะพบแผลที่อวัยวะเพศที่ส่วนปลายหรือหนังหุ้มอวัยวะเพศ

การติดต่อ

ติดต่อทางการร่วมเพศ และเชื้อสามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางบาดแผล ดังนั้นจึงพบว่าในพวกที่ร่วมเพศหรือร่วมได้ทั้ง 2 เพศ จะมีการติดต่อทางบาดแผลจากการร่วมเพศทางทวารหนักได้ ส่วนระยะการติดต่ออาจจะพบได้หลังจากเกิดแผลริมแข็ง ประมาณ 2 หรือ 3 ปี หรือระหว่างที่มีอาการของโรค

การป้องกันด้วยตนเอง

ในโรคของซิฟิลิสจะไม่มียาป้องกันอย่างชัดเจน และเป็นที่แน่นอนของการป้องกันด้วยตนเอง

3. โรคเริม

โรคเริม เกิดจากเชื้อไวรัส Herpes simplex virus มีระยะฟักตัว ประมาณ 4 – 7 วัน

การติดต่อ

โดยการร่วมเพศและสัมผัสทางเพศกับผู้ป่วย

การแสดงอาการ

มักจะมีอาการแสบๆ คันๆ นานมาก่อนเล็กน้อย แล้วมีตุ่มน้ำใสๆ ขึ้นอยู่เป็นกลุ่ม ต่อมาตุ่มนี้จะแตกเป็นสะเก็ด หายไปได้เองภายใน 1 – 2 สัปดาห์ บริเวณที่พบบ่อย ได้แก่ ริมฝีปาก อวัยวะเพศชาย ช่องคลอด ปากมดลูก ทวารหนัก อาจพบได้ทั้งที่อวัยวะเพศ เชื้ออื่นๆ ฯลฯ

ผู้ป่วยที่ติดเชื้อครั้งแรกจะมีอาการรุนแรงมาก ใช้เวลานานกว่าจะหาย ส่วนผู้ป่วยที่เป็นโรคซ้ำๆ กันหลายครั้งอาการของโรคจะเป็นน้อยหายเร็ว

การป้องกันด้วยตนเอง

1. ยาหากกลุ่มอะไซโคลเวียร์ (Acyclovir)
2. ยากินกลุ่มอะไซโคลเวียร์
3. หายเองได้ ด้านอนหลับพักผ่อนเพียงพอ อาจหายเองได้ใน 2 – 3 วัน

4. กามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง

กามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง เป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นที่ต่อมและท่อน้ำเหลืองบริเวณขาหนีบ หรือเรียกโรคนี้ว่า ฝีมะม่วง (*Bubo*) โรคนี้มักเกิดในประเทศที่มีอากาศร้อนมากกว่าประเทศที่มีอากาศหนาว ซึ่งสาเหตุของโรค เกิดจากเชื้อ *Chlamydia Trachomatis* มี 3 Serotypes คือ L1, L2 และ L3 โดยรูปร่างของเชื้อจะเป็นเชื้อแบคทีเรีย รูปร่างกลม ไม่เคลื่อนไหว ติดสีแกรมลบ เป็นเชื้ออาศัยอยู่ในเซลล์ มีการเจริญเติบโตของมันเอง โดยวิธีแบ่งตัวแบบ *Binary Fission* การเพาะเลี้ยงเชื้อต้องเลี้ยงใน *Tissue Culture* เช่นใน *McCoy Cells* หรือ *HeLa Cells*

การติดต่อ

โดยทางเพศสัมพันธ์ มีระยะฟักตัว ประมาณ 3 - 30 วัน

การแสดงอาการ

เริ่มเป็นตุ่มหรือแผลเล็ก ๆ เกิดขึ้นที่บริเวณอวัยวะเพศและหายไปเองภายใน 2 - 3 วัน ต่อมาต่อมน้ำเหลืองที่ขาหนีบจะบวมโตเป็นก้อนฝิ่นขนาดใหญ่ และเจ็บมากอาจจะเป็นข้างเดียวหรือสองข้างก็ได้ ขณะมีการอักเสบจะมีอาการ ไข้ อ่อนเพลีย ปวดหัว ปวดข้อและเบื่ออาหาร บางรายฝีมองแดงเป็นรูมีหนองไหล กลายเป็นแผลเรื้อรัง โรคนี้อาจลุกลามไปที่ทวารหนักทำให้เกิดการอักเสบตีบตัน ถ่ายอุจจาระไม่ออก ต้องแก้ไขด้วยการผ่าตัด

5. โรคเรื้อรังที่ขาหนีบ

โรคเรื้อรังที่ขาหนีบ เป็นโรคติดต่อกันได้ทางเพศสัมพันธ์หรือทางอื่น ๆ ทำให้มีแผลเรื้อรังที่บริเวณอวัยวะเพศ ขาหนีบและรอบบริเวณทวารหนัก เป็นโรคที่ไม่หายเอง ถ้าเป็นนาน ๆ จะมีการทำลายเนื้อเยื่อมาก โรคนี้พบในประเทศที่อยู่บริเวณเส้นศูนย์สูตรและประเทศที่ด้อยพัฒนา เช่น อินเดีย นิวกินนี และแอฟริกา เป็นต้น ซึ่งสาเหตุของโรคเกิดจากเชื้อ *Calymmatobacterium Granulomatis* หรือเดิมเรียกว่า *Donovania Granulomatis* โดยรูปร่างของเชื้อจะเป็นเชื้อแบคทีเรีย รูปร่างค่อนข้างกลม ข้อมสีไวท์หรือสีจิมซ่า จะติดสีน้ำเงินเข้ม อยู่กันเป็นกลุ่ม เห็นเป็น *Bipolar Staining* ทำให้คุณลักษณะคล้ายเข็มกลัดซ่อนปลาย (*Closed Safety-Pins*) ตัวเชื้อจะอยู่ใน *Cytoplasm* ของ *Large Mononuclear Endothelial Cells* หรือ นอกเซลล์

การติดต่อ

โดยทางเพศสัมพันธ์ มีระยะฟักตัว ประมาณ 2 สัปดาห์ ถึง 6 เดือน

การแสดงอาการ

เริ่มต้นเป็นตุ่มสีแดง ค่อยไปแผลแตกและขยายตัวช้า ๆ ปากแผลสูงขึ้นเนื้อในแผลสีแดงเรื่อ ๆ ไม่มีอาการเจ็บปวด แต่ถ้ามีเชื้ออื่นปนเปื้อน อาจจะมีการเจ็บปวดได้ พบแผลนี้ได้บริเวณ

อวัยวะเพศ หน้าขา หัวเข่า ช่องคลอด ปากมดลูกและทวารหนัก สีที่ขาหนีบมักจะไม่มี แต่จะมีก้อนเนื้อได้ผิวหนังบริเวณขาหนีบมีลักษณะ *Granuloma* อยู่ได้ผิวหนัง ถ้าไม่รักษาจะแตกเป็นแผลเรื้อรัง

6. โรคหูด

หูดตามโรค พบว่าเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดมะเร็งปากมดลูกประการหนึ่ง หูดตามโรคเป็นกลุ่มของเชื้อไวรัส ซึ่งอยู่ในกลุ่มของ Human Papillomavirus (HPV) เชื้อไวรัสจะเปลี่ยนเซลล์ปกติของร่างกายให้เปลี่ยนลักษณะไป โดยจะทำให้ขอบของผิวหนังนูนขึ้น เรียกว่าหูด เชื้อไวรัสในกลุ่มนี้มีหลายชนิด เช่น HPV 1 ซึ่งทำให้เกิดหูดที่ฝ่าเท้า ชนิด HPV 6, 11, 16 และ 18 จะเป็นตัวการร่วมกันทำให้เกิดหูดตามโรคที่เรื้อรังทางการแพทย์ว่า Condyloma Acuminatum หรือหงอนไก่นั่นเอง

การตรวจอาการ

ในผู้หญิงจะพบหูดบริเวณรอบ ๆ อวัยวะเพศและทวารหนัก หูดในระยะแรกที่พบในปากมดลูก จะต้องตรวจดูด้วยเครื่องมือพิเศษที่เรียกว่า Colposcope ส่วนอาการอื่น ๆ ที่พบและกล่าวถึงบ่อย ๆ คือ การตกขาวอาจจะมีอาการผิดปกติ แต่ไม่ได้เกิดจากหูด ซึ่งอาจจะเกิดจากการปรับตัวของสภาพร่างกายก็ได้ หูดจะพบมากในคนตั้งครรภ์เนื่องจาก ภูมิคุ้มกันโรคต่ำ ซึ่งทำให้เกิดการติดเชื้อไวรัส และเป็นหูดได้ง่าย สำหรับผู้ชายที่ไม่ได้ทำ Circumcision (การขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ) จะมีการติดเชื้อได้ง่าย เนื่องจากหูดชอบขึ้นในที่อับชื้น เช่น ใต้ผิวหนังหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศ และพบได้ทุกแห่ง บนอวัยวะเพศ และรอบทวารหนัก ถ้าเป็นพวกรักร่วมเพศ หรือรักรทั้ง 2 เพศ จะพบว่าหูดจะกระจายเข้าสู่ท่อปัสสาวะได้ แต่จะไม่มีอาการมาจนนอกจากอาการคัน ผู้ชายจะเกิดหูดระยะแรกได้บริเวณอวัยวะเพศ ซึ่งต้องวินิจฉัยด้วย Colposcope เช่นกัน

การติดต่อ

ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ถ้าอุ่นอนเป็น โรคหูด ซึ่งอาจจะมองเห็นได้หรือไม่ก็ตาม โดยโอกาสที่จะได้รับการติดเชื้อมีถึง 60 เปอร์เซ็นต์ และสามารถเกิดติดเชื้อในปากได้จากการทำออรัลเซ็กซ์

การป้องกันด้วยตนเอง

ถ้ามีเพศสัมพันธ์กับหลาย ๆ คน ควรใช้วิธีคุมกำเนิดแบบที่มีสิ่งกีดขวาง เป็นการป้องกันตัวเอง เช่น หมวกยางสอดในช่องคลอด ร่วมกับยาฆ่าสเปิร์ม หรือถุงยางอนามัย นอกจากนั้นการสูบบุหรี่มีผลทำให้อัตราการเสี่ยงต่อโรคสูง เนื่องจากบุหรี่ทำให้เซลล์ของปากมดลูกเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นการเลิกสูบบุหรี่จึงเป็นการลดอัตราเสี่ยงได้วิธีหนึ่ง

การป้องกันวิธีสุดท้ายนี้ทำได้ง่าย เพียงแต่รับประทานอาหารประเภทผักและผลไม้ให้มาก ซึ่งจะได้รับสารเบต้าแคโรทีน (Beta - Carotene) ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นวิตามิน A ได้ในร่างกาย โดยสามารถป้องกันและต่อต้านมะเร็งได้ เช่น มะเร็งของปอด และมะเร็งของปากมดลูก ผักที่มีสาร Beta- Carotene มาก ได้แก่ แครอท (มีมาก) บร็อคโคลี่ ผักใบเขียว มันฝรั่งหวาน และ มะเขือ

เทศ แต่ผลแอปปริкотพบมากที่สุดในบรรดาผลไม้ทั้งหลาย และในลูกพีชและลูกพรุนก็พบได้มากเช่นกัน

7. โรคโน

โนนเป็นสัตว์เล็ก ๆ ชนิดหนึ่งประเภทเดียวกับหมีดำ ถ้าพบที่ศีรษะจะเรียกว่าเหา ส่วนตามลำตัวหรือที่ขนบริเวณหัวเหมาเรียกว่าโนน ส่วนมากจะเป็นตัวเมียมากกว่าตัวผู้ ซึ่งสามารถออกไข่ได้มากมาย และมีลักษณะเล็กมากแต่มองด้วยตาเปล่าได้

การแสดงอาการ

อาการจะพบเหมือนกันทั้งในหญิงและชาย โนนจะทำให้คัน โดยเฉพาะเวลากลางคืน แต่บางรายโชคดีไม่มีอาการคัน บางรายอาจจะมีอาการคันเล็กน้อยหรือระคายเคือง บางครั้งจะพบผื่นหรือจุดแดง ๆ และถ้าจะปรากฏอาการ ก็พบว่าโนนเข้าไปอยู่บริเวณนั้นเป็นเวลาเกือบเดือนแล้ว ซึ่งอาการเหล่านี้จะเป็นปฏิกิริยาของร่างกายต่อตัวโนนเท่านั้น

การติดต่อ

โนนสามารถติดต่อได้ทางเพศสัมพันธ์ และติดต่อได้ผ่านอนเตียงเดียวกันกับผู้ที่เป็น แต่การนอนในขณะที่ผู้ที่เป็นไม่ได้นอนด้วยนั้น โอกาสที่จะติดต่อน้อยมาก เพราะโนนไม่สามารถอยู่นอกร่างกายได้เกิน 24 ชั่วโมง

การป้องกันด้วยตัวเอง

ไม่ควรนอนร่วมเตียงกับผู้ที่เป็นโรค ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนสนิทก็ตาม

8. โรคเอดส์

โรคเอดส์ เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง ซึ่งจะเข้าไปทำลายระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ทำให้ผู้ที่รับเชื้อเข้าไป ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย มีภาวะร่างกายที่อ่อนแอเกิดโรคเมเร็งบางชนิดและโรคติดเชื้ออื่น ๆ ประเภทจวยโอกาส เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะทำลายเซลล์ประสาท ทำให้เกิดภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องได้ ปัจจุบันนี้โรคเอดส์เป็นโรคที่น้ากลัวมาก โรคเอดส์เป็นโรคที่ไม่มีการรักษาให้หายได้ ดังนั้นจึงมีการตื่นต้งกันทั่วโลก เพื่อให้มีการให้การศึกษาและวิธีป้องกันแก่ประชาชนด้วย

การแสดงอาการ

พบได้เหมือนกันทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งการติดเชื้อจะแสดงอาการไม่ชัดเจนว่าติดเชื้อเอดส์ในระยะแรกจะพบว่ามึต้อมน้ำเหลืองโตบริเวณคอและรักแร้ ซึ่งจะพบอย่างช้า 3 เดือน บางคนอาการติดเชื้อจะเข้าสู่อาการสัมพันธ์กับเอดส์ (ARC) มาจาก AIDS Related Complex ลักษณะอาการ เหนื่อย อ่อนเพลีย มีไข้ น้ำหนักลด มีเหงื่อออกมากในเวลากลางคืนและห้องเดินเรื่อรัง ต้อมน้ำเหลืองโต ติดเชื้อ Virus Herpes เป็นเชื้อราในปาก และเป็นงูสวัด จะพบร่วมกับภูมิคุ้มกันบกพร่องแต่ไม่รุนแรงนัก และอาการจะไม่เปลี่ยนแปลงนัก

ระยะป่วยเป็นเอดส์ (Full AIDS) จะขึ้นอยู่กับการตรวจพบโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายถูกทำลาย โรคที่พบอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ ปวดบวม จากเชื้อที่ไม่ทำให้

เกิดในภาวะภูมิคุ้มกันปกติ ซึ่งจะมีอาการหายใจลำบาก และไอมีเสมหะปน อาการของโรคเอดส์ ส่วนมากจะอยู่ในระยะที่ไม่รุนแรง แต่ก็ทำให้หน้าตักใจได้ ซึ่งส่วนมากมักจะพบการติดเชื้ออย่างอื่น ก่อนจึงจะพบว่าเป็นเอดส์ หรือการวิดกกังวลเกี่ยวกับเอดส์

การติดต่อ

การมีเพศสัมพันธ์ โดยสามารถแพร่เชื้อได้ทางน้ำอสุจิ น้ำหล่อลื่นในช่องคลอดและปากมดลูก ในเลือด ซึ่งการติดเชื้อจะง่ายกว่าการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบชนิด B

โรคเอดส์จะไม่สามารถติดต่อได้หากเพียงได้อยู่ร่วมบ้านกับผู้ติดเชื้อ เพราะเชื้อไวรัสเอดส์ไม่ติดต่อทางการสัมผัส หรือกอดจูบ เชื้อเอดส์นี้จะพบได้เล็กน้อยในน้ำลาย แต่จะไม่มีการติดต่อไปสู่ผู้อื่น

การป้องกันด้วยตนเอง

วิธีป้องกันที่ดีที่สุด ก็คือ ไม่มีเพศสัมพันธ์กับพวกที่ร่วมได้ทั้ง 2 เพศ หรือผู้ฉีดยาเสพติด และในขณะที่โรคกำลังระบาดอยู่นี้ ควรใช้ถุงยางอนามัยถ้ามีเพศสัมพันธ์กับคู่คนใหม่ ๆ หากจะไม่ใช้ถุงยางอนามัยจะต้องแน่ใจว่าคู่ของตนไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ

สรุปแล้วว่า การที่บุคคลใดจะมีความรู้ย่อมได้มีการรับรู้จากสิ่งที่ได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น ในแต่ละช่วงชีวิตของแต่ละบุคคลนั้น โดยจะสร้างลักษณะหรือสัญลักษณ์ที่ถูกหรือที่ผิดก็ขึ้นอยู่กับทัศนคติ และความเชื่อ ของการรับรู้ในเรื่องรานั้น ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นด้วย ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาของ ภักดี มูลมณี เป็นลักษณะทางด้านกระบวนการทางด้านสมอง ซึ่งได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากสิ่งที่ ได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น เช่น การรับรู้ในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ และการศึกษาของ ระวีวรรณ แสงฉาย ในเรื่องการให้ความรู้ทางเพศศึกษา เช่น ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งการรู้จริงหรือไม่รู้จริงนั้นก็ส่งผลต่อการมีเพศสัมพันธ์แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการขายบริการทางเพศแอบแฝงได้ด้วย

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรม การขายบริการทางเพศและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการขายบริการทางเพศ

ในเรื่องของ พฤติกรรม เป็นสิ่งที่บุคคลเราไม่สามารถที่จะจับต้องได้ แต่เราสามารถรู้ได้จากการแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทั้งทางที่ถูกและทางที่ผิดขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานของแต่ละสังคมที่จะกำหนด โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย หรือการก่อตัวของพฤติกรรมดังต่อไปนี้

2.6.1 ความหมายของพฤติกรรม

กรอนบาท (Cronbach, 1963 : 68 – 70 ; อ้างถึงใน ดวงหทัย นุ่มนวน, 2546 : 20) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมของมนุษย์ มีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่

1. มีเป้าหมาย หรือความต้องการ (Goal)

2. มีความพร้อม (Readiness) เป็นระดับความสามารถที่จำเป็นในการกระทำเพื่อสนองความต้องการของตน

3. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง เหตุการณ์ หรือโอกาสในการกระทำกิจกรรมใด ๆ

4. การตีความ (Interpretation)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 10) อธิบายว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำขึ้น ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การทำงานของหัวใจ กล้ามเนื้อ การเดิน ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ เป็นต้น

กันยา สุวรรณแสง (2536 : 92 ; อ้างถึงใน ดวงหทัย นุ่มนาน. 2546 : 20) ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรม คือ อาการ บทบาทท่าที ลีลา ความประพฤติ การกระทำ ที่แสดงออกให้ปรากฏได้ด้วยประสาทสัมผัส หรือมีขณะนั้นก็สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ

ปรีชา วิหกโต (2532 : 5) กล่าวว่า คำว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ ไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำจะทำได้โดยรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวก็ตาม ไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตเห็นการกระทำได้หรือไม่ได้ก็ตาม และไม่ว่าการกระทำนั้นจะพึงประสงค์ หรือไม่ก็ตาม ดังนั้น การเดิน การยืน การคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติหน้าที่ การละทิ้งหน้าที่เป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น

เฉลิมพล ตันสกุล (2543 : 2) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า พฤติกรรม คือ กิจกรรมเพราะถ้าเป็นการกระทำต้องแสดงออกมาให้เห็น แต่ถ้าใช้คำว่า กิจกรรม อาจหมายรวมถึงการกระทำที่เป็นการแสดงออก เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในแต่ละบุคคลด้วย ดังนั้น พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาจเป็นการกระทำที่บุคคลนั้นแสดงออกมา รวมทั้งกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลและกิจกรรมนี้ อาจสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส หรือไม่สามรถสังเกตเห็นได้ โดยสามารถแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นแล้ว สามารถสังเกตได้โดยตรงด้วยประสาทสัมผัส

- พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในใจบุคคล ซึ่งบุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง

พฤติกรรมจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ด้วยกันคือ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2527 : 43 – 46)

1. พฤติกรรมด้านพุทธิศึกษา (Cognitive Domain) เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการรู้การเข้าใจข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะทางสติปัญญาการใช้วิจารณ์ญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ พฤติกรรมด้านนี้ ประกอบด้วยความสามารถระดับต่าง ๆ เริ่มต้นจากการเรียนรู้ในระดับง่าย ๆ และเพิ่มการใช้ความคิด และพัฒนาสติปัญญามากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งขั้นของความสามารถต่าง ๆ ประกอบไปด้วยความรู้ การเข้าใจ การประยุกต์หรือการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

2. พฤติกรรมทางด้านทัศนคติ ค่านิยม ความรู้สึก ความชอบ (Affective Domain) เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบ ไม่ชอบ การให้คุณค่าการรับบริการ เปลี่ยน หรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถืออยู่ พฤติกรรมทางด้านนี้ยากแก่การอธิบายเพราะเกิดขึ้นจากภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรมโดยพฤติกรรมทางด้านทัศนคติ มีขั้นตอนของการเกิด ดังนี้

- การรับ หรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending)
- การตอบสนอง (Responding)
- การให้ค่าหรือการเกิดค่านิยม (Valuing)
- การจัดท่ากลุ่ม (Organization)
- การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Value Complex)

3. พฤติกรรมด้านปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย รวมทั้งการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออก และสังเกตได้ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ กระบวนการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ ต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน

นอกจากนี้ เราสามารถ แบ่งพฤติกรรมของเราได้เป็น 2 ประเภทหลัก ๆ ด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมที่มีมาตั้งแต่กำเนิด (Innate Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ร่างกายสามารถกระทำได้ โดยไม่เคยฝึกหรือได้เคยทำมาก่อน ส่วนใหญ่พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิด มักเป็นกิริยาสะท้อนและสัญชาตญาณ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ช่วยป้องกัน มิให้ร่างกายได้รับอันตราย และเป็นความสามารถของบุคคลที่กระทำได้ โดยไม่ต้องเรียนรู้มาก่อน เช่น สัญชาตญาณของความกลัว เป็นต้น

2. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากอิทธิพลของกลุ่ม (Group Influences Behavior) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีการติดต่อ กบหาสมาคมกัน หรืออยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มตามสภาพธรรมชาติของเรา ซึ่งกลุ่มอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล แต่สะคนไม่มากก็น้อย โดยที่บุคคลนั้นต้องยอมรับกติกา หรือแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพล จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการตัดสินใจของเรา

สรุป พฤติกรรมของมนุษย์ เป็นสิ่งกระทำที่แสดงออก โดยรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม เกิดขึ้นได้ทั้งภายในและภายนอก ที่ทำให้เกิดการรับรู้ในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ หรือการขายบริการทางเพศ ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดทัศนคติ ที่เกี่ยวกับการรับรู้หรือการให้ความสนใจ การตอบสนอง การให้ค่าหรือการเกิดค่านิยม การจัดกลุ่ม และการแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมทางเพศ ที่ได้จากการรับรู้จากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ชุมชน และสื่อมวลชน ที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติทั้งในแง่บวกและลบของเด็ก จนถึงขั้นมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการขายบริการทางเพศแอบแฝงได้ด้วย

ดังนั้น พฤติกรรม ซึ่งเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่พร้อมจะแสดงออก เนื่องได้รับแรงกระตุ้นของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ โดยพฤติกรรมที่แสดงออก เช่นนี้เรียกว่า พฤติกรรมทางเพศ

2.6.2 ความหมายของคำว่า พฤติกรรมทางเพศ

คำว่า “พฤติกรรมทางเพศ” (Sex Behavior) มีผู้ให้ความหมายดังนี้ คือ

ชัยวัฒน์ ปิณฑพงษ์ และคณะ (2524 : 114) ได้ให้ความหมายที่ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมที่อยู่ภายใน (Inner) และพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก (Outer) พฤติกรรมทางเพศนั้น โดยเฉพาะเรื่องของการร่วมเพศ ในทัศนะของนักจิตวิทยา ไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้ แต่ถือเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่พร้อมจะแสดงออก เมื่อร่างกายถึงวุฒิภาวะแล้ว การมีความต้องการทางเพศหรือพฤติกรรมทางเพศ เป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ เพราะฉะนั้นมนุษย์ต้องการแสดงออกถึงเรื่องเพศตลอดเวลาทั้งที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ความแตกต่างระหว่างเพศมีผลต่อการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์นั้น มักมีแนวโน้มในการตอบสนองต่ออารมณ์ทางเพศได้ง่าย ถ้าสภาพแวดล้อมมีลักษณะเป็นการกระตุ้นความต้องการทางเพศ ดังเช่น บรรยากาศตามชายทะเล สถานะโรงแรม หรือดิสโก้เทค บาร์ต่าง ๆ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้เองจึงปรากฏว่าหญิงสาวหลายราย ต้องสูญเสียความเป็นสาว เพราะทนแรงขับเคลื่อนทางเพศไม่ได้เนื่องจากการกระตุ้นของ สภาพแวดล้อมที่จูงใจ สภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้เรียกว่า Situation Setting เป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ที่ตนเองไม่ได้คาดคิดมาก่อนหรือไม่ได้ตั้งใจมาก่อน แต่เป็นเพราะการกระตุ้นจากสภาวะแวดล้อมในสถานการณ์นั้น ๆ

นราภรณ์ วัฒนาภรณ์ (2542 : 85) ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรมทางเพศดังนี้ พฤติกรรมทางเพศ เป็นสิ่งที่คนแสดงออกมาในรูปของการกระทำและคำพูดซึ่งเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้ พฤติกรรมทางเพศ อาจจะเป็นสิ่งที่คนแสดงออกมาต่อตนเองหรือต่อคนอื่นได้ พฤติกรรมทางเพศ นั้นเป็นผลผลิตของสังคม ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ซึ่งถูกปลูกฝังให้กับสมาชิกของสังคม โดยผ่านทางครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อนชุมชน ตลอดจนสื่อมวลชน

วันทนีย์ วาสิกะสิน (2526 : 6) ให้ความหมายของพฤติกรรมทางเพศว่าพฤติกรรมทางเพศ เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ พฤติกรรมของมนุษย์นั้นมีหลายอย่าง เช่น การพูด การเดิน การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รวมไปถึง การสืบพันธุ์ด้วยพฤติกรรมทางเพศของบุคคล แต่ละบุคคลนั้นได้รับมาจากการอบรมมาจากครอบครัว โรงเรียน และจากทางสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะครอบครัวนั้น ถ้าได้ให้ความรู้เรื่องเพศจากครอบครัวในลักษณะใดมักจะทำให้ทัศนคติในลักษณะดังกล่าว และส่งผลไปถึงพฤติกรรมทางเพศด้วย

พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง บุคคลที่แสดงออกมาในรูปของการกระทำ และคำพูด ที่สื่อเข้าไปในเรื่องเพศ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่บุคคลแสดงออกมาต่อตนเอง หรือต่อบุคคลอื่น

โดยได้จากครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ชุมชน ตลอดจนสื่อมวลชน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้
ซึ่งจะส่งผลต่อการเกิดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ได้

2.6.2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ ในการแสดงออกถึงพฤติกรรม
ทางเพศของมนุษย์โดยทั่วไปนั้น จะมีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยดังต่อไปนี้

1. สัญชาตญาณทางเพศ ฟรอยด์ (Freud : อ้างถึงใน หนึ่งฤทัย โอภาสพสุ. 2546 : 21)
เชื่อว่า สัญชาตญาณทางเพศเป็นสิ่งที่มนุษย์มีมาตั้งแต่แรกเกิดและพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ พร้อมกับ
กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมอื่น ๆ สัญชาตญาณทางเพศจะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาใน
ลักษณะวัตถุทางเพศ (Sexual Object) และจุดหมายทางเพศ (Sexual Aims) คือ เมื่อมนุษย์มีความ
ต้องการทางเพศจะปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ที่สามารถตอบสนองความต้องการ
ทางเพศนี้ได้ โดยไม่จำกัดเพศและวัย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อปลดปล่อยความต้องการตามสัญชาต
ญาณและจะมีการแสดงออกโดยการสัมผัส กอดจูบ มองดู จนกระทั่งถึงกรรมมีเพศสัมพันธ์

2. ค่านิยมทางเพศ ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่นิยมยึดถือประจำใจ ช่วยในการตัดสินใจเลือก
เป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติแล้วเป็นสิ่งที่คนยกย่องและมี
ความสุขที่ได้เห็นได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมของสังคมจึงเป็นวิธีของการประพฤติปฏิบัติที่มี
ความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับของความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของคน
ใน (ไพฑูริย์ ตรีเอกแก้ว. 2506 : 6 ; อ้างถึงใน หนึ่งฤทัย โอภาสพสุ. 2546 : 22) ดังนั้น ค่านิยมทาง
เพศจึงเป็นเรื่องของความรู้สึกรีกนึกคิด แบบแผนการปฏิบัติในเรื่องเพศของบุคคล การพิจารณาถึง
ค่านิยมในเรื่องเพศ อันเป็นปัจจัยนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์นั้น จะพิจารณาใน
องค์ประกอบดังนี้

2.1 บรรทัดฐานทางเพศของสังคม เป็นแบบแผนการยึดถือปฏิบัติในเรื่องเพศที่กำหนด
ว่าชายหญิงต้องปฏิบัติตนในเรื่องเพศอย่างไร เช่น ผู้หญิงต้องรักษาวนสงวนตัวผู้ชายต้องเข้มแข็ง
คอยคุ้มครองเพศหญิง เป็นต้น

2.2 วัฒนธรรมทางเพศ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม
กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบกฎเกณฑ์วิธีในการปฏิบัติการจัดระเบียบ ตลอดจน
ความเชื่อ ความนิยม ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการควบคุมและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ
(สุพิตรา สุภาพ. 2522 : 119 ; อ้างถึงใน หนึ่งฤทัย โอภาสพสุ. 2546 : 22) ซึ่งวัฒนธรรมทางเพศ
ของมนุษย์ จึงเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงวิถีปฏิบัติในเรื่องเพศของคนในสังคม เช่น เมื่ออยู่ใน
สังคมไทยผู้ชายต้องปฏิบัติเป็นสุภาพชนแก่ผู้หญิงและในปัจจัยด้าน วัฒนธรรมนี้จะประกอบด้วย
องค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้

ก. ประเพณีทางเพศ เป็นแบบความเชื่อ ความคิด การกระทำ ศีลธรรมและวิธีการ
กระทำสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนถึงการประกอบพิธีกรรมในโอกาสต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ เช่น
ประเพณีการแต่งงานของคนไทยฝ่ายชายต้องเข้ามาอยู่ที่บ้านฝ่ายหญิง

ข. ธรรมเนียมทางเพศ เป็นบรรทัดฐานที่ปฏิบัติจนเป็นประเพณีเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ทุกคนปฏิบัติกันโดยทั่วไป จนเกิดความเคยชินและไม่รู้สึกว่าเป็นภาระหน้าที่ เพราะเป็นสิ่งที่มีความหมายและใช้กันแพร่หลาย เช่น ในการประกอบกิจกรรมทางสงฆ์จะต้องให้เพศชายเป็นผู้ดำเนินการ เพราะข้อห้ามทางศาสนาที่ไม่ให้พระสงฆ์ใกล้ชิดผู้หญิง

ค. วิถีประชาทางเพศ เป็นธรรมเนียมประเพณีซึ่งในทางสังคมถือว่าเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ ซึ่งอาจถือว่าเป็นข้อผูกพันที่จะต้องกระทำโดยเด็ดขาด เช่น ผู้หญิงจะต้องรักษาวงศ์วงศ์วานตัว ต้องปฏิบัติตนเป็นกุลสตรี

ง. ศิลธรรมจรรยาทางเพศ เป็นกฎศีลธรรมของแต่ละแห่งซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ทั้งนี้ เพราะค่านิยมที่แตกต่างกัน โดยในสังคมนั้นถ้าหากไม่ปฏิบัติตามจะถือว่าไม่มีศีลธรรม เป็นคนเลว เช่น ผู้ชายที่มีภรรยาหลายคน หรือมีพฤติกรรมเพศสัมพันธ์นอกสมรสมากจะได้รับการประณามจากสังคม

จ. กฎระเบียบทางเพศ เป็นการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมทางเพศโดยมีกรอบกำหนดเป็นกฎศีลธรรม หรือเป็นกฎหลายลักษณะอักษร เช่น การข่มขืนกระทำชำเราสังคมนับว่ากระทำผิดอย่างร้ายแรง อีกทั้งยังมีความคิดทางกฎหมายอีกด้วย

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจะต้องมีการปะทะ พบบปะ สังสรรค์ ติดต่อกัน สื่อสารกันมีความรู้สึกผูกพันทำกิจกรรมร่วมกันในสังคม กล่าวคือ ในระดับครอบครัวก็จะมีสมาชิกในครอบครัว ในโรงเรียนก็จะมีครูและเพื่อน ในระดับชุมชนที่อยู่อาศัยก็จะมีเพื่อนและผู้ที่มีบทบาทมากมายที่เกี่ยวข้องกันทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจึงมีความสำคัญเนื่องจากเป็น ปัจจัยเอื้ออำนวยหรือผลักดันให้บุคคลแต่ละคนแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าต้องเผชิญร่วมกันในรูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ศึกษาจะขอนำเสนอโดยยกทฤษฎีมาประกอบการอธิบายถึงสาเหตุหรือมูลเหตุจูงใจในการมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเชิงต่อการขายบริการทางเพศแบบแฝงได้ ตามลำดับดังนี้

1. อิทธิพลจากแหล่งที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมของสังคม มนุษย์เรามักมาอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ เป็นกลุ่ม ต้องมีความผูกพันกัน ทราวิชเซอร์จิ (Hirschi) ได้นำเสนอทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory) โดยมีใจความสำคัญว่า บุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กร กลุ่มในสังคม ซึ่งได้แก่ครอบครัว โรงเรียนและเพื่อนฝูง มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานทางสังคมทฤษฎีนี้เชื่อว่าบุคคลที่มีพันธะทางสังคมหรือมีความผูกพันทางสังคมน้อย จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน (พรชัย ชันดี, 2543 : 129) หลักสำคัญของทฤษฎีได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- ความผูกพัน (Attachment) ความผูกพันด้านอารมณ์ของบุคคลที่แสดงออกกับสิ่งหนึ่ง บุคคลที่มีความผูกพันกับครอบครัว จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนลดลงบุคคลที่มีความผูกพันกับครอบครัว ครู โรงเรียน มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในทำนองเดียวกันบุคคลที่มีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ดี สมาชิกในครอบครัวความสัมพันธ์

ระหว่างครู โรงเรียน ไม่มีมีแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมการขายบริการทางเพศได้ หากมีความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวผูกพันกันมาก ทำให้โอกาสในการแสดงพฤติกรรมขายบริการทางเพศของเด็กนักเรียนย่อมมีความเป็นไปได้ต่ำ

- ข้อผูกพัน (Commitment) แสดงให้เห็นหลักการปรับตัวของบุคคลบุคคลใดมีการปรับตัวทางสังคมสูง (จากตัวอย่างงานดี บ้านดี ครอบครัวอบอุ่นและมาตรฐานสังคมในชุมชนดี) โอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่ำ บุคคลใดที่มีการปรับตัวทางสังคมต่ำ มีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูง เช่นเดียวกับบุคคลที่มีพฤติกรรมการขายบริการทางเพศของนักเรียน แสดงว่าบุคคลนี้มีหลักในการปรับตัวทางสังคมต่ำบุคคลที่ปรับตัวได้ดีในสังคม ย่อมมีโอกาสน้อยที่จะมีพฤติกรรมการขายบริการทางเพศนักเรียน

- การเข้าร่วม (Involvement) เป็นระยะเวลาที่บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีนิยม การเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดของสังคม เช่น การร่วมกิจกรรมมาทำให้เวลาไม่จำกัด ซึ่งช่วยมิให้ไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการขายบริการทางเพศ เช่นเดียวกับบุคคลใดที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม หรือเข้ากิจกรรมของสังคมน้อย โอกาสที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนก็สูง ถ้ามองในหมู่กลุ่มเพื่อนที่ฝึกฝนในการขายบริการทางเพศของนักเรียนว่าเป็นสิ่งที่ดี การนิยมใช้จ่ายที่ฟุ้งเฟ้อ นิยมวัตถุไม่คำนึงถึงศีลธรรม ก็มีแนวโน้มที่จะกระทำได้สูงด้วย

- ความเชื่อ (Belief) ความเชื่อของบุคคลในกฎหมายศีลธรรม ค่านิยมและบรรทัดฐานในสังคมสูง ก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำผิดกฎหมายของสังคมกรณีบุคคลที่มีพฤติกรรมการขายบริการทางเพศนักเรียน แสดงให้เห็นถึงความเชื่อในกฎหมายศีลธรรมต่ำ จึงทำให้แสดงพฤติกรรมดังกล่าวออกมา

สรุป ปัจจัยจากแหล่งที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อมของสังคม โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมเปรียบเสมือนกรอบในการดำเนินวิถีชีวิตของมนุษย์ ดังนั้นเมื่อนุญต์เรมาอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะเป็นกลุ่ม ย่อมต้องมีความผูกพันกัน ตามทฤษฎีพันธะทางสังคม ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กร กลุ่มในสังคม ซึ่งได้แก่ครอบครัว โรงเรียนและเพื่อนฝูงโดยการผูกพันก็จะรวมไปถึงการปรับตัวของบุคคล และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ไม่เหมาะสม ถึงขั้นมีพฤติกรรมการขายบริการทางเพศได้

2. อิทธิพลทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมของสังคมไทย กำเนิดมาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและความเชื่อทางศาสนาด้วย โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ในอดีตที่ผ่านมาเป็นสังคมเกษตรกรรม ซึ่งย่อมจะก่อให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของคนในสังคมและยึดโยงให้คนในสังคมได้ช่วยเหลือสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน เมื่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงก็นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วย สังคมอุตสาหกรรมทำให้เกิดการแข่งขันลัทธิบริโภคนิยม (วันทนีย์ วาสิกะสิน, 2543 : 167) กล่าวคือ เห็นวัตถุมีค่ามากกว่าจิตใจ จริยธรรมศีลธรรม จึงส่งผลให้คนทุกวันนี้พยายามขวนขวายหาเงินมาซื้อวัตถุเพื่อสนองความต้องการทั้งทางร่างกาย

จิตใจ และเพื่อแข่งขันกันในสังคม แม้ว่าหนทางที่จะได้มานั้นอาจจะผิดกฎหมายหรือศีลธรรมก็ตาม

สรุป จากการพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ที่ต้องมองในภาพรวม ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีระบบความเป็นอยู่สลับซับซ้อน เช่น ในด้านของสภาพแวดล้อมก็ส่งผลถึงความผูกพัน การปรับตัว และการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็ก ตลอดจนทางด้านระบบเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ฐานะทางครอบครัวของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ซึ่งโครงสร้างที่กล่าวมานี้ไม่สามารถมองเพียงแค่มุมหนึ่งมุมใดได้ต้องมองถึงองค์ประกอบต่าง ๆ รวมทั้งหมดต้องพิจารณาทั้งตัวของบุคคล ครอบครัวในแง่จิตใจชีววิทยา สังคมและสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์รอบ ๆข้าง ซึ่งโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (หนึ่งฤทัย โอภาสสุ. 2546 : บทคัดย่อ) จากการยืนยันที่ได้ศึกษาวิจัยที่พบว่า ครอบครัว เพื่อน สภาพแวดล้อม และเศรษฐกิจโดยจะส่งผลกระทบต่อตัวของเด็กนักเรียน พร้อมทั้งความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ จึงทำให้เด็กเกิดการตัดสินใจที่จะการมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการขายบริการทางเพศแอบแฝงได้ด้วย

2.6.2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

การทำความเข้าใจพฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์ จำเป็นต้องวิเคราะห์ความเชื่อมโยงเหตุการณ์ ในแต่ละช่วงอายุของมนุษย์ว่าในแต่ละช่วงเวลาเหตุการณ์นั้น ๆ ชายและหญิงมีความเปลี่ยนแปลงเชิงตัวและพฤติกรรมอย่างไร อะไรเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์อย่างไรมนุษย์นั้นเริ่มจากวัยทารกสู่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา ตามกฎธรรมชาติในเชิงสังคมศาสตร์เราพิจารณาอีกลงไปอีกว่า นอกจากกฎเกณฑ์ทางธรรมชาติแล้วกฎเกณฑ์ทางสังคมและวัฒนธรรม ก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอนามัยเจริญพันธุ์การพิจารณาจากกลุ่มประชากรวัยเด็กที่เติบโตเป็นวัยรุ่น สามารถพิจารณาถึงวิวัฒนาการอย่างน้อย 10 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ วุฒิกายทางเพศ การใช้ชีวิต การมีเพศสัมพันธ์ การใช้วิธีคุมกำเนิดการตั้งครรภ์ การทำแท้ง การให้กำเนิดทารก / ทารกตายคลอด การเลี้ยงดูทารก ไฟร์แมนเนน เอ็ดดstrom (Friedmanand Edstrom. 1983 ; อ้างถึงใน หนึ่งฤทัย โอภาสสุ. 2546 : 32)

กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ที่สามารถประยุกต์ใช้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายได้หลายกลุ่ม ในที่นี้จะยกตัวอย่าง เฉพาะการนำไปใช้กับประชากรวัยรุ่น จากแผนภูมิที่ 2.1 มีองค์ประกอบหลายประการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ถ้าเริ่มต้นจากความรู้และทัศนคติในเรื่องโรคเอดส์ เราจะเห็นความเชื่อมโยงของชุดตัวแปรทั้งหมดที่แสดงไว้ในแผนภูมิที่ 2.1 การลำดับชุดตัวแปรนั้นไม่เจาะจงว่าอะไรมาก่อนหลัง แต่ต้องการให้เห็นภาพของความต่อเนื่องในกระบวนการทั้งหมดที่นำไปสู่การปฏิบัติ หรือพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ แสดงแนวคิดหลักได้ดังนี้

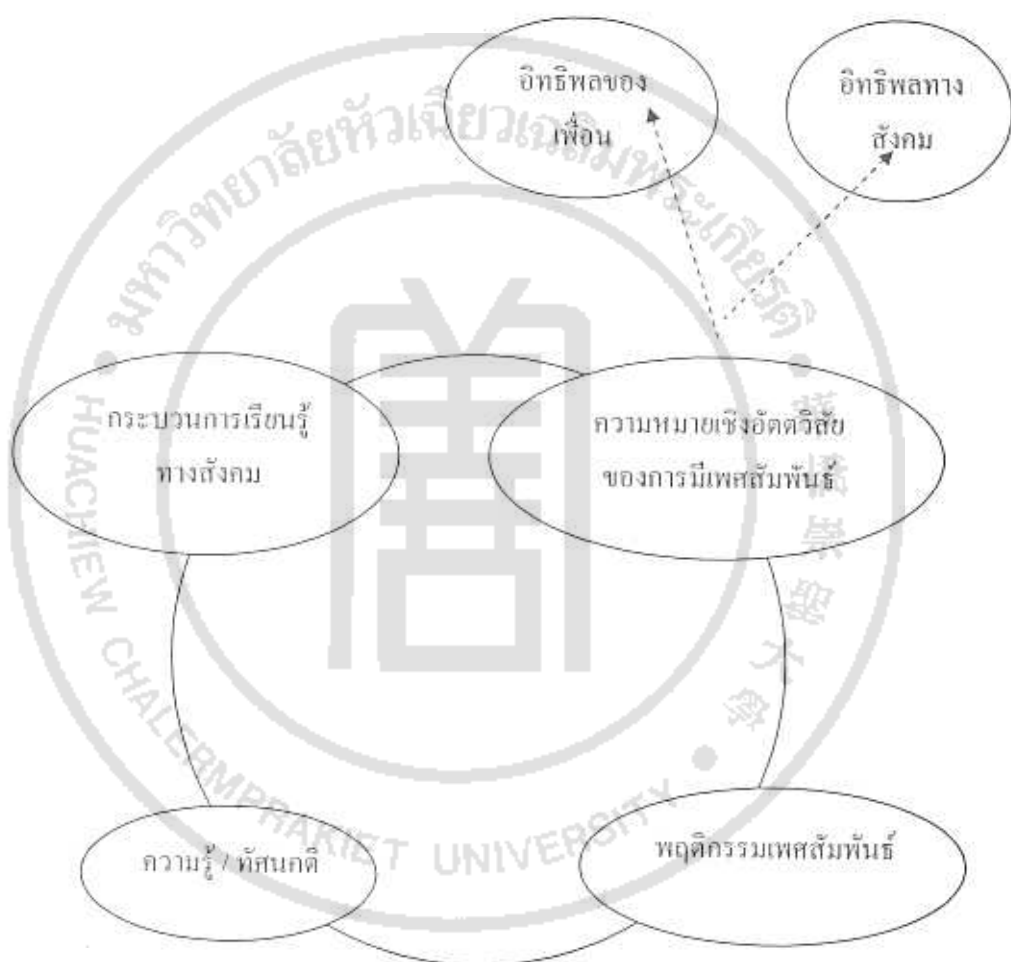
แผนภูมิที่ 2.1

ตัวอย่างการสร้างแนวความคิดด้วยวงจรการตัดสินใจเรื่องเพศ

Cycle of sexual decision - making

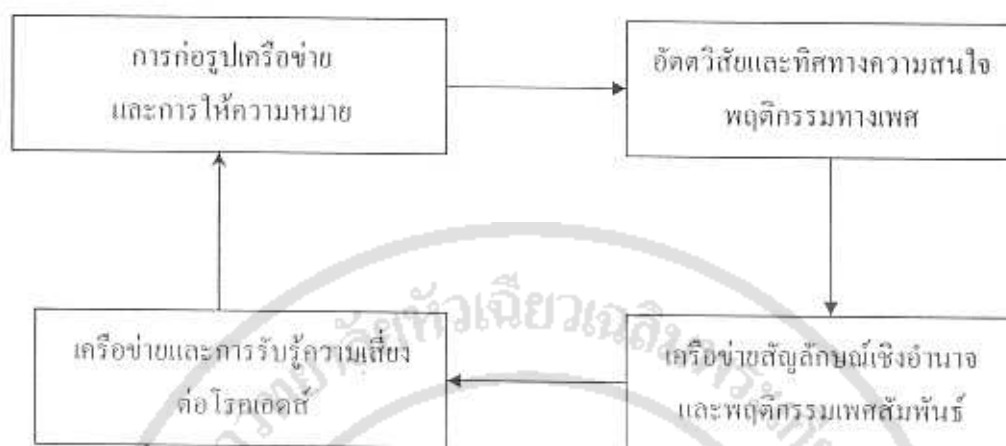
———— ความสัมพันธ์ทางตรง

..... ความสัมพันธ์ทางอ้อม

ที่มา: Friedman and Edstrom. (1983 ; อ้างอิงใน หนังสือทฤษฎี โภคาศพส. 2546 : 33)

แผนภูมิที่ 2.2 ตัวอย่างเครือข่ายพฤติกรรมทางเพศ

ที่มา: Friedman and Edstrom. (1983; อ้างถึงใน หนึ่งฤทัย โอภาสพสุ. 2546: 34)

แผนภูมิที่ 2.1 และ 2.2 แสดงถึงการก่อรูปของเครือข่ายพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ที่ซับซ้อนได้ในกลุ่มประชากรทุกสถานภาพสมรส ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเฉพาะการนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มวัยรุ่นชาย/หญิง แนวคิดหลักในแผนภูมิที่ 2.2 ที่เน้นความสำคัญของการก่อรูปของเครือข่ายในกลุ่มเพื่อน หรือบุคคลที่วัยรุ่นมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงโดยที่วัยรุ่นให้ความหมายเครือข่ายดังกล่าวว่าเครือข่ายเป็นจุดดำเนินการเรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์หรือเป็นสัญลักษณ์ของการเรียนรู้ / แลกเปลี่ยน หรือให้คุณค่าของกลุ่มว่าเป็นวิถีชีวิตที่ด้วยการทดลอง / เรียนรู้เรื่องเพศสัมพันธ์ แผนภูมิที่ 2.2 ยังแสดงถึงขั้นตอนการพัฒนาการก่อรูปของเครือข่ายไปสู่อัตตวิสัยของการให้ความหมายในเรื่องเพศสัมพันธ์ เช่น เครือข่ายอย่างไรที่ให้ความหมาย / การรับรู้ด้วยคุณสมบัติที่ถูกกำหนดโดยสังคมว่าการเลือกคู่เพศสัมพันธ์นั้นควรตั้งอยู่บนพื้นฐานอะไร เช่น คู่เพศสัมพันธ์ควรจะเป็นหญิงบริการอาณานิคม สาวงาม หรือควรเป็นเฉพาะเพื่อนหญิง หรือเพื่อนสนิทเท่านั้น จึงปลอดภัยจากโรคเอดส์

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมทางเพศ เป็นสิ่งที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ได้จาก ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และสภาพแวดล้อม การมีเพศสัมพันธ์ ได้ก่อตัวสร้างเป็นเครือข่ายของการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งในสังคมยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลง มีระบบทุนนิยมที่เข้ามาเกี่ยวข้องดังนั้นความต้องการทางวัตถุนิยมของมนุษย์จึงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งจะก่อให้เกิดอะไร ๆ อยู่ในรูปของเชิงพาณิชย์ทั้งหมด หรือแม้แต่การมีเพศสัมพันธ์ของมนุษย์ก็อาจได้ส่งผลทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการขายบริการทางเพศแอบแฝงกลุ่มนักเรียนเหล่านั้นด้วย

2.6.3 พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้ใช้งานวิจัยที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นรูปแบบต่าง ๆ มาเป็นพื้นฐานในการวิจัย โดยแบ่งตามปัจจัยที่น่าจะก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ดังนี้

ความคาดหวังในการที่จะมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราว

คนอช และ วิลสัน (Knox and Wilson, 1981 : 255 – 258) ศึกษานักศึกษาปริญญาตรีเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการนัดหมายพบเจอกันก่อนที่จะมีเพศสัมพันธ์ พบว่า ร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างชายจะมีเพศสัมพันธ์ในครั้งที่ 5 ของการนัดหมาย ในขณะที่ผู้หญิง ร้อยละ 25 ที่จะมีเพศสัมพันธ์ในครั้งที่ 5 ของการนัดหมาย เช่นเดียวกัน ฮีโรลด์ และแวน เกอร์วีกส์ (Herold and Van Kerkwijk, 1992 : 1 – 8) ยังพบอีกว่าพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราวในช่วงวันหยุดฤดูใบไม้ผลินี้ ยังเกิดกับนักท่องเที่ยวทั่วไปที่ไม่ใช่ นักเรียน นักศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้ โคเฮน และ ซอทแลนดี (Cohen and Shotland, 1996 : 291 – 299) ยังได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับความคาดหวัง ประสบการณ์ และการรับรู้ของคนอื่น จากการศึกษา นักศึกษาจำนวน 242 คน พบว่า ผู้ชายโดยทั่วไปคาดหวังที่จะมีเพศสัมพันธ์หลังจากมีการนัดหมายได้ 2 – 3 ครั้ง เป็นจำนวน 9 ใน 11 คน ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนฝ่ายหญิงเป็นจำนวน 15 ใน 18 คน ของกลุ่มตัวอย่างหญิง ซึ่งความคาดหวังนี้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์จริงของผู้หญิงเท่านั้น แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันในผู้ชาย ความคาดหวังในการมีเพศสัมพันธ์นั้นไม่ได้เน้นในเรื่องของความสัมพันธ์ และความผูกพันทางด้านจิตใจ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ คือ ความดึงดูดใจกันในรูปลักษณะภายนอกของกันและกัน โดยไม่คำนึงถึงความผูกพันใกล้ชิดกัน

สมิตัน และ โจเซียม (Smeaton and Josiam, 1996 ; อ้างถึงใน Maticka, Herold and Mewhinney, 1998 : 1 – 7) จากการสำรวจนักเรียนอเมริกัน ในช่วงปิดภาคเรียน ณ ชายทะเลปานามา ฟลอริดา Maticka, Herold and Mewhinney (1998 : 1 – 7) ศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนชาวแคนาดาที่ตั้งใจจะมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราว ในช่วงปิดภาคฤดูใบไม้ผลิ ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มและเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กลุ่มแรก 151 คน เก็บข้อมูลจากนักเรียนก่อนที่จะไปเที่ยวที่ชายหาดโคโลนา ฟลอริดา และอีก 681 คน เก็บข้อมูลระหว่างที่นักเรียนกำลังอยู่ในช่วงการเที่ยวพักผ่อน พบว่า ร้อยละ 15 ของนักเรียนชาย และร้อยละ 13 ของนักเรียนหญิง ซึ่งเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกันมากที่สุดที่ตั้งใจจะมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราว ความคาดหวังที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม ช่วงปิดภาคเรียนนี้เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงบรรทัดฐานของกลุ่ม กล่าวคือความตั้งใจ และการตกลงกันกับเพื่อนเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กต้องรักษาสัญญาที่จะต้องมีการมีพฤติกรรมดังกล่าว

จากงานวิจัยดังกล่าวอาจจะสรุปได้ว่า ความคาดหวังที่จะมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราวก่อให้เกิดการมีพฤติกรรมดังกล่าวได้

รายได้

อัญชณี กตติอนุรักษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของนักศึกษาชายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนสูง จะมีเพศสัมพันธ์มากกว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า ซึ่งคล้ายกับ ชวนชม สกนธวิวัฒน์ (2538 : บทคัดย่อ) ศึกษาโครงการให้คำปรึกษาและบริการเกี่ยวกับสุขภาพเจริญพันธ์และการคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่นและหนุ่มสาว จากกลุ่มตัวอย่าง 5,451 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เขามีเพศสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีรายได้ในระดับสูง ร้อยละ 60.3 รองลงมาในระดับกลาง ร้อยละ 51.5 และระดับต่ำ ร้อยละ 40.6

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า การมีรายได้ที่สูงเป็นปัจจัยหนึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

ทัศนคติและค่านิยม

อุทิศ เชาวลิขิต (2521 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับการสมรสของนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่านักศึกษาชายมากกว่าครึ่งหนึ่งมีแนวโน้มเห็นด้วยในเรื่องเดียวกันนี้มากกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ รวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศของนักเรียนมัธยมตอนปลาย พบว่า ร้อยละ 40 ของนักเรียนเห็นด้วยว่าผู้ชายควรมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ กรองทิพย์ จันแยม (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ก่อนสมรสของวัยรุ่น ซึ่งเป็นนักเรียนชายหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 323 คน พบว่า เพศชายยอมรับค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากกว่าเพศหญิง

วรัญญู กุลฉัตร (2541 ; อ้างถึงใน สิริกุล อิศรานุรักษ์, 2543) ศึกษาเรื่องทัศนคติในการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนิสิตมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน พบว่า นิสิตชายยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสมากกว่ากลุ่มหญิง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 20 ปี จะยอมรับมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ขวัญชนก สิริวัฒนกาญจน์ (2541 ; อ้างถึงใน สิริกุล อิศรานุรักษ์, 2543) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่สามารถทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงโสด จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงอายุ 15 – 24 ปี ที่เรียนในระดับมัธยมต้น และเรียนแบบทางไกลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 433 คน ผลการศึกษา พบว่า ร้อยละ 15.7 ของนักเรียนมีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสว่าไม่ใช่เรื่องที่เสียหาย

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับทัศนคติในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน สามารถเห็นความเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งแต่ก่อนที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เพราะเป็นการผิดศีลธรรม หรือเห็นด้วยกับการที่ผู้ชายสามารถมีประสบการณ์ทางเพศได้ โดยจะไม่ถือเป็นสิ่งที่ผิด แต่ปัจจุบันทัศนคติของวัยรุ่นได้เปลี่ยนไป โดย

เห็นว่ากรณีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้อง พัสนคติดังกล่าวอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และนำไปสู่พฤติกรรมทางเพศได้

สุราและสารเสพติด

ระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความรู้ เจตคติ และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนมัธยมตอนปลาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยมีประสบการณ์ทางเพศมีการดื่มเหล้า ร้อยละ 32.9 และสูบบุหรี่ ร้อยละ 14 ขณะที่ สมชาย สักขานาวัรักษ์ (2527 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยทางสังคมจิตวิทยาที่มีผลต่อการป้องกันกามโรคที่ถูกต้องในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม และนักศึกษาวิทยาลัยนครปฐม จำนวน 300 ราย พบว่า การชอบดื่มสุราเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เช่นเดียวกับ แม็คโดนัลด์ ดิกแมน (Macdonald Dichman, 1991 ; อ้างถึงใน วิชาดา เอี่ยมเข้ม, 2548 : 19) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของเยาวชน ในชนบทของรัฐอัลเบอร์ตาประเทศแคนาดา พบว่า การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติดมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทิน และ ลีวิน (Tracen and Lewin, 1992 : 227 - 237) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในนอร์เวย์ พบว่า ร้อยละ 62.8 ของกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ และดื่มสุรามีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ เรมเปลล์ และไลย์ (Temple and Leigh, 1992 : 207 - 219) พบว่า การเมาส่งผลก่อให้เกิดการเริ่มที่จะมีเพศสัมพันธ์ได้สูงที่สุด อีกทั้งผู้ชายและผู้หญิงน่าจะมีการดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อเป็นการใช้ในการเริ่มทำความรู้จักกัน และมีความสัมพันธ์กันต่อไป

สทรูนิน และ ฮิงสัน (Strunin and Hingson, 1992 : 129 - 146) ศึกษาการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยา และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยสัมภาษณ์วัยรุ่นอายุ 16 - 19 ปี จำนวน 1,990 คน ทางโทรศัพท์ พบว่า ร้อยละ 64 มีการร่วมเพศภายหลังการดื่มสุรา และร้อยละ 15 มีการร่วมเพศภายหลังการใช้แอสเพอริลครั้งนี้ ร้อยละ 49 และพบอีกว่า ชอบที่จะมีเพศสัมพันธ์ถ้าหากตนเองและคู่ได้ดื่มสุรา อังสนา บุญธรรม (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อความคิดเชื่อโรคเอดส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตชนบทกับเขตเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การดื่มสุราเป็นตัวแปรอิสระที่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อความคิดเชื่อโรคเอดส์ได้ โดยเฉพาะนักเรียนชายที่มีการดื่มสุราบ่อย ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปราโมทย์ ประสาทกุล และคณะ (2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศก่อนแต่งงานของวัยรุ่นในเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า วัยรุ่นในเขตเมือง ร้อยละ 82.4 มีการดื่มเหล้า และร้อยละ 78.8 สูบบุหรี่ โดยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศอย่างมีนัยสำคัญ

ดีซิเดราโต และ คราวฟอร์ด (Desiderato and Crawford, 1995 : 55 - 67) พบว่า บ่อยครั้งที่นักศึกษาออกไปข้างนอกบ้าน และมีการบริโภคแอลกอฮอล์ ทำให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราว มิวซินนี่ ฮีโรล์ด และ มาติกา (Mewhinney, Herold and

Maticka . 1995 : 273 – 288) ใช้การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ ทำการศึกษากับนักเรียนชาวแคนาดาที่เดินทางไปพักผ่อนช่วงปิดภาคเรียน ที่รัฐฟลอริดา พบคุณสมบัติสำคัญของนักเรียนที่รวมกลุ่มกันไปเที่ยวกับเพื่อนว่า ในการเดินทางไปพักผ่อนมีการพักอยู่ร่วมห้องเดียวกัน มีการจัดงานเลี้ยง และมีการดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณที่มาก รวมทั้งยังมีการแนะนำให้มีเพศสัมพันธ์ และมีการเปิดเผยว่าการมีเพศสัมพันธ์แบบชั่วคราวนั้นเป็นเรื่องปกติ นักเรียนทั้งหมดมีการรับรู้บรรทัดฐานเรื่องเพศสัมพันธ์ กล่าวคือ การที่อยู่ไกลบ้านนั้นหมายถึงการมีโอกาสนี้จะมีเพศสัมพันธ์ได้มากกว่าการอยู่ที่บ้าน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ และการใช้สารเสพติดมีผลทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

วิชา คำนำธำรงกุล และคณะ (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาความรู้ และทัศนคติต่อการคิดสารเสพติด และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องของเด็กและเยาวชนที่ด้อยโทษ พบว่า ร้อยละ 60 ของเด็กที่ศึกษาทั้งหมด เคยผ่านการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งคล้ายกับ หีมสพรรณ อิศรภักดี (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการศึกษา ทัศนคติและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของเยาวชนในเขตชนบท พบว่า ร้อยละ 80 อยู่ในช่วงอายุ 20 – 24 ปี ที่เริ่มมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน แวน กรีนเวน, สุพวิฑกุล, คิลมาร์ช และ ลิมปะการจันรัต (Van Griensven, Supawitkul, Kilmarx and Limpakarnjanarat. 2001 : 108) ศึกษาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของหญิงและชายไทย พบว่า อายุของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเฉลี่ยอยู่ที่ 18 ปี และชายไทยอายุ 20 – 21 ปี ชอบที่จะมีเพศสัมพันธ์มากกว่าผู้หญิง และจากการศึกษาของ ธงมันคอน โกรรากุล สมบัติใหม่ เหลืองอุทิกาน และ โป โปดิ (Tangmunkongvorakul, Sombatmai, Ruangyuthikarn, and Bopodhi. 2002 : 30) ได้ศึกษาวัยรุ่นหญิงชายที่ทำงานในโรงงาน จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ร้อยละ 82 ของกลุ่มตัวอย่างชาย อายุ 16 – 21 ปี เคยมีประสบการณ์ทางเพศ ซึ่งส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่เสี่ยงนอกจากนี้ วิท, คลีแลนค์ และ คารล (White, Cleland, and Carael. 2002 : 2323 – 2331) ศึกษากลุ่มตัวอย่างคนไทยที่มีประสบการณ์ทางเพศเมื่ออายุ 20 ปี ขึ้นไป พบว่า จะมีการนอกใจคู่สมรสภายหลังการแต่งงานน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี

ผลการศึกษาในเรื่องของประสบการณ์ทางเพศ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทางเพศแล้ว มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์สูง ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และส่งผลให้มีพฤติกรรมกาขายบริการทางเพศตามมาด้วย

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น สามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ปัจจัยทางด้านรายได้ ทัศนคติและค่านิยม มาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และตัวแปรนี้มีแนวโน้มที่จะนำไปสู่พฤติกรรมกาขายบริการทางเพศของนักเรียนได้อีกด้วย

2.6.4 แนวคิดพฤติกรรมกรรมการขายบริการทางเพศของนักเรียน

ในเรื่องของพฤติกรรมกรรมการขายบริการทางเพศ ผู้ศึกษาขอนำทฤษฎีของการเกิดพฤติกรรม เบี่ยงเบน เพื่ออธิบายถึงสาเหตุหรือมูลเหตุจูงใจ ในพฤติกรรมกรรมการขายบริการทางเพศของนักเรียน โดยเริ่มต้นจากการตั้งคำถามที่นำไปสู่การหาสาเหตุว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมแสดงออกในทาง เบี่ยงเบนทางสังคม บุคคลคนนั้นจะมีภาวะจิตใจอย่างไรมีบุคลิกภาพอย่างไร ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม บุคคลคนนั้นให้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาเนื่องจากว่าพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นขึ้นอยู่กับ การตั้งการของจิตใจดังนี้ คือ

นักจิตวิทยาส่วนใหญ่พิจารณาพฤติกรรมเบี่ยงเบน ว่ามีสาเหตุมาจากความคิดปกติ ทางจิตหรือความไม่สมประกอบทางบุคลิกภาพ ตามแนวคิดของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ผู้นำแห่งทฤษฎีจิตวิเคราะห์ เชื่อว่าการแสดงออกของสัญชาตญาณที่ปราศจากการควบคุม เขาเชื่อว่าพลังแรงและแรงขับที่อยู่ใต้จิตสำนึก (Unconscious) เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคน ฟรอยด์อธิบายการแสดงพฤติกรรมเพื่อสนองแรงขับจิตได้สำนึกในลักษณะกระบวนการที่เกิดขึ้น ในโครงสร้างของจิตที่มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ 1) อิด (Id) 2) อีโก้ (Ego) 3) ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego)

จากโครงสร้างทางจิตทั้ง 3 ประการ กล่าวได้ว่า พฤติกรรมใด ๆ ที่บุคคลจะกระทำขึ้น ก็ต้องผ่านการกลั่นกรองทั้ง 3 ทาง คือ อิด จะแยกแยะสิ่งที่ยังพอใจหรือไม่พอใจ อีโก้จะ แยกแยะความเป็นจริงหรือความไม่จริง ส่วนซูเปอร์อีโก้ก็จะแยกแยะคุณค่าของสังคมว่าสิ่งใดเป็น ความดีหรือความเลวซึ่งในบุคคลปกติทั่วไป องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างทางจิตทั้ง 3 ประการนี้ จะทำงานร่วมกันเป็นอย่างดี เพื่อที่ตัวบุคคลนั้นจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในสังคม (สมชาย อินโต. 2536 : 20 - 21) ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ยังอธิบายครอบคลุมถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนด้วย เช่น การ ตัดสินใจเข้าสู่การขายบริการทางเพศ ว่าเป็นการแสดงออกเพื่อได้ตอบและต่อสู้กับความรู้สึกกดดัน ความรู้สึกหมดหวัง หรือช่วยตนเองไม่ได้ หรือความสับสนอลหม่านทางด้านอารมณ์ และทฤษฎี แนวนี้ให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ หรือการพัฒนาจิตใจของบุคคลในวัยเด็ก ว่ามีส่วนทำให้เกิด แรงผลักดันหรือแรงกระตุ้นในทางเบี่ยงเบน ได้ในขณะที่บึงจับทางสังคมหรือสภาพแวดล้อมถูกมอง ว่า เป็นเหตุการณ์กระตุ้นให้ความคิดปกติของจิตใจประทุขึ้นมาเท่านั้น (พรชัย ชันดี. 2543 : 61)

จากการพิจารณาหลักจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์นั้น ผู้ศึกษาขออธิบายว่า เมื่อมนุษย์เผชิญ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และสภาพแวดล้อมรอบตัวหรือเมื่อมีสิ่งเร้าต่าง ๆ มากกระตุ้นให้เกิด ความต้องการ ณ จุดใดจุดหนึ่งขึ้นมาแล้วแต่กรณี ซึ่งจิตใจของมนุษย์จะเกิดความขัดแย้ง ขึ้นมาได้ 2 ทาง คือ การเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางที่ถูกและทางที่ผิดเท่านั้น แต่ถ้านักบุคคลใดมีภาวะจิตใจไปทาง ซูเปอร์อีโก้ ต่ำกว่า อิด และอีโก้ บุคคลนั้นก็จะเลือก แสดงพฤติกรรมที่มีแนวโน้มไปในทางที่เบี่ยงเบนได้ โดยเฉพาะการเกิดพฤติกรรมกรรมการขายบริการ ทางเพศของนักเรียนหญิง เนื่องจากค่านึงถึงเงินหรือสิ่งของที่ตอบแทนเท่านั้นโดยไม่คำนึงถึง ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของตัวเอง

จากการพิจารณาที่ส่งผลให้มีการขายบริการทางเพศของนักเรียนหญิงศึกษาวิจัยปัญหา โสเภณี โดย สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ ได้แบ่งประเภทหญิงโสเภณีไว้ 2 ประเภท คือ

1. หญิงขายบริการทางเพศประเภทสมัครใจ ซึ่งหมายถึง หญิงที่ตัดสินใจประกอบอาชีพค้าประเวณีด้วยตนเอง และไม่มีใครบังคับหรือข่มขืนใจ โดยมีสาเหตุหลักคั้นและจูงใจให้ตัดสินใจหลายประการ เช่น ความฟุ้งเฟ้อ ความรักสวยรักงาม ความกตัญญูฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2. หญิงขายบริการทางเพศประเภทไม่สมัครใจ ซึ่งหมายถึง หญิงที่ค้าประเวณีเนื่องมาจาก ถูกหลอกลวง หรือถูกซื้อขาย การตัดสินใจค้าประเวณีมิได้มาจากตัวหญิงเองแต่จำต้องค้าประเวณีด้วยความจำยอม เนื่องจากถูกข่มขู่และกรณีถูกซื้อขาย หมายถึง หญิงที่มีได้สมัครใจจะค้าประเวณีในครั้งแรก แต่ถูกบิดามารดาบังคับ หรือเกลี้ยกล่อมให้ค้าเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว โดยมีการชำระเงินค่าตัวหญิงให้กับบิดามารดาโดยตรง (สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ, 2526 : 65 - 66 ; อ้างถึงใน ดวงใจ วิมลปัญญา, 2546 : 22)

การขายบริการทางเพศของนักเรียนหญิงอาจสรุปได้ว่า เกิดจากความสมัครใจและไม่สมัครใจของนักเรียนหญิงเหล่านี้ ผู้ศึกษาขอแบ่งหัวข้อที่สำคัญ เพื่อเป็นการอธิบายถึงปรากฏการณ์เกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งปรากฏการณ์นี้ออกเป็น 5 ปรากฏการณ์ด้วยกันที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการขายบริการทางเพศของนักเรียนหญิงดังนี้ คือ

1. ความถี่ในการขายบริการทางเพศ

ภัตสร อิมานนท์ และคณะ, (2534 : 35 - 48) ได้ศึกษาลักษณะด้านประชากรและพฤติกรรมของสตรีขายบริการทางเพศ กล่าวว่า จำนวนแขกแต่ละวันของหญิงบริการทางเพศแตกต่างกันไปตามโอกาสและเทศกาล หญิงบริการเหล่านี้รับแขกโดยเฉลี่ยวันละประมาณ 6 คน ส่วนใหญ่ให้บริการวันละ 5 - 9 คน มีบางคนให้บริการแขกวันละกว่า 10 คน และมีบางคนที่รายงานว่ารับแขกมากถึงวันละ 15 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1

จำนวนความถี่ที่ให้บริการทางเพศ

จำนวนลูกค้า (คน : วัน)	ร้อยละ
1 - 4	24.8
5 - 9	57.6
10 - 14	16.0
15	1.6
รวม	100.0

2. รายได้ในการขายบริการทางเทศ

ภัตตาคาร ลิมานนท์ และคณะ. (2534 : 35 – 50) ได้ศึกษาลักษณะด้านประชากรและพฤติกรรมของสตรีขายบริการทางเทศ ได้กล่าวว่า จำนวนแขกที่มีไม่น้อยในแต่ละวันทำให้รายได้ของหญิงบริการทางเทศอยู่ในระดับค่อนข้างดีมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากอาชีพก่อนจะมาเป็นหญิงบริการทางเทศ ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 2,000 – 6,000 บาทต่อเดือน และมีจำนวนน้อยที่มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน โดยเฉลี่ยแล้วรายได้ต่อเดือนของหญิงบริการทางเทศกประมาณ 4,000 บาท ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2
รายได้ในการขายบริการทางเทศ

รายได้ (บาท : เดือน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000	7.2
2,000 – 3,999	40.8
4,000 – 5,999	30.4
6,000 ขึ้นไป	14.4
ไม่แน่นอน	5.6
ไม่ตอบ	1.6
รวม	100.0

3. รูปแบบการขายบริการทางเทศ

กาญจ ลวกุล (2545 : 41 – 42) จากการศึกษาได้กล่าวถึง เสน่ห์ รูปแบบ และประเภทในการขายบริการทางเทศของนักเรียน ไว้ดังนี้

1. ความหมายรูปแบบ ได้นิยามความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง ลักษณะของภาพที่ปรากฏต่อสายตาในแนวทางการปฏิบัติ หรือสิ่งที่ปรากฏต่อสายตาตามแนวทางที่มนุษย์คิดประดิษฐ์ขึ้น ดังนั้น รูปแบบการขายบริการทางเทศนักเรียน หมายถึง ลักษณะของการขายบริการทางเทศของนักเรียน ที่ปรากฏต่อสายตาในความเป็นจริงด้วยการให้บริการทางเทศกับผู้ซื้อบริการโดยมีค่าตอบแทนเป็นเงินตราหรือสิ่งของแลกเปลี่ยน

2. เสน่ห์ รูปแบบ ประเภทในการขายบริการทางเทศของนักเรียน

2.1 จำนวนของผู้กระทำการขายบริการทางเทศ มีการแบ่งเกณฑ์โดยเอเย่นต์ดังนี้ คือ

1) ขายบริการทางเทศแบบคนเดียว หมายถึง การขายบริการทางเทศโดยผู้ซื้อและผู้ขายติดต่อกันโดยตรงไม่ต้องผ่านเอเย่นต์ (ส่วนใหญ่ติดต่อกันทางโทรศัพท์หรือเข้ามาในเว็บไซด์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต)

2) ขายบริการทางเพศแบบเป็นกลุ่ม หมายถึง การขายบริการทางเพศโดยผ่านการติดต่อทางอินเทอร์เน็ต (ส่วนใหญ่ผ่านทางสถานเริงรมย์ เช่น ร้านคาราโอเกะสถานบริการอาบอบนวด บ่อนกาสิโน ห้องอาหาร อพาร์ทเมนท์ หอพักนักศึกษา บริษัทธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นต้น

3) การขายบริการทางเพศแบบสร้างเครือข่าย หมายถึง การขายบริการทางเพศในหมู่นักนิยมนริโภคเซ็กส์แบบมากกว่าสองคนขึ้นไปโดยติดต่อกันทางเว็บไซต์ หรือเว็บไซต์บอร์ดอินเทอร์เน็ต ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายรู้จักกันในภาษาศัพท์แสลงว่า “สวิงกิ้งส์ (การร่วมเพศตั้งแต่ 2 คนไป)” และยังมีอีกรูปแบบหนึ่งที่นิยมในยุคเศรษฐกิจเงินเฟ้อยุคประหยัดเงินเรียกว่า “เซ็กส์โพน”

2.2 การริเริ่มกระทำการขายบริการทางเพศด้วยตนเอง หมายถึง การตัดสินใจในการให้บริการทางเพศ ซึ่งมีค่าตอบแทนเป็นเงินตราหรือสิ่งของ ส่วนใหญ่แล้วจะมีเพื่อนหรือคนที่รู้จักชักชวนให้ทดลองทำก่อน และต่อมากระทำด้วยตนเอง

2.3 ความค่อนเียงในการขายบริการทางเพศ หมายถึง มีการขายบริการทางเพศแล้วอย่างน้อยหนึ่งครั้ง และเกิดความรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ไม่คิดบางจนยังรู้สึกว่าเป็นแฟนไม่ตกยุคตกสมัยอีกด้วย

2.4 ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการขายบริการทางเพศ หมายถึง ค่าตอบแทนที่ผู้ซื้อจ่ายให้แก่ผู้ขายบริการทางเพศเป็น โดยจะเป็นเงินตราหรือสิ่งของ เช่น รถยนต์ บ้าน คอนโดมิเนียม เครื่องประดับ ทูนาการศึกษา หรือแม้กระทั่งค่าใช้จ่ายประจำวันระหว่างการศึกษา

4. บุคคลหรือถูกค้าที่มารับบริการทางเพศ

สุติมวน (นฤมล) วงศ์สุภาพ (2537 : 102 - 104) จากการศึกษาได้กล่าวว่าประเภทของแขกจากสายคาของมาดาม และคนเชียร์แขกจัดกลุ่มได้ดังนี้

1. กลุ่มจ้างประเทสมิทั้งซีกตะวันออกและตะวันตก มีเกือบครึ่งหนึ่งของแขกที่มาใช้บริการ มีการประสานงานกับกลุ่มจัดทัวร์ต่าง ๆ หรือไกด์นำเที่ยวที่ติดต่อกับเจ้าของหรือมาดามเป็นการส่วนตัว

2. กลุ่มพ่อค้า นักธุรกิจ และนักการพนัน เป็นกลุ่มลูกค้าที่ใหญ่ที่สุดส่วนมากเป็นแขกประจำ แยกกลุ่มนี้ส่วนมากเป็นชนชั้นกลางขึ้นไป

3. กลุ่มข้าราชการและแขกขาจร เป็นกลุ่มลูกค้าส่วนน้อย หรือส่วนมากเป็นข้าราชการระดับสูงมาเลี้ยงรับรองแขก หรือมีราชการพิเศษแต่เข้ามาใช้บริการ โดยส่วนตัวแล้วจะมีน้อยมาก

5. การป้องกันตนเองจากโรคและการตั้งครรภีในการขายบริการทางเพศ

อุไรวรรณ คณีสุขเกษม และคณะ (2542 : 55 - 56) ได้กล่าวว่า ในเรื่องของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ ยังเป็นประเด็นที่ควรให้ความสนใจ ถึงแม้หญิงบริการจะมีความรู้ในเรื่องโรคเหล่านี้ดีมาคแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีหญิงบริการทางเพศบางกลุ่มที่ไม่มีความรู้ในเรื่องนี้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะกลุ่มหญิงบริการที่ยังเป็นเด็ก และหญิงบริการที่เพิ่งเริ่มต้นเข้าสู่อาชีพ ดังนั้น

การสำรวจหรือการศึกษาเรื่องนี้ ก็ยังเป็นประเด็นที่ไม่ควรละเลยควรครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
คือ

1. ความรู้ในเรื่องโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
2. การป้องกันตนเองจากโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
3. การใช้ถุงยางอนามัย
4. มีทักษะในการเจรจาต่อรองกับแขกในกรณีที่แขกไม่ต้องการใช้ถุงยางอนามัย
5. วิธีคุมกำเนิดที่ใช้ เช่น การใช้ถุงยางอนามัย และการใช้ยาคุมกำเนิด
6. การวางแผนการคุมกำเนิด และการวางแผนการมีบุตร (สำหรับหญิงบริการที่ยัง
อยู่กับสามีอยู่)
7. ความตั้งใจหรือความสนใจในการใช้วิธีการคุมกำเนิดชนิดใดชนิดหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ
8. ปัญหาการทำแท้ง

จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการขายบริการทางเพศ มีปัจจัยที่ทำให้เด็กนักเรียนหญิง
เข้าสู่การขายบริการทางเพศ จากปัจจัยที่มาจากตัวเด็กนักเรียนเองคือ เด็กนักเรียนมีความสนใจ
ที่จะขายบริการทางเพศเพื่อนำเงินมาซื้อสิ่งของตามความต้องการของตนเอง และอีกปัจจัยหนึ่ง
โดยนักเรียนไม่สนใจเอง เป็นปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม เช่น ถูกบังคับข่มขู่ หรือข่มขืน
จากผู้ปกครองของเด็กนักเรียนเองหรือจากสถานบริการต่าง ๆ ซึ่งนำมาอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
พฤติกรรมการขายบริการทางเพศของนักเรียนได้

2.6.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการขายบริการทางเพศ

อารีย์ กุศล (2547 : 177) ผลจากการศึกษา พบว่า นักเรียนที่ทำงานกลางคืนทั้งที่ขาย
บริการทางเพศแล้ว และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมิได้ตัดสินใจขายบริการ เพียงเพราะสาเหตุจากความ
ยากจน หรือต้องการเงิน ไปใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและเที่ยวเตร่แต่มีเรือนไขกายได้สภาพแวดล้อม
ที่เกื้อหนุนให้นักเรียนตัดสินใจขายบริการทางเพศ ซึ่งนักเรียนได้กลมกลืนกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการ
ทำงานกลางคืน และเคยขายบริการทางเพศมาก่อนเป็นผู้ชักชวนนักเรียนเข้าสู่งานบริการ ในสถาน
บริการบันเทิง ซึ่งจะเปลี่ยนเข้าสู่งานขายบริการทางเพศในภายหลังโดยได้รับแรงผลักดัน
จากประสบการณ์ทางเพศที่สัมพันธ์กับคนรักการได้ใกล้ชิดผู้หญิงที่ขายบริการ ได้รับถ่ายทอดแบบ
พฤติกรรมการขายบริการทางเพศจากคณะกรรมการณรงค์ด้านการค้าประเวณี และโครงการสร้าง
ชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท (2536 : 5 – 6) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการค้าประเวณี หรือการขาย
บริการทางเพศเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เป็นมูลเหตุที่มีผลต่อการค้าประเวณี
สามารถแบ่งได้ดังนี้

ปัจจัยภายใน คือ พื้นฐานหรือภูมิหลังเกี่ยวกับตัวผู้หญิงและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ชิดกับตัว
ผู้หญิง ได้แก่

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ ความยากจนของครอบครัว ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ มีหนี้สินมากไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงจำเป็นต้องดิ้นรนหางานทำ เพื่อให้มีรายได้มาเลี้ยงครอบครัวต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันสมควร งานที่ทำเป็นงานที่ไร้ฝีมือ งานบริการอันนำไปสู่สถานประกอบการและสถานขายบริการทางเพศได้ง่าย

2. ปัจจัยด้านการศึกษา มีโอกาสทางการศึกษาน้อย ไม่มีโอกาสศึกษาต่อหรือรับการฝึกฝนอาชีพ แม้จะได้รับการศึกษามัธยมศึกษา ก็ไม่เพียงพอที่จะใช้ในการดำรงชีวิตพึ่งพาตนเองได้

3. ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ทัศนคติ ค่านิยม ทัศนคติอย่าง สื่อกต่าง ๆ เป็นผลให้มีผู้เข้าสู่ตลาดการขายบริการทางเพศสูงขึ้น เพราะถือว่าการขายบริการทางเพศไม่เป็นเรื่องเสียหายถือเป็นความกตัญญูทดแทนบุญคุณพ่อแม่ ความอยุติในวัตถุประสงค์ความต้องการเปิดโลกทัศน์ใหม่ ๆ ทำให้ไปประกอบอาชีพขายตัว ตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เผยแพร่มีผลให้ผู้หญิงเข้าสู่วงการขายตัวง่ายขึ้น

นอกจากปัจจัยพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สังคม และสภาพแวดล้อมแล้ว พบว่าครอบครัวเป็นปัจจัยที่เป็นตัวเร่งหรือแรงผลักดันอันสำคัญ ต่อการตัดสินใจไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ และเกิดเป็นพฤติกรรมการขายบริการทางเพศได้

4. ปัจจัยทางด้านครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนในครอบครัวต้องไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ พอสรุปได้ดังนี้

4.1 ครอบครัวแตกแยก บิดามารดาหย่าร้างกัน ทำให้เด็กถูกทอดทิ้งหรือได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เด็กขาดความอบอุ่น และรู้สึกไม่มั่นคงเป็นเหตุให้ถูกชักจูงไปประพฤตินในทางไม่เหมาะสม

4.2 บิดามารดา และสมาชิกในครอบครัว มีค่านิยมไม่ต่อต้านการไปประกอบอาชีพค้าประเวณี ทำให้บิดามารดาไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องเสียหายที่บุตรสาวไปประกอบอาชีพนี้ เพื่อนำเงินมาช่วยเหลือครอบครัว หรือช่วยยกฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวให้ดีขึ้น จนเป็นที่ยอมรับของสังคม

4.3 ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัว หรือมีญาติพี่น้องเคยไปประกอบอาชีพขายบริการทางเพศมาก่อน จะมีพฤติกรรมส่งเสริมหรือชักชวนให้ลูกไปขายบริการทางเพศหรืออาจมีพฤติกรรมขายลูก

ปัจจัยภายนอก คือ ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันอีกทางหนึ่ง ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงให้ผู้หญิงในชนบทต้องเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี หรือส่งผลให้มีพฤติกรรมการขายบริการทางเพศ

1. กลุ่มผู้ประกอบการค้าประเวณี เป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้ธุรกิจโสเภณีเติบโตเพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้จัดหาผู้หญิงมาให้กับสถานค้าประเวณี เพื่อให้บริการทางเพศแก่ผู้ที่ต้องการซื้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันธุรกิจการขายบริการทางเพศได้ขยายตัวในรูปแบบต่าง ๆ กัน ทำให้มีการจัดหาหญิงมาค้าบริการทางเพศมากขึ้น ในบางพื้นที่ที่มีค่านิยมเกี่ยวกับการค้าประเวณีว่าเป็นเรื่องไม่เสียหาย กลุ่มผู้ประกอบการนายหน้าซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลในพื้นที่ ผู้มีอิทธิพลใน

ท้องถิ่นจะเข้าไปติดต่อกับพ่อแม่ โดยให้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง ซึ่งในปัจจุบันค่าตัวของหญิงขายบริการทางเพศจะเป็นไปในรูปสัญญาทางธุรกิจ คือเป็นเงินกู้ที่พ่อแม่รับไว้ โดยยินยอมให้ลูกไปทำงานใช้หนี้ซึ่งพ่อแม่ก็ต้องจำยอมเพราะความยากจน

2. นายหน้า เป็นผู้ไปแสวงหา หรือชักนำเด็กสาวจากหมู่บ้านไปค้าประเวณีโดยได้รับผลประโยชน์ตอบแทน และนายหน้าอาจเป็นคนในหมู่บ้านหรือคนนอกพื้นที่

3. ขายนักเที่ยว ถือเป็นผู้สนับสนุนให้กิจการค้าประเวณีเจริญเติบโต และมีผู้หญิงต้องเข้าสู่อาชีพค้าประเวณีใหม่ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกรณีขายนักเที่ยวโสเภณีเด็ก

4. ระบบรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ทั้งที่เป็นข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนขาดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับชาวบ้าน ทำให้ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้อง นอกจากนี้ผู้นำชุมชนยังขาดภาพรวมในการมองปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะปัญหาโสเภณี ซึ่งจะต้องแก้ไขในภาพรวมทั้งระบบ

ดังนั้น พฤติกรรมการขายบริการทางเพศ จึงเป็นผลของการกระทำอันเกิดขึ้นมาจากประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดูของสถาบันทางสังคม ทั้งครอบครัว โรงเรียน ศาสนาและสังคม และรวมไปถึง ค่านิยม ทัศนคติ ความรู้สึกทางค่านิยมของบุคคลซึ่งมีส่วนของค่าตอบแทนมาเป็นส่วนประกอบ อันเป็นผลต่อการแสดงพฤติกรรมการขายบริการทางเพศของบุคคลนั้น

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการขายบริการทางเพศ ซึ่งมาจากการเกิดของพฤติกรรมทางเพศ เป็นสิ่งที่มิมาตั้งแต่กำเนิด โดยเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ที่อยู่ภายในจิตใจ และรวมไปถึงสภาวะของกระบวนการรับรู้ และทัศนคติ ดังนั้น เมื่อเกิดการกระตุ้นจากสิ่งต่างๆ ที่ชื่นชอบและไม่ชื่นชอบ ก็จะส่งผลให้เกิดการกระทำที่แสดงถึงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและทำให้นักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการขายบริการทางเพศแอบแฝงได้ด้วย เช่น เคยมีเพศสัมพันธ์ หรือไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อจะอธิบายถึงปรากฏการณ์ของพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ แล้วนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงต่อการขายบริการทางเพศแอบแฝงเหล่านี้ ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นนั้นผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาของ ภัสสร ลิมานนท์ ภาณุ ลวกุล สุสิมาน วงศ์สุภาพ และอุไรวรรณ คณิงสุขเกษม ที่เกี่ยวกับแบบแผนของการมีเพศสัมพันธ์และการขายบริการทางเพศ เช่น ความถี่ รายได้ รูปแบบการมีเพศสัมพันธ์ เพื่อนหรือลูกค้า และการป้องกันตนเองจากโรคและการตั้งครรภ์ ซึ่งเป็นผลพวงทำให้มีการขายบริการทางเพศของนักเรียนหญิงอยู่อย่างนี้ตลอดไป ในประเทศที่ไว้การพัฒนาทางด้านจิตใจ

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัสสร ลิมานนท์ และคณะ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โครงสร้างการศึกษา ลักษณะด้านประชากรและพฤติกรรมของสตรีขายบริการทางเพศ เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีโดยกำหนดเลือกพื้นที่การวิจัยในหนึ่งอำเภอของภาคเหนือ และอีกอำเภอหนึ่งของจังหวัดภาคใต้ซึ่งจัด

ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของชาวไทย และชาวต่างประเทศ ซึ่งน่าจะเป็นแหล่งสำคัญในการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโรคเอดส์ ออกไปสู่ประชากรทั่วไปได้อย่างรวดเร็วทางหนึ่งโดยการใช้การสัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากหญิงบริการที่ประกอบอาชีพในสถานประกอบการทั้ง 2 ประเภท (สำนักบริการและร้านอาหาร / ภัตตาคาร) ทั้งหมด 153 ราย และการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก 13 ราย จากบุคคลต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้ง 2 แบบ จากตัวหญิงบริการสะท้อนให้เห็นว่าหญิงบริการเกือบทั้งหมดมีพื้นฐานทางด้านสังคม และเศรษฐกิจที่อาจจัดอยู่ในกลุ่มคือยโอกาสในสังคมมาก ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวยากจนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเกือบทั้งหมดมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าภาคบังคับ ที่สำคัญ คือ หญิงบริการกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในวัยที่ถือว่าเป็นเยาวชน (อายุระหว่าง 15 – 24 ปี) ที่ควรจะเป็นกำลังแรงงานสำคัญในการพัฒนาประเทศแม้ว่าจะมีหญิงบริการส่วนหนึ่งอยู่ในวัยสาวใหญ่ ซึ่งอาจเป็นเพราะประกอบอาชีพนี้มาเป็นเวลานานแล้ว และที่น่าสนใจ พบว่า ภูมิถิ่นเนาของหญิงบริการเหล่านี้ เกือบทั้งหมดอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งอาจมีทั้งที่มาจากจังหวัดอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ หรือมาจากอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดเดียวกันกับชุมชนที่คนอาศัยอยู่ เพื่อประกอบอาชีพอยู่ในปัจจุบันรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่น่าพอใจแต่อย่างไรก็ตาม พบว่า หญิงบริการส่วนใหญ่ ซึ่งมีหนี้สินผูกมัดกันอยู่กับเจ้าของกิจการที่ตนสังกัดอยู่ และในส่วนของความรู้ในการป้องกันเกี่ยวกับโรคเอดส์ ของโรคเอดส์ ปรากฏว่าหญิงบริการเหล่านี้มีความรู้สึกลึกซึ้งมาก อาจเนื่องมาจากภาระเร่งรัดอย่างต่อเนื่องของสื่อมวลชน กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานอื่น ๆ ในระยะเวลา 3-4 ปีที่ผ่านมา และได้มีการเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหาการค้าประเวณีไว้ท้ายสุดในการวิจัยว่าเนื้อหา และธรรมชาติของการขายบริการทางเพศและระบบการค้าประเวณีประเภทนี้มีความซับซ้อนอย่างมากไม่ว่าจะจากมุมมองใด ไม่ว่าจะในแง่ของเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมรวมทั้งค่านิยมของคนในแต่ละท้องถิ่น การแก้ไขปัญหานี้จึงคงไม่อาจมุ่งหวังได้ว่าระบบใดระบบหนึ่งเพียงระบบเดียว จะทำให้ปัญหานี้หมดสิ้นไปแต่การหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวควรทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ที่เป็นไปอย่างค้ำเนื่องด้วยความเอาใจใส่อย่างแท้จริงโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ก็คงจะช่วยให้อาชีพของหญิงบริการอยู่ในวงจำกัดที่สังคมสามารถดูแลและจัดการได้

ทวีคูณ มลยาภรณ์ (2537 : บทคัดย่อ) แนวโน้มของปัญหาเด็กเร่ร่อนขายบริการทางเพศในเมืองพัทธยา พัทธยาเป็นสถานที่แห่งหนึ่ง ที่เด็กส่วนใหญ่จะเคลื่อนย้ายมาอาศัยอยู่เพราะมีบริเวณกว้างขวาง สถานที่ที่เด็กเร่ร่อนใช้เป็นที่พักอาศัยหลับนอนจะกระจายไปทั่วทั้งพัทธยาเหนือ พัทธยากลางและพัทธยาใต้ แต่จะพบมากที่สุดในบ้านพัทธยาใต้ ซึ่งเป็นแหล่งสถานบันเทิงขนาดใหญ่ เริ่มเปิดตัวตั้งแต่ตอนเย็นเรื่อยไปจนถึงคืนตามถนนที่จัดเป็น Walking Street มีบาร์เปิด มีสาวบริการนั่งอยู่ทั่วไป ลึกเข้าไปภายในจะเป็นบาร์ต่าง ๆ แต่เด็กเร่ร่อนจะมาอยู่แถวห้าง บาร์ไชเรน หรือสะพานปลา ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับติดต่อกู้ยืมเงิน เมื่อได้ลูกค้าแล้วก็จะไปด้วยกัน

ส่วนในตอนกลางวันเด็กที่ได้รับการพักผ่อนพอสมควรแล้วก็อาจจะไปหาลูกค้าบริเวณหาดจอมเทียน โดยเฉพาะในบริเวณหาดคงคาลที่มีกลุ่มชาวต่างชาติติดนอนแอบแดดอยู่เป็นจำนวนมากและในบริเวณพลาซ่า โรงแรมใหญ่ ๆ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวเดินชมสินค้าในห้างร้านเด็กบางคนก็เร่ร่อนมายังพัทธา บางคนอาจจะโชคดีที่มีชาวต่างชาติที่เป็นลูกค้าบางคนขึ้นขอบและพาไปเลี้ยงดูตลอดระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในประเทศไทย

สุรินทร์ ภูสิงห์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการขายบริการของสตรีในชนบทศึกษารณีสาวตะเกียงน้อย อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของสาวตะเกียงน้อย แรงจูงใจที่ทำให้สตรีเข้าสู่การเป็นสาวตะเกียงน้อย พฤติกรรมการขายบริการทางเพศ ตลอดจนผลกระทบจากการขายบริการทางเพศของสาวตะเกียงน้อยต่อเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสุขภาพอนามัยของประชาชนในเขตอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นหรือเมื่อประมาณ 170 ปีมาแล้ว ประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรมคือการทำนาเป็นอาชีพหลักนับถือพุทธศาสนา ชีวคัมภีร์ในชนบทรวมนิยมประเพณีเหมือนชาวอีสานทั่วไป

2. สาวตะเกียงน้อย อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เริ่มปรากฏประมาณปี พ.ศ. 2485 สาเหตุที่เรียกสาวตะเกียงน้อย เนื่องจากสตรีกลุ่มนี้ขายเครื่องคัมและอาหารในงานประเพณีและงานรื่นเริงต่าง ๆ ในเวลากลางคืน การขายสิ่งของดังกล่าวมีลักษณะวางขายกับพื้น ใช้เสื่อปูและจุดตะเกียงน้ำมันก๊าดเพื่อให้เกิดแสงสว่าง ในระยะแรกจะมุ่งขายอาหารและเครื่องคัมไม่มีการขายบริการทางเพศ หลังจากปี พ.ศ. 2510 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่อำเภอศรีเมืองใหม่ เป็นผลให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป จากสาเหตุดังกล่าวส่งผลให้สาวตะเกียงน้อยที่ประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจและครอบครัว ซึ่งเคยขายอาหารและเครื่องคัมเพียงอย่างเดียวมาขายบริการทางเพศควบคู่กัน

3. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สตรีต้องมาขายบริการทางเพศสาวตะเกียงน้อยทุกคนมีฐานะยากจน แต่มีภาระต้องรับผิดชอบ ไม่มีวิธีการอื่นที่จะสามารถหาเงินได้จำนวนเพียงพอสำหรับใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ได้แก่ การด้อยการศึกษา ขาดโอกาสและทางเลือกในการดำเนินชีวิต การไม่ประสบผลสำเร็จในชีวิตสมรส ลัทธิบริโภคนิยมและวัตถุนิยม และได้รับการชักชวนจากคนที่รู้จัก

4. สาวตะเกียงน้อยทุกคนมีการวางแผนและเตรียมการไว้ล่วงหน้า สินค้าหลักที่นำไปจำหน่ายคือ สุราและเบียร์ ส่วนอาหารเป็นประเภทกับแกล้ม ลงทุนประมาณ 1,000 - 1,500 บาท ได้กำไรเฉลี่ยคืนละไม่ต่ำกว่า 500 บาท

5. เนื่องจากการขายบริการทางเพศของสาวตะเกียงน้อย เป็นลักษณะแอบแฝงจึงไม่มีรูปแบบที่แน่นอน สาวตะเกียงน้อยจะขายบริการทางเพศให้กับชายที่รู้จักและคุ้นเคยกับตนเอง ซึ่ง

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.64) มีคู่สมรสแล้ว โดยเฉพาะนักปกครองท้องถิ่นเพราะชายกลุ่มนี้มีค่านิยมในการวัดบุคลิกภาพและบารมีการเป็นผู้นำ โดยการมีขาประจำเป็นสาวตะเกียงน้อย

6. ขั้นตอนและกระบวนการมีเพศสัมพันธ์ มีหลายขั้นตอนเริ่มจากการพูดคุยเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจขายบริการทางเพศ เป็นขั้นตอนการคัมเครื่องคัม สนทนาและเกี้ยวพาราสีเพื่อให้เกิดความไว้วางใจ และนำไปสู่การตกลงราคาค่าบริการซึ่งคิดอัตราเฉลี่ยครั้งละ 20 บาท สถานที่ที่มีเพศสัมพันธ์ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านสาวตะเกียงน้อยทุกคนไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยในขณะที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มาใช้บริการเลย

7. การขายบริการทางเพศของสาวตะเกียงน้อย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสุขภาพอนามัยของประชาชนในเขตอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานีหลายประการที่สำคัญ ได้แก่ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ยอมรับเพราะขัดต่อหลักศีลธรรมการสูญเสียเงินโดยไม่จำเป็น ครอบครัวแตกแยก เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี และเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

พระมหาสมส่วน สároฐพันธ์ (2540 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการต่อปัญหาการค้าประเวณีเด็ก : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสังฆประชานุเคราะห์ ในจังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อสภาพปัญหาและสาเหตุของการค้าประเวณี เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อโครงการสังฆประชานุเคราะห์ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการสังฆประชานุเคราะห์ การศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเจาะลึกถึงข้อมูลทั่วไปของประชากร จำนวน 41 รูป (ราย) เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลข้อเท็จจริงทางสังคมให้สามารถนำเสนอได้ทั้งในเชิงปริมาณและเนื้อหาสาระ โดยการพรรณนาข้อความ ซึ่งปรากฏผลการศึกษาและข้อเสนอแนะครั้งนี้โดยผลการศึกษาจากเอกสาร พบว่า การค้าประเวณีเด็กเกิดจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาอย่างไม่เท่าเทียมกันระหว่างชนบทกับเมือง และอีกปัจจัยหนึ่งมาจากค่านิยมการแข่งขันกันทางวัตถุอันเป็นค่านิยมท้องถิ่น และการได้รับการศึกษาที่ไม่เพียงพอ จึงทำให้เด็กถูกล่อลวงได้ง่าย และผลการศึกษาจากภาคสนาม พบว่า พระสังฆาธิการส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในระหว่าง 31 - 40 ปี ดำรงสมณเพศมานานอยู่ระหว่าง 11 - 20 พรรษา พระสังฆาธิการส่วนใหญ่เป็นชาวจังหวัดพะเยา และมาจากครอบครัวเกษตรกรรมการศึกษาชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาและนักธรรมเอก ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะตำบลระหว่าง 1 - 5 ปี ส่วนใหญ่รับรู้ปัญหาการค้าประเวณีที่เกิดขึ้นว่า มาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจความยากจนของครอบครัวและค่านิยมท้องถิ่น การได้รับการศึกษาที่ไม่เพียงพอส่งผลให้เด็กบางส่วนเข้าสู่อาชีพขายบริการทางเพศด้วยความสมัครใจของตัวเองและของพ่อแม่ พระสงฆ์ยังมองว่าการค้าประเวณีของเด็กในชุมชนถือว่าเป็นวิถีชีวิตที่ได้ปฏิบัติกันมานานจนเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาไปเสียแล้วแต่พระสงฆ์ในชุมชนเองก็ไม่ได้นั่งนอนใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น พยายามหาทางช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหายอยู่ตลอดเวลา ซึ่งความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อโครงการ

สังคมประชานุเคราะห์ พบว่า การดำเนินงานมีปัญหาในเรื่องเงินค่าใช้จ่าย ขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการและขาดสำนักงานติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องที่ชัดเจน ไม่มีการตรวจเยี่ยมประเมินผลการปฏิบัติงาน และพบว่ายังขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์โครงการให้พระสงฆ์และประชาชนทั่วไปได้รับรู้วัตถุประสงค์ของโครงการมีน้อยมาก สำหรับข้อเสนอของพระสังฆาธิการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาค้าประเวณีเด็ก ท่านเห็นว่าพระสงฆ์ควรเพิ่มบทบาทตนเองในการให้ความช่วยเหลือประชาชน พร้อมกับพัฒนาบุคลากรให้พร้อมที่จะปฏิบัติงาน ในด้านโครงการสังฆประชานุเคราะห์ควรดำเนินการให้ต่อเนื่อง มีการตรวจเยี่ยมรับทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และควรแก้ไขระบบการเงิน

อัจฉรา สุวรรณศรี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศและความคิดเห็นของครูต่อบทบาทครู และการทำงานร่วมกับนักสังคมสงเคราะห์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าประเวณีเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ผลการศึกษา พบว่าครูส่วนใหญ่ มีความเข้าใจปัญหาเด็กถูกล่วงละเมิดเป็นอย่างดี ทั้งทางด้านลักษณะรูปแบบของการล่วงละเมิด โดยสถานการณ์ปัญหาและความรุนแรงในปัจจุบัน และผลกระทบของปัญหาค้าประเวณี นอกจากนี้ครูยังเห็นความจำเป็นในวิธีการทำงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาค้าประเวณีเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ครูมีความตระหนักในบทบาทของครูในเรื่องที่เกี่ยวกับการสอน และให้ความรู้กับเด็กเพื่อให้เด็กรู้จักปฏิเสธพฤติกรรม และบอกเล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นทราบมากที่สุดและครูเห็นว่าบุคคลอื่นควรมีบทบาทมากกว่าครู ในเรื่องของการรณรงค์กับชุมชน ซึ่งถือเป็นถึงแวดล้อมรอบตัวเด็ก ให้ตระหนักถึงปัญหาค้าประเวณีเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศและการบำบัดฟื้นฟูเด็กเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ครูเห็นว่าครูและบุคคลอื่นควรมีบทบาทใกล้เคียงกันในเรื่องการสอนวิธีการป้องกันและระมัดระวังตัว การทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองควรช่วยเด็กเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการกับปัญหา

บุศยา แรกข้าว (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในอำเภอเมืองเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาบทบาทบิดามารดาและตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยบิดามารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ปีการศึกษา 2541 ที่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ตั้งในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ทักษะคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร ความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดา และบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร ในด้านการถ่ายทอดด้านความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูง การถ่ายทอดความรู้ด้านการเบี่ยงเบนความรู้สึกรู้สึกทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยและการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ฉุนเฉียวอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทการถ่ายทอดความรู้ด้านพัฒนาการทางเพศ และการเปิดรับข้อมูลข่าวสารเรื่องเพศจากสื่อมวลชนและกลุ่มสังคมอยู่ในระดับต่ำ

2. เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดาและเพศของบุตรมีความสัมพันธ์กับบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร

3. การเปรียบเทียบบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของบุตรระหว่างครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดากับครอบครัวที่มีบิดาหรือมารดาคนเดียวพบว่าไม่แตกต่างกัน

4. ตัวแปรที่ทำนายบทบาทของบิดามารดาต่อการเตรียมความพร้อมในการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของบุตร ได้แก่ เพศของกลุ่มตัวอย่าง อายุของบิดา ระดับการศึกษาของบิดา เพศบุตร ทิศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ของบุตรและความรู้เรื่องเพศศึกษาของบิดามารดา

นารี หงษ์จรรยา (2528 ; อ้างถึงใน สุทธิลักษณ์ นาคสู่สุข. 2544 : 39) พบว่า สภาพครอบครัวของเด็กที่อยู่ในลักษณะครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ คือ พ่อแม่ลูกอยู่กันไม่พร้อมหน้าหรือไม่ได้อยู่ด้วยกัน ความสัมพันธ์ของพ่อแม่กับเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ไม่ดีเท่าที่ควร คือ มีความไม่เข้าใจกัน ถูกปล่อยปละละเลยตามขจากรวม ทะเลาะกันบ่อย ความสัมพันธ์ของพี่น้องโดยปกติแล้วไม่ถูกกัน ไม่สนใจกัน ภายในครอบครัวมีเรื่องขัดแย้งกันบ่อย ทำให้เด็กและเยาวชนถูกส่งโทษบ่อย สาเหตุเหล่านี้ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกลดน้อยใจ และต้องการไปให้พ้นจากสภาพเช่นนั้น

หนึ่งฤทัย โอภาสพฤ (2546 ; บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การขายบริการทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเข้าสู่อาชีพการขายบริการทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิง การตัดสินใจเข้าสู่การขายบริการทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิง การดำเนินชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นหญิง ที่ขายบริการทางเพศการนำเสนอภาพของนักเรียน / นักศึกษาวัยรุ่นหญิง โดยใช้การนำเสนอเป็นกรณีศึกษา (Case Study) ทั้งหมด 9 ราย และนายหน้าอีก 1 ราย ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแนวทางในการศึกษาในครั้งนี้ ผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า

1. กระบวนการเข้าสู่การขายบริการทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิงในวัยเรียนโดยภาพรวมนักเรียนวัยรุ่นหญิง ส่วนใหญ่ที่อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ของนายหน้ารายนี้มักจะเป็นเพื่อนกันได้แก่ กลุ่มนักเรียนการศึกษานอกโรงเรียน กลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มระดับอุดมศึกษา จาก

การวิเคราะห์โดยภาพรวม ภูมิหลังทางครอบครัวของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นหญิงในวัยเรียนมักมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์มากนัก คือ ครอบครัวแตกแยกขาดพ่อแม่เลี้ยงดู พ่อแม่และผู้ปกครองปล่อยปละละเลย ขาดการดูแลเอาใจใส่ ซึ่งเกิดจากการคบค้าสมาคมที่แตกต่างของพวกเธอ โดยเฉพาะเพื่อน ๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้องในอาชีพนี้ ได้มีบทบาทในการชักนำให้พวกเธอก้าวเข้าสู่อาชีพการขายบริการทางเพศ และการยอมรับการตีความในทางบวกของอาชีพนี้ว่า ทักษะคตินักเรียนวัยรุ่นหญิงต่อการขายบริการทางเพศการขายบริการทางเพศในวัยเรียน นักเรียนวัยรุ่นหญิงเหล่านี้มองการขายบริการทางเพศเป็นเรื่องของความจำเป็นของแต่ละคน และถือเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่มีมานานแล้ว โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมที่พวกเธอกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษา การที่พวกเธอยังเป็นนักเรียน นักศึกษาอยู่ด้วยแล้ว พวกเธอเห็นว่าจะทำให้ราคาของพวกเธอสูงขึ้นเสียด้วยซ้ำไป และมันก็ไม่ได้เสียหายนะอะไร ไม่ได้สร้างความเคืองร้อนให้ใคร มูลเหตุหรือเงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจขายบริการทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นหญิงเกิดจากปัจจัย 2 ประการอันได้แก่

ประการที่หนึ่ง ได้แก่ ปัจจัยภายในหรือปัจจัยด้านบุคคล คือ อิทธิพลจากตัวเด็กแรงกดดันทางด้านจิตใจ ความไม่ฝันของวัยรุ่นในยุคนั้น “บริโภคนิยม”

ประการที่สอง ได้แก่ ปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสังคม คือ อิทธิพลทางครอบครัว อิทธิพลของเพื่อน อิทธิพลทางการควบคุมทางสังคม อิทธิพลที่เกิดจากความหมายเชิงอัตวิสัยของการมีเพศสัมพันธ์ของชายผู้เที่ยว

2. วิธีการดำเนินชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นหญิงในวัยเรียน ในระหว่างการใช้ชีวิตในการขายบริการทางเพศ ซึ่งการพักอาศัยของนักเรียนวัยรุ่นหญิง พบว่า จะอาศัยอยู่กับครอบครัวและแยกออกมาเช่าหอพัก ห้องเช่าอยู่ต่างหาก ในส่วนของการสวมบทบาทการเป็นลูกสาว พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงที่อาศัยอยู่กับครอบครัว สามารถแสดงบทบาทการเป็นลูกสาวที่ดีโดยการรับผิดชอบเรื่องงานบ้านและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในบ้านด้วยตัวเอง ซึ่งรายได้จะได้อาจมาจากการขายบริการทางเพศ บทบาทการเป็นนักเรียนในสถาบันการศึกษา พบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงจะไม่แต่งเครื่องแบบนักศึกษา “ออกงาน” โดยเด็ดขาด เนื่องจากต้องหลบเลี่ยงจากอาจารย์ ผู้ปกครอง และคนรู้จัก และการขายบริการทางเพศไม่มีผลต่อการเรียน หรือว่าภาพลักษณ์ของการเป็นนักเรียนกลับมองว่ารายได้ที่เกิดจากการขายบริการทางเพศ สามารถที่จะช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนได้ และนำเงินที่หามาได้มาใช้จ่ายในการแต่งตัวซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเป็นต้น ตลอดจนมองว่าการเป็นนักเรียนในสถาบันการศึกษาสามารถที่จะเรียกร้องค่าบริการจากชายผู้เที่ยว ได้มากกว่าผู้หญิงที่ขายบริการทางเพศตามสถานบริการ ในส่วนบทบาทของการเป็นผู้หญิงในสังคมพบว่า นักเรียนวัยรุ่นหญิงในวัยเรียนสามารถวางตัวได้กลมกลืนกับคนทั่วไป และพบว่าส่วนใหญ่มีคนรักคนรักบางคน ก็ทราบว่ามันเองทำอาชีพนี้ บางคนก็ปิดบังไม่ให้คนรักรู้ความจริงว่าตนเองประกอบอาชีพนี้

3. ปัญหาอุปสรรคและผลกระทบที่เกิด จากการใช้ชีวิตในการขายบริการทางเพศของ นักเรียนวัยรุ่นหญิง พบว่า ปัญหาที่ด้อยผลเสี่ยงเจ้าหน้าที่ตำรวจเนื่องจากว่าตนเองอายุยังไม่ถึง 18 ปี ปัญหาการหลบเลี่ยงจากคนรู้จักเพื่อป้องกันผู้ที่จะไปบอก พ่อ แม่ ผู้ปกครองและอาจารย์ใน สถาบันการศึกษา ปัญหาการถูกเอาเปรียบจากนายหน้าในส่วน of ผลกระทบจากการที่ นักเรียนวัยรุ่นหญิงในวัยเรียนพบว่า ส่งผลกระทบต่อทางด้านสุขภาพจิต ได้แก่ ความหวาดกลัวว่าคนที่รู้จักจะรู้ความจริงโดยเฉพาะ พ่อ แม่ ผู้ปกครองและคนรัก สุขภาพกาย ได้แก่ เกิดจากการ รับประทานยาคุมฉุกเฉิน การใช้ยาเสพติดในระหว่างการใช้ชีวิตในการขายบริการทางเพศ ด้านสังคม ได้แก่ การถูกมองจากชายผู้ที่เกี่ยวข้องใช้บริการตนเองมักจะมองตนด้วยความรังเกียจ และดูถูก ทำให้พวกเขารู้สึกว่า ตนเองไร้ค่า

ดวงใจ วัฒนปัญญา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของครูสังกัด กรุงเทพมหานครที่มีต่อการลดความเสี่ยงการขายบริการทางเพศของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูต่อปัญหานักเรียนขายบริการทางเพศ ศึกษาบทบาทของครูในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนขายบริการทางเพศ และศึกษาความคิดเห็นต่อควรมีส่วนร่วมใน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนขายบริการทางเพศ ซึ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เป็นครู สังกัดกรุงเทพมหานครที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 288 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลและผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ประชากรที่ ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี สอนหนังสือในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีประสบการณ์วิชาชีพครู 1 – 5 ปี ไม่มีตำแหน่งงานนอกเหนือจากการทำหน้าที่สอน มีระดับ การศึกษาระดับปริญญาตรีสำหรับความคิดเห็นของประชากรที่ศึกษา ที่มีต่อปัญหานักเรียนขาย บริการทางเพศปรากฏว่า เมื่อพิจารณาแล้วเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าประชากรที่ศึกษา มีความ คิดเห็นต่อความรุนแรงปัญหาอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ สาเหตุปัญหาและการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ส่วนบทบาทของครูในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนขาย บริการทางเพศ เมื่อพิจารณากันเฉลี่ย พบว่า ประชากรที่ศึกษามีการปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นผู้ แนะนำแนวทางอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้ช่วยเหลือและเป็นผู้ ประสานงานตามลำดับ และประชากรที่ศึกษามีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านนโยบายและด้านการวางแผน ตามลำดับ

เจนจิรา สุขเกื้อ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการ ป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จังหวัดกาญจนบุรี

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันการมี เพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ยสะสม การดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว การพักอาศัย ค่าใช้จ่ายประจำวัน ประสบการณ์การคบเพื่อนชาย และอิทธิพลของทักษะชีวิต

ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะการตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง และทักษะการจัดการกับอารมณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนหญิงระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 234 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนหญิงที่มี คะแนนผลการเรียนเฉลี่ย การดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ค่าใช้จ่ายประจำวัน และประสบการณ์การคบเพื่อนชายแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนหญิงที่มีการพักอาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

2. ทักษะชีวิต ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ และทักษะการตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงได้ร้อยละ 46.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พนอวดี จันทนา (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในชุมชนเกาะสมุย การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการควบคุมตนเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความคิดเห็นต่อการใช้บริการสถานเริงรมย์ ความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในชุมชนเกาะสมุย 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในชุมชนเกาะสมุย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย และประสบการณ์การใช้บริการสถานเริงรมย์ 3) เพื่อศึกษาว่าการควบคุมตนเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความคิดเห็นต่อการใช้บริการสถานเริงรมย์ ความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในชุมชนเกาะสมุย ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในชุมชนเกาะสมุย โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 236 คน ผลการวิเคราะห์ พบว่า

1. การควบคุมตนเอง อยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ในครอบครัว อยู่ในระดับดี ความคิดเห็นต่อการใช้บริการสถานเริงรมย์ และความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ อยู่ในระดับน้อย

2. พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ จำแนกตาม เพศ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย และประสบการณ์การใช้บริการสถานเริงรมย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามค่าใช้จ่ายที่ได้รับ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. การควบคุมตนเอง ความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และความคิดเห็นต่อการใช้บริการสถานเริงรมย์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ได้ ร้อยละ 33.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสถานเริงรมย์ และสื่อที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ นักเรียนต้องตระหนักและมีทักษะในการควบคุมตนเองให้มากขึ้น การจัดโปรแกรมการฝึกอบรมการควบคุมตนเอง เป็นแนวทางสำคัญในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนกลุ่มนี้

วิภาดา เอี่ยมเข้ม (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืนของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงการให้ความหมายต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืนของวัยรุ่น กระบวนการที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืนและผลที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง อายุ 20 – 25 ปี อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 ราย เป็นหญิง 10 และชาย 10 ราย

ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืนสรุปได้ว่า คือ พฤติกรรมของชายหญิงที่ไม่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน แต่รู้สึกถูกใจกันและยินยอมที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศ เพื่อระบายความต้องการทางเพศและความโกรธของทั้งสองฝ่าย และนำมาซึ่งความสนุกสนาน ดิ้นเต้น อีกทั้งไม่ต้องมีความผูกพันทางด้านจิตใจต่อกันและไม่ต้องรับผิดชอบต่อสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นภายหลัง โดยกระบวนการทั้งหมดนี้จะเริ่มต้นและจบลงอย่างรวดเร็ว

การไปเที่ยวกลางคืนเป็นกระบวนการที่พบว่านำกลุ่มตัวอย่างไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืนได้มากที่สุด รองลงมา คือ การติดต่อกับทางโทรศัพท์กับบุคคลที่เพื่อนแนะนำ และการไปงานเลี้ยงสังสรรค์ที่บ้านเพื่อนหรือเที่ยวต่างจังหวัด

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ข้ามคืนคือปัจจัยภายใน ได้แก่ ทัศนคติต่อเรื่องเพศประสพการณ์ความรักและเพศสัมพันธ์ที่ผ่านมา การให้ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืน รวมทั้งความคาดหวัง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายนอกได้แก่ การดื่มสุรา บรรยากาศ และกลุ่มเพื่อน ซึ่งการดื่มสุราเป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่สุด

ผลของการมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืนที่พบมากเป็นผลทางจิตใจด้านความวิตกกังวลต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอดส์และการตั้งครรภ์ และเกิดความรู้สึกผิดภายหลังการมีเพศสัมพันธ์ข้ามคืน แล้วส่วนผลด้านร่างกายนั้นพบกลุ่มตัวอย่างเพียงรายเดียวที่กล่าวถึงความเหน็ดเหนื่อย

จิราภรณ์ อนุชา และรัตนันท์ เกียรติมาลา (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์และพฤติกรรมทางเพศของหญิงหลังคลอด ในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมทางเพศของหญิงหลังคลอด ความสัมพันธ์ของอายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว และจำนวนบุตร กับการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของหญิงหลังคลอด

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์กับระยะเวลาที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหลังคลอดและเปรียบเทียบการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของหญิงหลังคลอดที่มีเพศสัมพันธ์ และไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด โดยทำการศึกษาในหญิงที่อยู่ในระยะหลังคลอด 6 สัปดาห์ ซึ่งมาคลอดที่โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 214 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมทางเพศ และแบบสอบถามการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดีในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 36.4 มีเพศสัมพันธ์แล้ว โดยเริ่มมีเพศสัมพันธ์ในสัปดาห์ที่ 5 และ 6 มากที่สุด และเริ่มมีเพศสัมพันธ์เร็วที่สุดในสัปดาห์ที่ 1 หลังคลอด ในกลุ่มนี้ ร้อยละ 82.1 ไม่พึงพอใจในการมีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากมีความวิตกกังวลกลัวอันตรายจะเกิดขึ้น กลัวตั้งครรภ์และเจ็บปวดขณะร่วมเพศ นอกจากนี้ พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว และจำนวนบุตร ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ การรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกหลังคลอด ส่วนหญิงหลังคลอดที่มีเพศสัมพันธ์ และหญิงหลังคลอดที่ยังไม่มีเพศสัมพันธ์ในระยะ 6 สัปดาห์หลังคลอด มีการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรให้คำปรึกษาและส่งเสริมให้หญิงหลังคลอดและสามี มีการรับรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง เพื่อลดปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ในระยะหลังคลอด

จากสภาพปัญหา แนวคิดทฤษฎี รวมทั้งข้อค้นพบจากการวิจัยต่าง ๆ ผู้ศึกษาได้เลือกประเด็นสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงมาศึกษา ซึ่งเน้นศึกษาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์และปัจจัยที่มีผลต่อการมีเพศสัมพันธ์ ที่นำไปสู่การขอใช้บริการทางเพศของนักเรียนหญิง ซึ่งผู้ศึกษาเชื่อว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากสภาพปัญหาสังคมที่เปลี่ยนแปลงและมีความซับซ้อนทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับโครงสร้างทางสังคม ส่งผลกระทบล้อมรอบครัวซึ่งเป็นสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งในการหล่อหลอมบุคคล เมื่อสถาบันครอบครัวไม่เข้มแข็งก็จะส่งผลให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นสมาชิกของครอบครัว และเป็นอนาคตของชาติสืบต่อไปประสบปัญหาได้ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง เป็นอีกปัญหาหนึ่งในหลาย ๆ ปัญหาซึ่งปัจจุบันมีเพิ่มมากขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเห็นได้ว่าการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยแวดล้อม เช่น สภาพปัญหาครอบครัว การคบเพื่อนที่มีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องหลายด้านนี้อาจส่งผลให้นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจเป็นปัจจัยหนึ่งหรือหลาย ๆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ ที่นำไปสู่การขอใช้บริการทางเพศของนักเรียนหญิง จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาค้นคว้าว่านักเรียนหญิงส่วนใหญ่ประสบปัญหาครอบครัว ในการศึกษานี้ ปัญหาครอบครัวนั้นในด้านของเวลาในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน หรือการให้รายได้ของนักเรียนที่

ได้จากครอบครัว เพราะนักเรียนที่มีรายได้ไม่เหมาะสม เพียงพอหรือมากเกินไป ก็จะไปแสวงหาความสุขข้างนอก ซึ่งส่งผลไปถึงการมีเพศสัมพันธ์ได้ และในการศึกษานี้ การคบเพื่อนที่มีเพศสัมพันธ์ส่งผลให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นวัยอยากรู้ อยากรูเห็นและอยากรอง เป็นวัยที่มีความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าครอบครัว เมื่อเด็กคบเพื่อนไม่ดีส่งผลให้เด็กตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ได้

โดยสรุปแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ประกอบด้วยตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยด้านค่านิยมและความทันสมัย ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านความรู้และทัศนคติ ซึ่งแต่ละข้อมูลจะประกอบไปด้วยปัจจัยที่เชื่อมโยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนตัวแปรการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งในการศึกษานี้จะเน้นเพศ / ไม่เคยของการมีเพศสัมพันธ์ สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามนักเรียนหญิง เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนหญิง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีเพศสัมพันธ์ ที่นำไปสู่การขยายบริการทางเพศของนักเรียนหญิง โดยศึกษาทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม เพื่อหาผลการวิจัยดังกล่าวรอบแนวคิดในการศึกษา รายละเอียดมีดังต่อไปนี้ (แผนภูมิที่ 2.3)

2.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

2.8.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย
 - 1.1 อายุ
 - 1.2 ผลการเรียน
 - 1.3 รายได้ของนักเรียน
2. ปัจจัยด้านค่านิยมและความทันสมัย ประกอบด้วย
 - 2.1 ค่านิยมในเรื่องทรัพย์สินเงินทอง
 - 2.2 ค่านิยมในเรื่องความบันเทิงรื่นเริงสนุกสนาน
 - 2.3 ค่านิยมในเรื่องความหรูหรา สะดวกสบาย
 - 2.4 การเลือกรับสื่อ
 - 2.5 การบริโภคนิยม
3. ปัจจัยด้านโรงเรียน ประกอบด้วย
 - 3.1 กลุ่มเพื่อน
 - 3.2 การเป็นแบบอย่างของครู

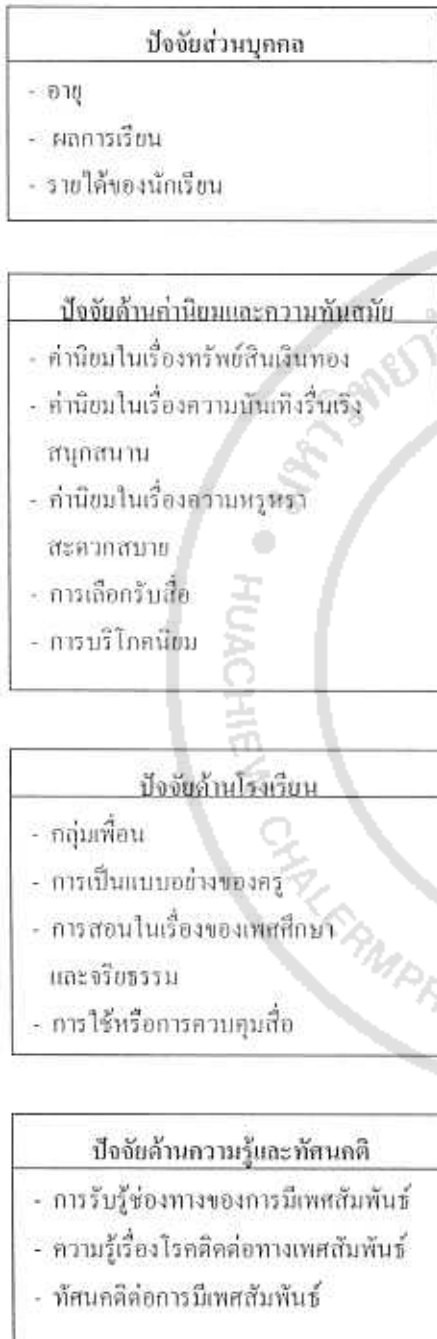
- 3.3 การสอนในเรื่องของเพศศึกษา และจริยธรรม
- 3.4 การใช้หรือการควบคุมสื่อ
- 4. ปัจจัยด้านความรู้และทัศนคติ ประกอบด้วย
 - 4.1 การรับรู้ช่องทางของการมีเพศสัมพันธ์
 - 4.2 ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
 - 4.3 ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์

2.8.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

- 1. การมีเพศสัมพันธ์
 - 1.1 เคย / ไม่เคย
 - 1.2 ความถี่
 - 1.3 รูปแบบการมีเพศสัมพันธ์
 - 1.4 ความเสี่ยงต่อการเกิดโรค การตั้งครรภ์ การป้องกัน และการแก้ไข
 - 1.5 ระดับความพึงพอใจต่อสิ่งที่ได้รับตอบแทน

แผนภูมิที่ 2.3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

